

Delovno gradivo 6.0.
8.9.2008

Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2008–2023

Delovno gradivo za javno predstavljanje

Ta dokument predstavlja delovno gradivo za obravnavo in usklajevanje. Združuje izsledke dela delovnih podskupin, predloge strank in krajevnih skupnosti ter mnenja občanov, zbranih z anketiranjem.

Svoje pripombe in predloge pošljite na elektronski naslov strategija2023@kranj.si.

naročnik:

Mestna občina Kranj

Slovenski trg 1

4000 KRANJ

Tel.: 04 23 73 000

Fax: 04 23 73 106

e-mail: obcina.kranj@kranj.si

www.kranj.si

predmet:

STRATEGIJA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA MESTNE OBČINE KRANJ 2008-2023

Delovno gradivo

Odgovorna oseba:	Damijan Perne, župan
Vodja priprave:	Stane Štraus, podžupan MO Kranj
Koordinacija in komuniciranje:	Ana Vizovišek, vodja kabineta župana
Zunanji strokovni sodelavci:	K&Z, Svetovanje za razvoj, d.o.o., Kranjska c. 4, Radovljica mag. Slavka Zupan, Boža Kovač, univ. dipl. ekon.
Vodje in koordinatorji delovnih podskupin:	
DP znanje	Vodja podskupine: Igor Velov , podžupan MO Kranj Koordinatorica: Daša Ravnikar, svetovalka, ODZ
DP mestno jedro, turizem in kultura	Vodja podskupine: Natalija Polenec, direktorica Zavoda za turizem Koordinatorica: Tanja Varl, višja svetovalka, ORI
DP infrastruktura in okolje	Vodja podskupine: Stane Štraus , podžupan
DP Podjetništvo	Vodja podskupine: Jadranka Švarc, direktorica GZS, OE Kranj Koordinatorica: Ida Vidmar, analitičarka za pridobivanje sredstev, ORI
DP Šport	Vodja podskupine: Brane Fartek, direktor Zavoda za šport Kranj Koordinator: Marko Trebec, višji svetovalac, ODZ
DP Zdravje in sociala	Vodja podskupine: dr. Aleš Paternoster Koordinatorica: Manja Vovk, višja svetovalka, ODZ
Datum dokumenta:	8.9.2008

Kazalo

0	Uvodne besede	4
1	Namen in metodologija priprave strategije	5
2	Kranj danes: pregled gospodarskega, družbenega in okoljskega stanja	7
2.1	Osnovni podatki o Mestni občini Kranj	7
2.2	Kranj v prostoru	8
2.3	Okolje in promet	9
2.4	Ljudje: demografija, znanje, zdravje in sociala	11
2.5	Podjetništvo in delovna mesta	15
2.6	Turizem, kultura in šport	17
2.7	Podeželje in krajevne skupnosti	19
2.8	Analiza institucionalnega okvira	21
3	SWOT – Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj	24
3.1	Občani Kranja: Kakšne občine si ne želimo?	26
3.2	Benchmark: Kranj in izbrane mestne občine	28
3.3	Razvojni trendi in smernice za ukrepanje	30
4	Vizija, poslanstvo in prednostne usmeritve	32
4.1	Vizija: Kranj 2023	33
4.2	Poslanstvo Mestne občine Kranj	34
4.3	Prednostne usmeritve	35
4.4	Mejniki	37
5	Prednostne usmeritve z ukrepi in programi	38
5.1	Horizontalni ukrepi in projekti	38
5.2	Prednostna usmeritev 1: Skrbimo za okolje	41
5.3	Prednostna usmeritev 2: Prostor za podjetne in inovativne	46
5.4	Prednostna usmeritev 3: Kranj – središče znanja	50
5.5	Prednostna usmeritev 4: Odprto mesto (kultura & turizem)	54
5.6	Prednostna usmeritev 5: Kranj - skupnost zadovoljnih in zdravih ljudi	60
5.7	Prednostna usmeritev 6: Kranj – mesto športa	64
6	Finančni okvir	68
7	Komuniciranje in informiranje	73
8	Organizacijski okvir za izvajanje in spremljanje strategije	75
9	Priloge	79
9.1	Izvedbeni načrt	80
10	Literatura in viri	104
10.1	Seznam uporabljenih kratic	105
10.2	Sodelujoči pri pripravi strategije	105
10.3	Obstoječi veljavni sektorski programi Mestne občine Kranj	106

0 Uvodne besede

Pred seboj imate pogled na prihodnji razvoj Mestne občine Kranj, ki smo ga oblikovali v zadnjem letu dni v dialogu med politiko, upravo in ključnimi predstavniki institucij, zavodov, podjetij in društev naše občine. Ne gre le za lepe besede. Gre za politično, nenazadnje tudi poslovno odločitev Mestne občine Kranj, da svoj razvoj načrtuje dolgoročno in celovito. Želimo spremembe, pogumnejše korake naprej. Ugotavljamo, da naši občani želijo kakovostno in zdravo okolje, pestro ponudbo storitev in delovnih mest, živahnejši utrip mesta in bolj prepoznavno občino.

*Mestna občina Kranj s to strategijo poskuša odgovoriti na te potrebe. Kranj mora postati odprto in napredno središče Gorenjske. V ta namen predlagamo večje naložbe in uvajamo potrebo po boljših vsebinah in ponudbi javnih zavodov in služb. Strategijo razvoja smo naslonili na načela trajnostnega razvoja, saj želimo, da občina in tudi vsi Kranjčani in Kranjčanke prevzamemo večjo skrb za okolje in prihodnost bodočih generacij. Želeli bi opozoriti, da s strategijo opredeljujemo **glavne smeri, cilje in ukrepe razvoja za daljše časovno obdobje**. Njihova realizacija bo potekala prek projektov. Nekateri od njih so znani in opredeljeni v izvedbenem načrtu že danes, nekateri bodo še nastali. Izvedba projektov je vezana na predhodna preverjanja izvedljivosti, variant in modelov financiranja ter usklajevanja, zato je seznam in opis projektov (izvedbeni načrt) priloga strategije in se bo kot takšen tekom let spreminjal in dopolnjeval.*

Vabimo vas, da podate svoje mnenje o prednostnih usmeritvah prihodnjega razvoja naše občine. Sporočite nam, kje in kako lahko tudi vi prispevate k udejanjanju načrtanih ciljev.

Načrtujmo in spreminjajmo Kranj skupaj.

Damijan Perne, župan MOK

Stane Štraus, podžupan, vodja priprave strategije MOK

1 Namen in metodologija priprave strategije

■ **Namen: dogovor o prihodnosti Mestne občine Kranj**

Lokalno in širše poslovno okolje, v katerem deluje občina, sta se v zadnjih desetih letih bistveno spremenila. Ob tem se spreminjajo tudi pričakovanja in vrednote občanov, podjetij, organizacij in civilne družbe do lokalne skupnosti. Občina mora nove trende spremljati, jih prepoznati in se nanje vnaprej pripraviti. V tem kontekstu je Mestna občina Kranj na začetku tega mandata sprejela odločitev o izdelavi strategije razvoja MO Kranj. Namen strategije je doseči skupni dogovor o dolgoročnih prioritetah razvoja MO Kranj, tako z vidika usklajevanja med različnimi področji delovanja MO Kranj kakor tudi med nosilci razvoja.

Odločili smo se za celostni in trajnostni pristop. Z njim želimo doseči sinergije med sektorji in organizacijami, mobilizirati institucije razvoja ter zagotoviti proaktiven in podjetniški pristop za doseganje ključnih skupnih ciljev razvoja. Strategija daje osnovo za dolgoročno uveljavljanje Kranja na Gorenjskem in Sloveniji.

■ **Osnovno načelo priprave: trajnostni razvoj**

Podnebne spremembe, čista energija, trajnostni promet, trajnostna potrošnja in proizvodnja, varovanje in gospodarjenje z naravnimi viri, javno zdravje, socialna vključenost, demografija in migracija, boj proti revščini bodo v prihodnjem desetletju teme, po katerih se bodo občine, regije, dežele in tudi podjetja med seboj razlikovala in tekmovala. MO Kranj se zaveda, da mora svojim občanom zagotoviti kakovostno in zdravo naravno in socialno okolje, zato smo trajnostno delovanje postavili kot primarno načelo razvoja na vseh področjih, ki jih obravnava pričujoča strategija. Pri tem smo upoštevali koncept DPSIR¹, ki ga priporoča Ministrstvo za okolje in prostor RS ter sledimo Strategiji razvoja Slovenije in Prenovljeni strategiji trajnostnega razvoja EU.

■ **Obdobje veljavnosti: 2008–2023**

Vizija, strateški cilji in prioritete razvoja MOK so opredeljene za petnajstletno obdobje, kar je primerljivo obdobju, za katerega sta izdelana tudi dokumenta Strategija razvoja Slovenije in Resolucije o nacionalnih strateških projektih RS. Operativni izvedbeni del razvojne strategije MOK je natančnejši za prvo obdobje, t. j. do leta 2013, medtem ko bo potrebno ključne projekte za obdobje po letu 2013 takrat ponovno preveriti in strategijo v vmesnem obdobju novelirati in dopolniti.

■ **Vloga in položaj strategije trajnostnega razvoja: najvišji strateški dokument MOK**

Pričujoča strategija trajnostnega razvoja je prvi celostni strateški dokument MOK. MOK doslej takšnega dokumenta ni imela. Za posamezna področja so bili izdelani sektorski programi, ki pa med seboj niso bili povezani in usklajeni. S sprejemom strategije trajnostnega razvoja le-ta postaja najvišji strateški dokument razvoja Mestne občine Kranj. Strategija predstavlja osnovna vsebinska izhodišča za prihodnje prostorsko načrtovanje, izdelavo vsakokratnih načrtov razvojnih programov proračuna, kakor tudi usmeritve za izdelavo področnih razvojnih dokumentov. V primeru večjih neskladij s to strategijo so odgovorni nosilci področnih razvojnih dokumentov obstoječe in še veljavne sektorske razvojne dokumente dolžni uskladiti v roku enega leta po sprejemu te strategije. Po sprejemu strategije je potrebno zagotoviti usklajeno spremljanje izvajanja tega in vseh ostalih sektorskih dokumentov MOK.

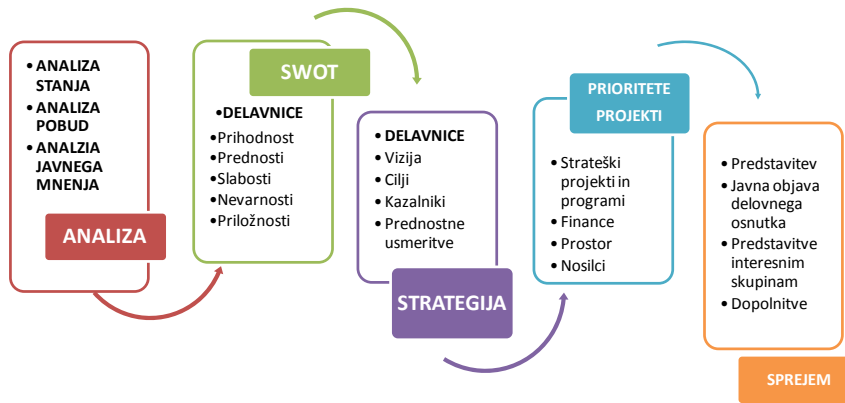
■ **Proces in metodologija priprave: od poletja 2007 do jeseni 2008**

Priprava strategije je nastajala od poletja 2007 do jeseni 2008. Izdelava programov razvoja občin ni zakonsko predpisana. Zaradi navedenega smo pri pripravi strategije MOK metodološko smiselno sledili in uporabili Navodilo o minimalni obvezni vsebini in metodologiji priprave ter načinu spremljanja in vrednotenja regionalnega razvojnega programa (Ur.l. RS, št. 52/2000, 39/2005) in priporočila Ministrstva za okolje in prostor za pripravo občinskih programov varstva okolja (OPVO). Poudarek priprave je bil na procesu načrtovanja in ne na dokumentu. Le-tega sestavljajo standardna poglavja strateškega dokumenta, s

¹ D – gonilne sile, P – obremenitev, S – stanje, I – vplivi, R odzivi

tem da smo v največji možni meri želeli predstaviti kratek, jasen, jedrnat in enostaven dokument. Velik del priprave je bil posvečen medsebojnemu usklajevanju, še posebej z vidika prostora in finančnih zmožnosti.

Slika 1: Proces izdelave strategije

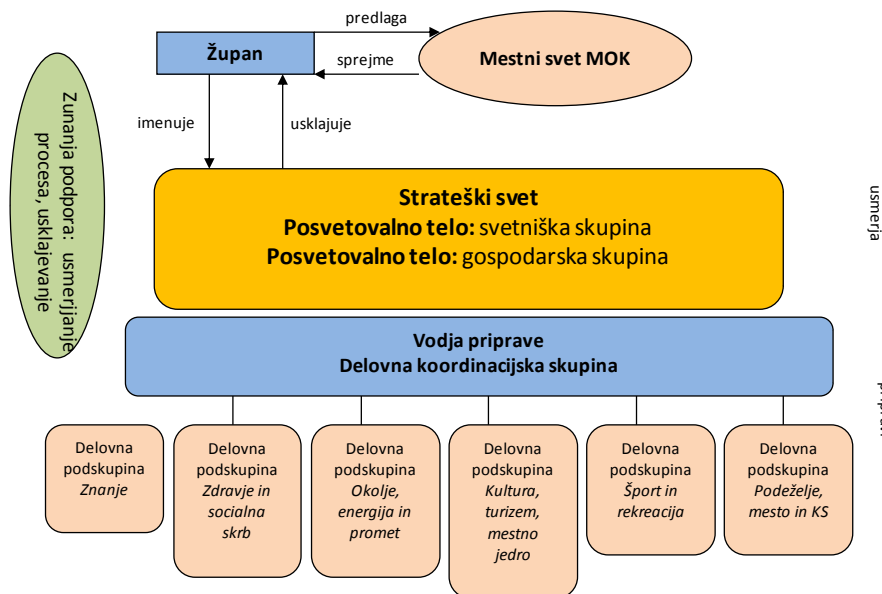
Vir: K&Z, Svetovanje za razvoj, d.o.o.

Partnerstvo

V izdelavo strategije so bile v različnih fazah vključene različne ciljne skupine: občinski svetniki, mladi, krajevne skupnosti, podjetniki, zainteresirana javnost do strokovnjakov za posamezna področja. Svetniki in KS so pisno podali svoje pobude. Več kot 120 predstavnikov političnih strank, podjetnikov, predstavnikov zavodov in zainteresirane javnosti je sodelovalo v 7 strokovnih delovnih podskupinah, ki so se srečale na 20 delavnicah. Notranje usklajevanje smo zagotavljali prek koordinacijske delovne skupine, pomembno vlogo sta predstavljali tudi posvetovalni telesi gospodarstvenikov in svetnikov. Posebno pozornost smo namenili potrebam in pogledom mladih na prihodnost Kranja, zato je bila z njimi organizirana ločena delavnica.

Osnutek dokumenta je bil do septembra 2008 posredovan tudi v javno razpravo prek spletnih strani MOK in različnih neformalnih posvetovanj, organiziranih v okviru interesnih skupin. Vse pripombe, zbrane do oktobra 2008, je koordinacijska skupina obdelala in smiselno umestila v pričujoč dokument.

Slika 2: Organizacijska struktura za pripravo Strategije trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj

2 Kranj danes: pregled gospodarskega, družbenega in okoljskega stanja

Novi razvojni strategiji Mestne občine Kranj izhodišče predstavlja analiza sedanjega razvojnega položaja občine. Na podlagi dostopnih podatkov, ankete javnega mnenja med občani in že izdelanih sektorskih programov smo proučili stanje. Današnje stanje smo primerjali s predhodnimi leti, povprečjem Slovenije oziroma, kadar je smiselno, tudi s konkurenčnimi občinami, Ljubljano in bližnjimi večjimi mesti. Analiza je razdeljena v več sklopov: i) Kranj v prostoru, ii) okolje in promet, iii) ljudje in znanje, iv) podjetništvo in delovna mesta, v) turizem in kultura in vi) podeželje, mesto in KS.

2.1 Osnovni podatki o Mestni občini Kranj

Tabela 1: Osnovni podatki in trendi o MOK

Kazalnik	2002		2007 oz. zadnji razpoložljiv podatek			Relativna sprememba v obdobju	
	MO Kranj	Slovenija	MO Kranj	Slovenija	% v SLO	MO Kranj	Slovenija
Število prebivalcev	51.692	1.995.718	53.566	2.019.406	2,65	103,63	101,19
Indeks staranja	93,28	96,44	114,19	115,13		122,42	119,38
Število delovno aktivnih prebivalcev	25.572	785.160	25.441	867.449	2,93	99,49	110,48
Stopnja brezposelnosti	9,0%	11,6%	5,8%	7,3%		64,44	62,93
Stopnja registrirane oz. formalne zaposlenosti	56,2% (2003)	55,3% (2003)	58,8% (2005)	57,8% (2005)		104,63	104,52
Delež prebivalcev z visoko izobrazbo	10,2%	7,9%					
Delež zaposlenih (zaposlene osebe v podjetjih in drugih organizacijah) z visoko izobrazbo	14,4%	13,3%	16,1% (2004)	15,7% (2004)		111,81	118,05
Število podjetij (C-K dejavnost)	2.343	92.070	2.712 (2006)	100.569 (2006)	2,70	115,75	109,23
Dodana vrednost na zaposlenega v gospod. družbah	27.509 €	24.296 €	29.074 € (2005)	29.065 € (2005)		105,69	119,63
Dodana vrednost na prebivalca	9.387 €	5.797 €	8.776 € (2005)	6.894 € (2005)		93,49	118,93
Število samozaposlenih oseb	1.322	84.574	1.656	87.719	1,89	125,26	103,72
Investicijska aktivnost gospodarskih družb - neto investicije na zaposlenega	15.252 €	12.617 €	8.959 € (2005)	16.967 € (2005)		58,74	134,48
Povprečne mesečne neto plače na zaposleno osebo po občini zaposlitve	705 € (po stari metodologiji)	690 € (po stari metodologiji)	985 €	945 €		139,66	137,01
Število prenočitev turistov	43.233 (2003)	7.502.569 (2003)	47.708	8.261.308	0,58	110,35	110,11
Količine odpadkov, zbrane z javnim odvozom (tone)	26.624	756.846	29.622 (2006)	831.578 (2006)	3,56	111,26	109,87
Število stanovanj	19.128	784.912	19.740 (2006)	812.370 (2006)	2,43	103,20	103,50

Viri: SURS, UMAR, ZRSZ – OS Kranj

2.2 Kranj v prostoru

- Mestna občina Kranj leži v **osrednjem delu Gorenjske** in meji z občinama Šenčur in Preddvor na vzhodu, z občinami Trzič, Naklo, Radovljica in Bohinj na severu, z Železniki in Škofjo Loko na jugozahodu ter z osrednjeslovensko regijo oz. občino Medvode na jugovzhodu. Poseben vpliv na razvoj Mestne občine Kranj ima **neposredna bližina Ljubljane** oz. somestje ljubljanske urbane regije.
- Po številu prebivalcev MOK sodi **na tretje mesto med slovenskimi občinami**, takoj za Ljubljano in Mariborom. Konkurenčne mestne občine Celje, Koper in Novo mesto le malo zaostajajo za Kranjem, zato smo Kranj v analizi primerjali z njimi.

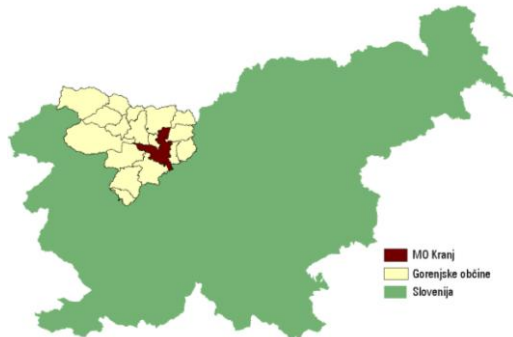
Tabela 2: Primerjava velikosti Kranja v gorenjskem, slovenskem in čezmejnem prostoru

Kranj med mestnimi občinami		Kranj na Gorenjskem	
■ Ljubljana	267.920	■ Škofja Loka	22.420
■ Maribor	111.053	■ Jesenice	21.914
■ Kranj	53.566	■ Radovljica	18.554
■ Koper	50.145	■ Trzič	15.326
■ Celje	49.235	Kranj v čezmejnem prostoru	
■ Novo mesto	35.511	■ Celovec	90.660
■ Velenje	34.033	■ Beljak	58.412
■ Nova Gorica	31.991	■ Gorica	40.000
■ Ptuj	23.752		
■ Slovenj Gradec	17.088		

Vir: SURS, Statistični podatkovni portal, junij 2007

- **Kranj znotraj Gorenjske regije** opravlja vlogo regijskega središča, čeprav se zaradi geografske lege, prometnih in gravitacijskih vplivov Ljubljane krepijo tudi Škofja Loka, Radovljica in Jesenice.

Karta 1: MO Kranj v Sloveniji in na Gorenjskem

Karta 2: Naselja v MO Kranj

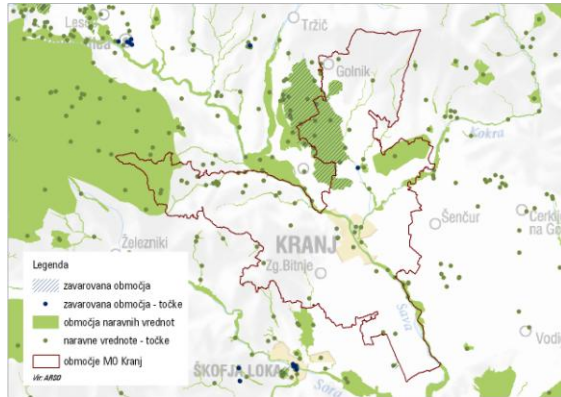
- MO Kranj meri **150,9 km²** in jo sestavlja **49 naselij**: Babni Vrt, Bobovek, Breg ob Savi, Britof, Čadovlje, Čepulje, Golnik, Goriče, Hrastje, Ilovka, Jama, Jamnik, Javornik, Kokrica, Kranj, Lavtarski Vrh, Letenice, Mavčiče, Meja, Mlaka pri Kranju, Nemilje, Njivica, Orehovlje, Pangršica, Planica, Podblica, Podreča, Povelje, Praše, Predoslje, Pševo, Rakovica, Spodnja Besnica, Spodnje Bitnje, Srakovlje, Srednja vas - Goriče, Srednje Bitnje, Suha pri Predosljah, Sveti Jošt nad Kranjem, Šutna, Tatinec, Tenetiše, Trstenik, Zabukovje, Zalog, Zgornja Besnica, Zgornje Bitnje, Žabnica in Žablje.
- Gostota poselitve je **355 prebivalcev na km²**, kar močno presega gorenjsko (93,9 preb./km²) in slovensko povprečje (99,6 preb./km²). Če izvzamemo prebivalce in površino naselja Kranj, je gostota nižja, vendar še vedno nadpovprečna – 133,1 preb./km². Gostota prebivalstva v naselju Kranj je 1353,1 preb./km² (Ljubljana - 1580,4 preb./km²). V **4 urbanih naseljih** (Kranj, Britof, Hrastje, Kokrica) živi **76,3% vseh prebivalcev** (39.879), v ostalih podeželskih naseljih pa 23,7 % prebivalcev (12.386).²

² Popis prebivalstva 2002

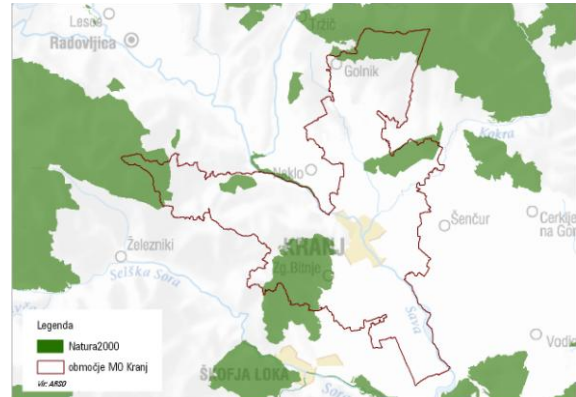
2.3 Okolje in promet

- Območje MO Kranj leži v dolinsko–ravninskem delu osrednje Slovenije, večji del predstavlja Savska ravan, vzhodni hribovit del pa je del Škofjeloškega hribovja.

Karta 3: Zavarovana območja narave v MO Kranj

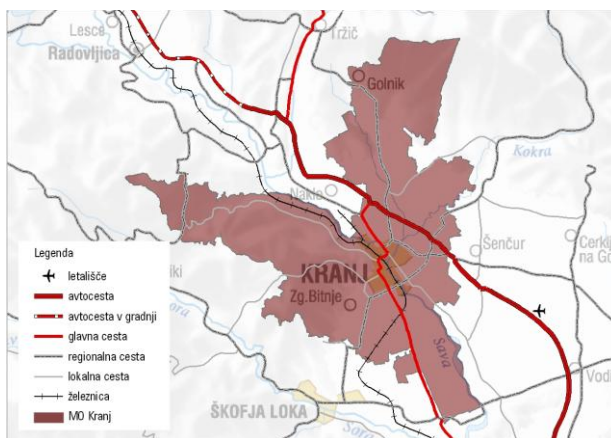

Karta 4: Območja Natura 2000

- Kljub osrednji ravninski in prometno gospodarsko obremenjeni legi je v MO Kranj precejšen del zavarovanih območij narave, varovanih gozdov in območij NATURA 2000. **Območja Natura 2000 v MO Kranj obsegajo 2927 ha oz. 19,4% občine.** Med njimi gre izpostaviti po površini največje zavarovano območje spominskega parka Udinboršt, jezera Bobovk, kanjon Kokre ter številne naravne vrednote.
- Ravninska lega in gosta cestna mreža prispevata k **prometno ugodni legi in dobri dostopnosti:**

Karta 5: Prometna infrastruktura na območju MO Kranj

- prek občine poteka X. evropski železniški in avtocestni koridor (z dvema priključkoma – Kranj zahod in Kranj vzhod);
- na območju občine je 359,2 km cest, od tega 44,5 km državnih in 314,7 občinskih cest, ter 15 km železnice. Obseg potniškega prometa na postaji v Kranju je leta 2006 znašal 687.189 potnikov oz. 1882 potnikov/dan, odpremljenih je bilo 39 vlakov dnevno;
- cestna mreža je nadpovprečno gosta: 2,4 km/km² v MO Kranj, 1,9 km/km² v Sloveniji;
- 6 km južno od Kranja je mednarodno »Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana« s 1.524.028 potniki leta 2007.

- **Na obremenjenost okolja** v MOK največ vplivajo gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, rekreacija, promet.
 - Intenzivno kmetijstvo na kranjsko–sorškem polju ima zaradi gnojenja in uporabe fitofarmaceutskih sredstev negativne posledice na tla, na podzemne vode in zrak. Kranjsko–sorško polje predstavlja pomembne vodne zaloge tako za Kranj kot za širšo osrednjo Slovenijo.
 - Ključni problemi, povezani z delovanjem podjetij v MO Kranj, so izpusti snovi v vode in zrak, kar občasno povzroča neprijetne vonjave ter hrup.
 - **Reka Sava je v 2.-3. kakovostnem razredu** (merilno mesto Prebačevo).
 - Promet postaja vse pomembnejši vir hrupa in onesaženja zraka, poleg tega je vse večji porabnik prostora zaradi širjenja obstoječih in urejanja novih prometnic in parkirišč. Še zlasti kritične in obremenjene (zaradi nizke pretočnosti in številnih dnevni migracij) so mestne vpadnice.
 - Uporaba mestnega in primestnega prometa ni zadostna, ker je uporabniku neprijazna. Na povečano obremenjenost s hrupom občasno vpliva tudi letalski promet bližnjega mednarodnega letališča Jožeta Pučnika.

Tabela 3: Prikaz glavnih dejavnikov (pritiskov), ki vplivajo na stanje okolja na območju MO Kranj

Pritiski, ki vplivajo na stanje okolja na območju MO Kranj	Tla	Površinske vode	Podzemne vode	Vodni viri in kakovost pitne vode	Zrak
Širjenje pozidanih površin					
Onesnaževanje s pesticidi in neprimernim gnojenjem					
Izkoriščanje proda in peska					
Nelegalna odlagališča odpadkov					
Nelegalni izpusti kanalizacije v površinske vodotoke					
Nepravilno sanirane gramoznice					
Povečevanje porabe vode zaradi večanja št. prebivalstva in obsega dejavnosti					
Staro in neustrezno vodovodno omrežje					
Promet					
Emisije iz industrije					

Vir: Poročilo o stanju okolja v MO Kranj, Oikos, d.o.o., marec 2007

- Neželen, moteč in lahko celo škodljiv dejavnik v okolju je tudi **hrup**. V MO Kranj je prisoten hrup cestnega in železniškega prometa (velike vrednosti kazalcev ob prometnicah, predvsem na regionalnih cestah skozi mesto), hrup obrtnih in industrijskih dejavnosti (tudi zaradi zmanjševanja razdalj med območji, namenjenimi za proizvodno dejavnost, ter čistimi stanovanjskimi območji), hrup z gradbišč, hrup, ki ga povzroča kmetijska dejavnost in uporaba kmetijske mehanizacije, ter občasno hrup, povezan z organizacijo javnih prireditev.
- **Leta 2007 je bilo na deponijo odloženih 37.518 t odpadkov**, ločeno zbranih frakcij je bilo 1.256 t. Upravljanje z odpadki poteka prek deponije Tenetiše, dveh zbirnih centrov (Tenetiše in Kranj – Zarica) in 156 eko otokov. **Delež ločeno zbranih odpadkov raste**. (Vir: Komunala Kranj, Letno poročilo 2007.) Problem predstavljajo nelegalna oz. neurejena odlagališča, ki so večinoma na kmetijskih in gozdnih površinah, največkrat ob javnih cestah ali brežinah rek.
- Mestna občina Kranj se trenutno napaja iz 9 vodnih virov, katerih **skupna količina vode znaša 268 l/sek, potencialnih neizkoriščenih vodnih virov je evidentiranih še za 518 l/sek**. Največji del oskrbe odpade na zajetje Bašelj, Nova vas in črpališče Gorenja Sava. Obstoječi vodni viri, iz katerih se oskrbuje celotni vodovodni sistem, so izkoriščeni maksimalno, poleg tega so nekatera najpomembnejša vodna zajetja obremenjena z možnostjo onesnaževanja, posledično pa tudi prenehanja delovanja. Na območju MOK je **200.122 m vodovodov**, od katerih jih je 63.000 m iz azbestno-cementnih cevi, 30.000 m vodovodov iz nezanesljivih PVC in PEHD cevi, 17.000 m cevi v obratovanju pa je starih več kot 90 let. Na sistemu je zgrajenih 13 vodohramov, ki omogočajo zaloge vode za 6,74 ure (vir: DIIP Ureditvev oskrbe s pitno vodo na območju MOK, Komunala Kranj, 2007). Poraba vode tako v gospodinjstvih kot v industriji v zadnjih treh letih ostaja na isti ravni.
- MO Kranj ima za slovenske razmere dokaj **solidno urejeno odvajanje in čiščenje odpadkov**, saj se trenutno po 112 km dolgem javnem kanalizacijskem omrežju odvede in nato tudi prečisti že 68 % od celokupne količine odpadne vode (CČN Kranj ima zmogljivost 100.000 PE, uvedena je III. faza čiščenja), vendar pa je kar 23 % obstoječe kanalizacije v slabem stanju in je zato potrebna obnove, veliko je še mešanega tipa kanalizacije, zaradi potrebe po večji učinkovitosti čiščenja bo v naslednjih 10 letih potrebna rekonstrukcija CČN Kranj. (Vir: **Strategija ravnanja s komunalno odpadno vodo in komunalnimi odpadki v Mestni občini Kranj**, do leta 2017, avgust 2003.)
- **Raba energije v MO Kranj je nad slovenskim povprečjem**. V Sloveniji je bilo leta 2006 na prebivalca porabljenih 6.615 kWh električne energije, v MO Kranj pa 6.762 kWh, kar je 2 % nad povprečjem. 65 % stanovanj ima urejeno lokalno, etažno ali centralno ogrevanje, kar 60 % od teh za ogrevanje uporablja kurilno olje, ki povzroča večje emisije in v primeru zastarelih kotlov nizek izkoristek. Glede porabe energije je problematičnih tudi nekaj javnih objektov (6 vrtcev, grad Khiselstein in objekt Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti), ki imajo energijske vrednosti blizu alarmantnih ali jih celo prekoračujejo (vir: Lokalni energetske koncept MO Kranj, El-tec Mulej, marec 2008).

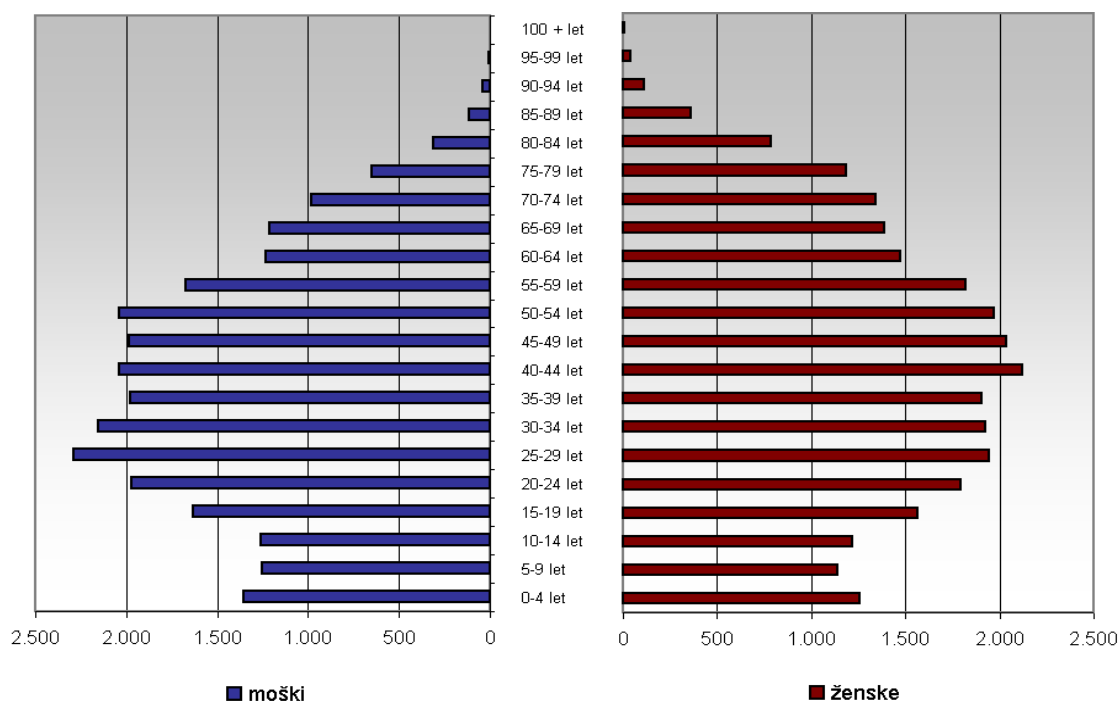
2.4 Ljudje: demografija, znanje, zdravje in sociala

- Junija 2007 je imelo območje MO Kranj **53.566 prebivalcev**, kar predstavlja 2,7 % prebivalcev Slovenije in 26,7 % prebivalcev Gorenjske. Podobno kot Slovenija ima tudi MO Kranj zaradi nižanja rodnosti vse od osemdesetih let prejšnjega stoletja vedno manj mlajšega prebivalstva in na drugi strani zaradi podaljševanja pričakovanega trajanja življenja tudi vedno več starejšega prebivalstva. (Vir: Demografska študija za izdelavo strategije trajnostnega razvoja mestne občine Kranj, september 2008, Aleksander Jakoš, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana)
- Število prebivalcev narašča, a malo.** V zadnjih petih letih je naraslo za 1,5 % (v Sloveniji za 1,1 %). Rast je predvsem posledica pozitivnega naravnega prirasta, saj je ta vsa leta pozitiven, po zadnjih podatkih leta 2006 kar 2,9 na 1000 prebivalcev oz. 156 oseb (v Sloveniji le 0,4 na 1000 prebivalcev). V nasprotju z naravnim je bil selitveni prirast vse do leta 2006 negativen. Skupni prirast leta 2006 v MO Kranj je bil 4 na 1000 prebivalcev oz. 213 oseb. Kljub pozitivnemu naravnemu prirastu **število mladih do 14 let upada** (v zadnjih petih letih za 4,3 %), narašča pa število starih 65 let in več (v zadnjih petih letih za kar 11,2 %). Posledica tega je hitro slabšanje indeksa staranja, ki je bil leta 2000 z 81,5 precej ugodnejši od slovenskega (87,8), leta 2007 pa sta tako kranjski kot slovenski razvojno zelo neugodna – indeks staranja v MO Kranj je 118. Podatki po naseljih kažejo, da imajo najmanj ugoden indeks staranja naselja Bobovek (118,2), Žabnica (117), Kokrica (115,5), Zabukovje (114,3) in Mavčiče (106,6).

Tabela 4: Primerjava idealne in dejanske starostne strukture (vir: SURS)

Starostna obdobja	Idealna struktura	Struktura v MO Kranj		Struktura v Sloveniji	
		I. 2000	I. 2007	I. 2000	I. 2007
0 – 14 let	25 %	16 %	14 %	16 %	14 %
15 – 65 let	65 %	71 %	70 %	70 %	70 %
65 in več let	10 %	13 %	16 %	14 %	16 %

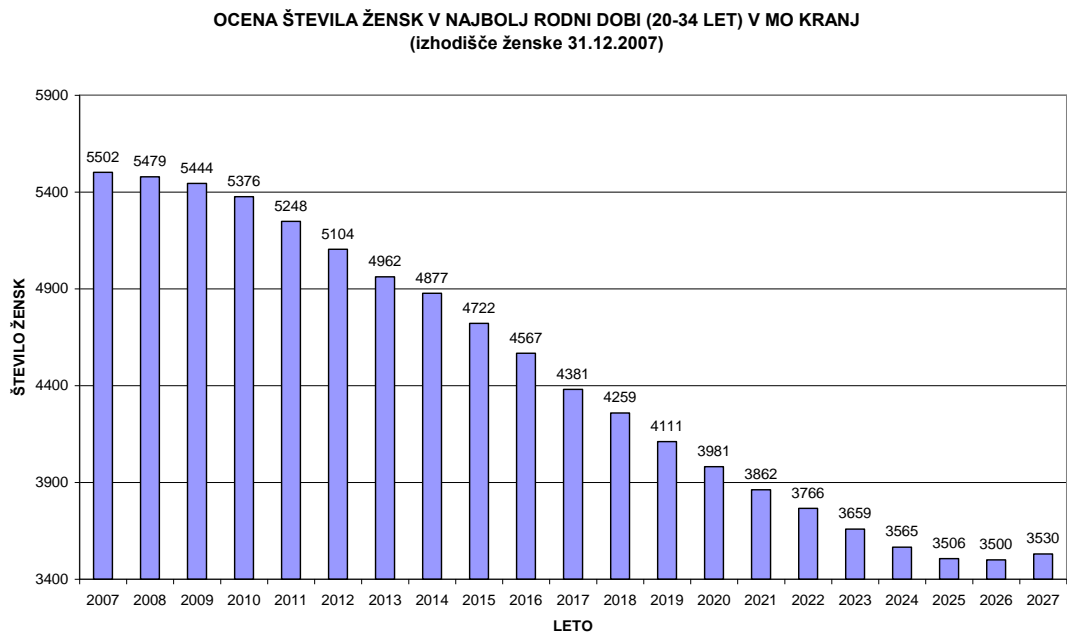
Graf 1: Starostna piramida za MO Kranj, junij 2007 (vir: SURS)

- Demografski potencial Mestne občine Kranj** (vir: Demografska študija za izdelavo strategije trajnostnega razvoja mestne občine Kranj, september 2008, Aleksander Jakoš, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana)

Pretekli demografski razvoj se odraža v sedanji starostno-spolni sestavi prebivalstva MO Kranj. Starostna piramida nam najbolj nazorno pokaže, kakšen je bil pretekli demografski razvoj in kakšen je demografski potencial občine. Brez izdelave projekcije ocenimo, da se število rojstev v občini ne more povečevati, ker bo število žensk v rodni dobi čez deset, dvajset let bistveno nižje, kakor pa je danes. K večjemu številu rojstev lahko prispeva priseljevanje mlajšega prebivalstva, ki pa lahko s svojo številčnostjo prispeva le k ohranjanju sedanjega števila rojstev. Praviloma bi morala biti starostna piramida prebivalstva najširša v spodnjem delu (novorojeni), nato pa bi se zelo počasi (pri mladini je umrljivost zelo nizka) z višanjem starosti in skladno z življenjskim procesom ožila (do 0 nekje preko 100 let). Starostna piramida MO Kranj pa žal nima idealne oblike. Najbolj bode v oči ozek spodnji del, ki je posledica nižanja rodnosti od osemdesetih let preteklega stoletja dalje. Lahko rečemo, da je škoda za nadaljnji demografski razvoj že narejena. Tudi če se ne bo nadaljevalo zniževanje rodnosti, pa lahko z gotovostjo pričakujemo zniževanje števila rojstev zaradi vedno manjšega števila žensk v rodni dobi. V občini je tako leta 2007 živelo 5500 žensk v starosti 20 do 34 let (ko je rodnost najvišja), deklic v starosti nič do 14 let pa le dobrih 3500 ali skoraj 2000 manj. Ko bodo čez dvajset let v najbolj rodno dobo prišle te deklice moramo upoštevati, da jih bo 2000 manj kakor žensk te starosti danes. Logično je, da se bo število rojstev znižalo tudi v primeru, da bi ostala rodnost enaka in se ne bi več zniževala. **Kljub temu, da je danes MO Kranj še nad demografskim pragom, pa demografska prihodnost ni prav svetla.** Problematiko sedanjega demografskega potenciala MO Kranj smo prikazali tudi na dveh grafikonih. **V kolikor v MO Kranj ne bo prišlo do spremembe pri migracijskih tokovih, se bo število prebivalcev po naravni rasti začelo zniževati (negativna naravna rast).** Po projekciji prebivalstva po naravni rasti bi se število prebivalcev občine znižalo od sedanjih dobrih 51 000 na dobrih 45 000 v letu 2030. To pomeni znižanje števila prebivalcev za dobrih 6000.

Graf 2: Ocena števila žensk v najbolj rodni dobi (20-34 let) v MOK (vir: SURS)

Vir: Demografska študija za izdelavo strategije trajnostnega razvoja mestne občine Kranj, september 2008, Aleksander Jakoš, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana)

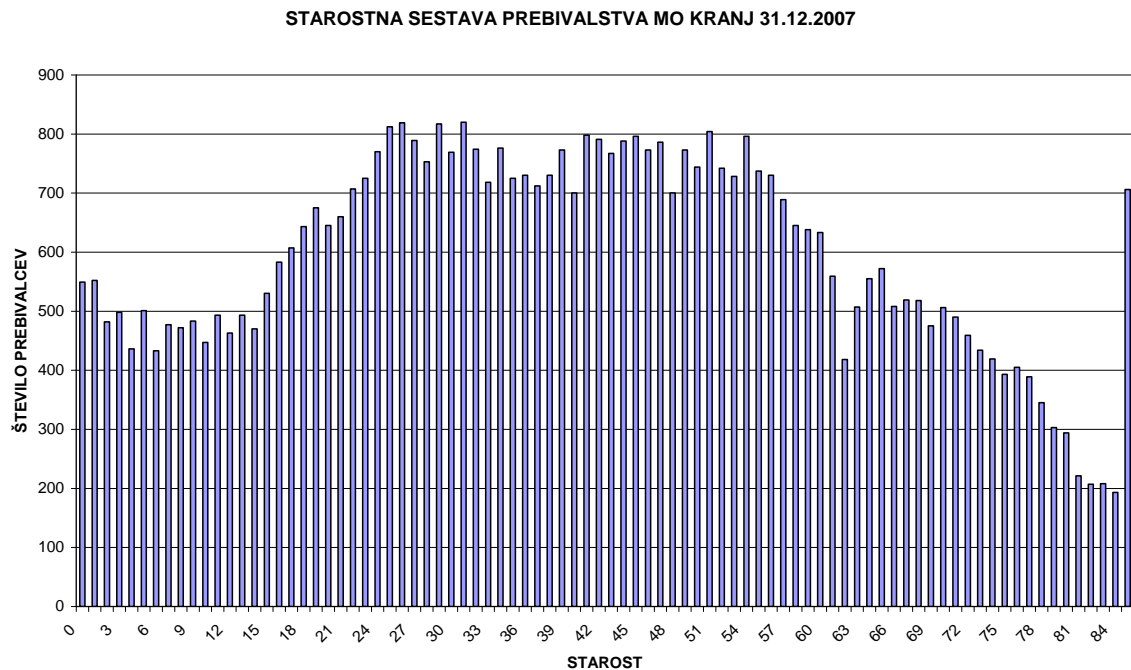
Lahko pa pričakujemo tudi **velike spremembe v demografski sestavi prebivalstva.** Zaradi zelo številčnih povojnih generacij lahko pričakujemo zelo močan porast števila starejšega prebivalstva in zaradi znižanja skupnega števila prebivalcev **še hitrejši porast deleža starejšega prebivalstva.** Zaradi nizke rodnosti pa se bo **znižalo število in delež mladine.**

Število starejših prebivalcev se bo povečalo od sedanjih 8500 na skoraj enajst tisoč. Glede na hitro povečevanje povprečnega trajanja življenja v Sloveniji pa bi lahko bile te številke celo nekoliko višje. Zaradi nazadovanja skupnega števila prebivalcev se bo še bolj povečal delež starejšega prebivalstva. Le-ta danes v MO Kranj znaša 16,64%, kar je nad slovenskim povprečjem (malo pod 16%). **Po projekciji po naravni rasti pa bi se dvignil na skoraj 24% v letu 2030.**

Istočasno pa bi se po naravni poti **število otrok (0 do 14 let) znižalo za več kot 2000**, delež v vsem prebivalstvu pa upadel od sedanjih dobrih 14% na 11,3% v letu 2030 (podrobni rezultati projekcije so v prilogi).

Ker indeks staranja odraža razmerje med starejšo in mlajšo populacijo je seveda razumljivo, da se bo njegova vrednost bistveno zvišala. **Konec leta 2007 je bil indeks staranja v občini 118, do leta 2030 pa bo porasel kar na 212**, kar mogoče še najbolj nazorno pokaže vso problematiko nadaljnega demografskega razvoja občine.

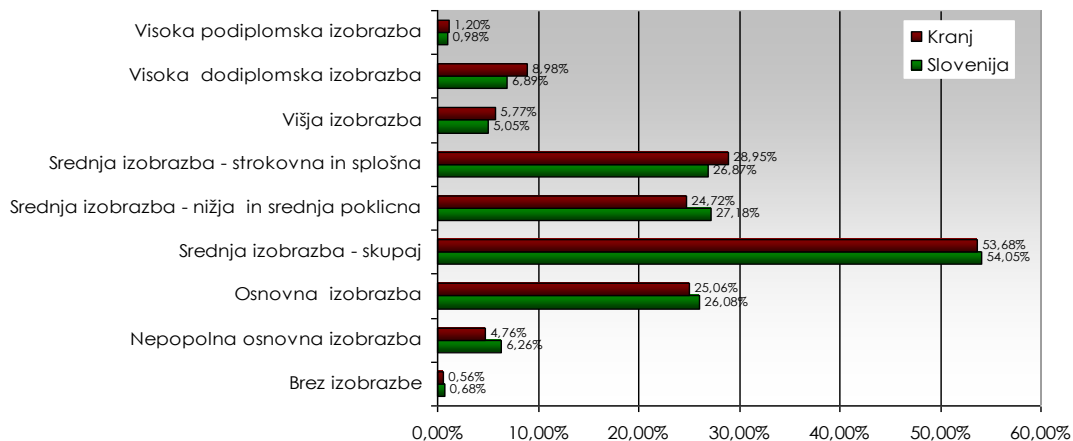
Graf 3: Starostna sestava prebivalstva MOK Kranj 31.12.2007 (vir: SURS)

Vir: Demografska študija za izdelavo strategije trajnostnega razvoja mestne občine Kranj, september 2008, Aleksander Jakoš, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana)

- **Vrtci in izobraževanje:** V občini delujejo 1 javni zavod - vrtec z 71 oddelki, 9 osnovnih šol, od tega 9 podružničnih in 1 s prilagojenim programom, 1 glasbena šola, 1 ljudska univerza za izobraževanje odraslih, katerih ustanovitelj je MOK. Deluje 1 zasebni vrtec z 2 kombiniranima oddelkoma (vir: MOK).
- V šolskem letu 2007/2008 je bilo v predšolsko vzgojo vključenih 1573 otrok (4% rast v primerjavi s preteklim letom), kar predstavlja 62,52% vseh otrok MOK letnik 2002-2006. Osnovno šolo je obiskovalo 4361 učencev (2,7% vseh v Sloveniji, od tega 158 iz drugih občin). 755 učencev je obiskovalo podružnične šole (4,8 % vseh v Sloveniji). (Vir: MOK)
- Kranj kot izobraževalno **središče, sedež dveh srednješolskih centrov:** Tehniškega šolskega centra in Ekonomsko – storitvenega šolskega centra (op.: trenutno še v postopku združevanja trgovske, ekonomske, gradbene šole) ter Gimnazije Kranj. Znotraj teh šol deluje več izobraževalnih programov, od poklicnih, strokovnih do višjih. Po podatkih Ministrstva za šolstvo in šport v šolskem letu 2007/2008 v 125 oddelkih kranjskih srednjih šol vpisanih 4205 dijakov, od tega 56% iz drugih občin. 815 kranjskih dijakov obiskuje srednje šole v drugih krajih (60% v ostalih gorenjskih občinah, ostali v Ljubljani).
- **Višješolske programe** izvajata 2 zasebna ponudnika in Tehniški šolski center Kranj. B&B, Izobraževanje in usposabljanje, d.o.o., ponuja programe promet, poslovni sekretar in komercialist. EDC, zavod za strokovno izobraževanje, poklicno-tehnična gradbena šola Kranj pa izvaja višješolski program s področja gradbeništva in komunale. TŠC izvaja program mehatronike. V šolskem letu 2007/2008 vse navedene visokošolske programe obiskujejo 404 udeleženci.

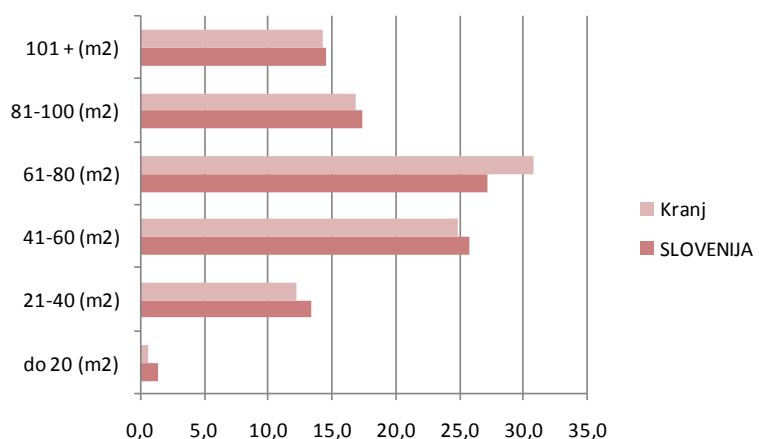
Graf 4: Izobrazbena struktura prebivalcev, starih 15 let ali več, MO Kranj v primerjavi s Slovenijo, popis 2002 (vir: SURS)

- Edini nosilec rednega **visokošolskega izobraževanja** v Mestni občini Kranj je Fakulteta za organizacijske vede, Univerza v Mariboru. V šolskem letu 2006/2007 je bilo na FOV vpisanih 1623 rednih in 2909 izrednih študentov ter 207 podiplomskih, 68 bolonjskih magistrskih, 18 specialističnih, 116 znanstveno magistrskih in 5 doktorskih študentov. Dijaški in študentski dom je imel v šolskem letu 2007/08 240 mest za dijake in 326 za študente.
- Na področju **izobraževanja odraslih** je ob ponudbi Ljudske univerze razvita pešta zasebna ponudba. Ljudska univerza Kranj šola po en razred odraslih na nivoju 8. in 9. razreda, 224 udeležence srednješolskih in 348 udeležence višje in visokošolskih programov.
- Po zadnjih podatkih, ob popisu 2002, je bila **izobrazbena struktura prebivalcev** MO Kranj, starih 15 ali več let, **nad slovenskim povprečjem**. V primerjavi s Slovenijo je bil v Kranju nižji delež prebivalcev brez izobrazbe (5,3 % prebivalcev, v Sloveniji 7 %) ter višji delež višje in visoko izobraženih (16 % prebivalcev, v Sloveniji 12,9 %).
- **Delež študentov in diplomantov je nad slovenskim povprečjem, vendar se razlika zmanjšuje:** v študijskem letu 2006/2007 je bilo 3409 študentov (od tega 61,3 % rednih) s stalnim prebivališčem v MO Kranj oz. 64,1/1000 prebivalcev, v Sloveniji jih je bilo 57,1/1000 prebivalcev, nad slovenskim povprečjem je tudi število diplomantov; v Kranju 9,6 diplomantov na 1000 prebivalcev (skupaj 509 diplomantov), v Sloveniji jih je 8,5 na 1000 prebivalcev, v zadnjih dveh letih je število diplomantov s prebivališčem v Kranju naraslo za 1,5 %, po slovenskem povprečju pa za 3,4 %.

Po podatkih popisa stanovanj (SURs 2002) je bilo v MOK leta 2002 **19.023 stanovanj**, od katerih je bilo 92% stalno naseljenih (Slovenija 85%), kar pomeni 2,8 stanovalca na stanovanje (Slovenija 2,59). Povprečna velikost naseljenega stanovanja znaša 76,1 m² (Slovenija 76,8 m²). **Leta 2008 je MOK imela v lasti 252 neprofitnih stanovanj.**

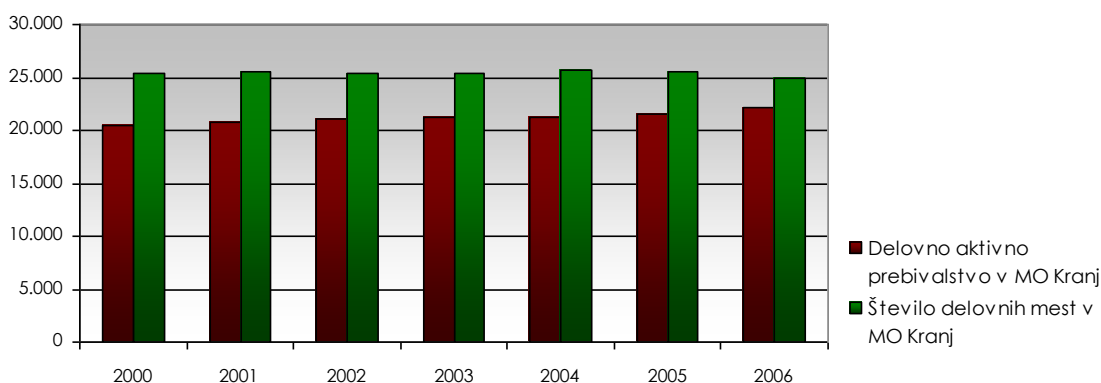
Graf 5: Velikost stanovanj v MOK (vir SURS, 2002)

2.5 Podjetništvo in delovna mesta

- **Stopnja registrirane brezposelnosti se znižuje** in je nižja od slovenskega povprečja, **vendar je med najvišjimi na Gorenjskem**, saj ima višjo stopnjo brezposelnosti le občina Tržič:
 - novembra 2006 je bila **stopnja registrirane brezposelnosti v MOK 6,5**, novembra 2007 pa **5,8 %** (v Sloveniji 7,3, na Gorenjskem 4,6, v Tržiču 6,3), zato je potrebna stalna skrb za nova delovna mesta;
 - od skupaj 1.435 brezposelnih oseb (november 2007) je **64,2 % brezposelnih starih nad 40 let**, **54,4 % je žensk**.
- **Zmanjšuje se število delovnih mest in narašča število delovno aktivnih prebivalcev**:
 - V MO Kranj je bilo leta 2006 **22.149 delovno aktivnih prebivalcev in 24.855 delovnih mest**, presežek delovnih mest občino uvršča med t.i. delovne občine,
 - posledica zmanjševanja delovnih mest (v zadnjih šestih letih za 2,2 % - 559 delovnih mest) in naraščanja števila delovno aktivnega prebivalstva (v zadnjih 6 letih za 7,9 % - 1622 prebivalcev) je **vedno večji delež dnevnih migrantov**, ki se vozijo na delo v Ljubljano,
 - konec leta 2000 je bilo v domači občini zaposlenih 13.554 Kranjčanov (66 %), leta 2006 pa le še 12.802 oz. 57,8 %. Največ migrantov, 20,5 % ali približno 4200 oseb, se vozi na delo v Ljubljano.

Graf 6: Delovno aktivno prebivalstvo in število delovnih mest v MO Kranj, 2000–2006 (vir: SURS)

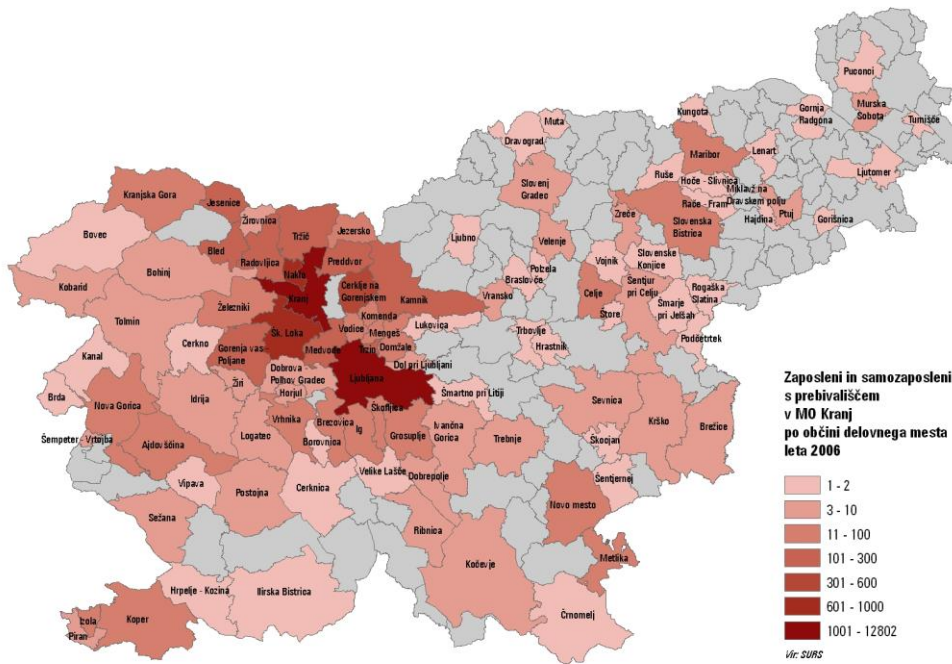

- Podatki iz popisa 2002 kažejo, da je MO Kranj **bolj industrijska občina od slovenskega povprečja**. Prevladujejo sicer zaposleni v storitvenem sektorju – 51,2 %, vendar jih je v Sloveniji več (52,7 %), zaposlenih v nekmetijskem sektorju je 41,9 % (v Sloveniji 38 %), v kmetijstvu pa 1,7 % (v Sloveniji 4 %).
- Leta 2006 je **1407 gospodarskih družb** (16,1 % več kot leta 2002) s 15.181 zaposlenimi (12,5 % manj kot leta 2002), ustvarilo 1.963,5 mio EUR prihodkov. Samostojnih podjetnikov je bilo leta 2006 1.366 (16,1 % več kot leta 2002) s 1.249 zaposlenimi (5,1 % manj kot leta 2002), ustvarili so 101,5 mio EUR prihodkov.
- **Povprečna neto plača na zaposlenega v MO Kranj** je s 984,57 EUR, malo nad povprečjem Gorenjske (929,19 EUR) in Slovenije (945,34 EUR) po podatkih iz novembra 2007.

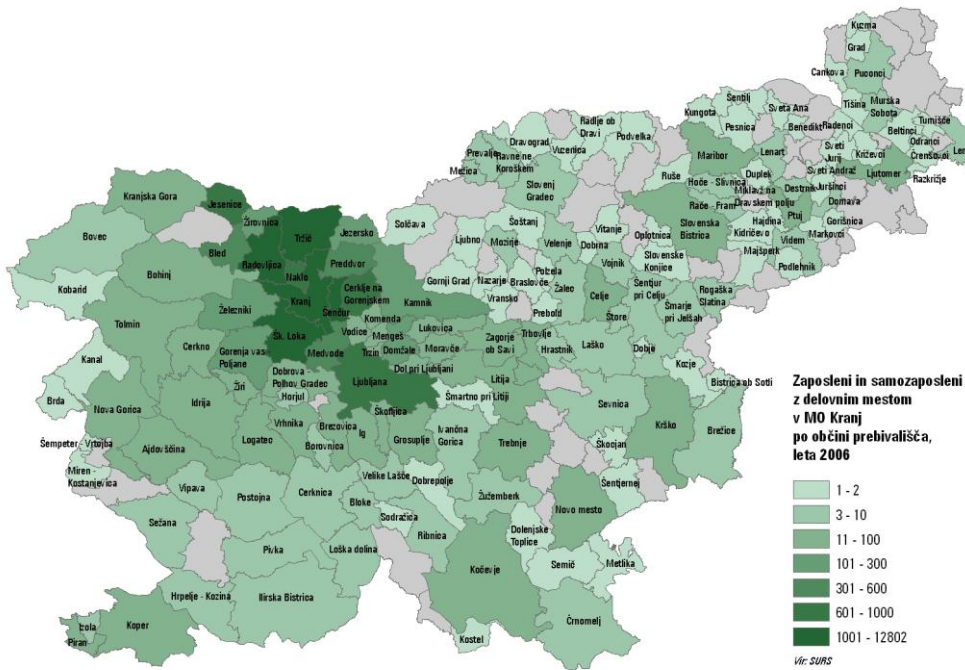
Tabela 5: Največja podjetja v MOK (Vir: AJPES, 2006)

4 največja podjetja po prihodkih in dodani vrednosti	4 največja podjetja po zaposlenih	4 največja podjetja po dobičku:	4 največja podjetja po izvozu
1. Sava Tires, d.o.o., Kranj	1. Iskraemeco, d.d., Kranj	1. Sava Tires, d.o.o., Kranj	1. Sava Tires, d.o.o.,
2. Iskratel, d.o.o., Kranj	2. Sava Tires, d.o.o., Kranj	2. Sava, d.d., Kranj	2. Iskraemeco, d.d., Kranj
3. Iskraemeco, d.d., Kranj	3. Iskratel, d.o.o., Kranj	3. Iskratel, d.o.o., Kranj	3. Iskratel, d.o.o.,
4. Elektro Gorenjska, d.d.	4. Savatech, d.o.o., Kranj		4. Savatech, d.o.o.,
			5. Goodyear Engineered Products Europe, d.o.o., Kranj

Karta 6: Delovne migracije (kraj dela) občanov MOK v letu 2006

Karta 7: Delovne migracije (kraj bivanja) zaposlenih v MOK leta 2006

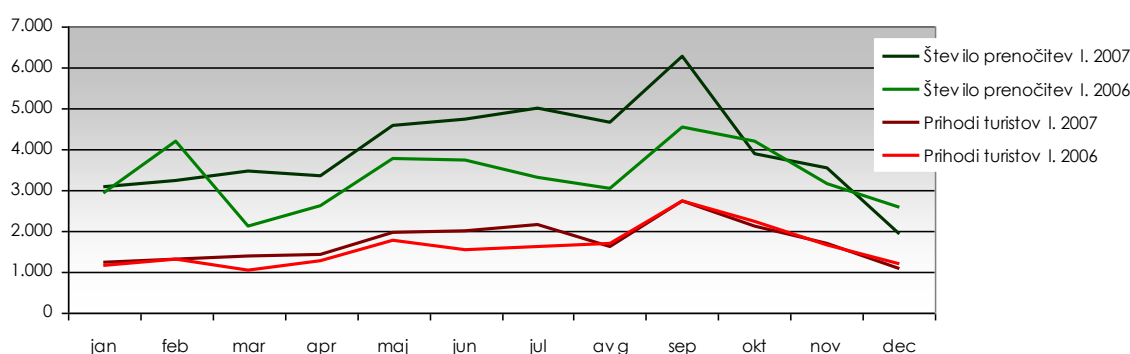

2.6 Turizem, kultura in šport

■ Stanje turizma MOK v letu 2007 kaže precejšnje zaostajanje za povprečjem Slovenije:

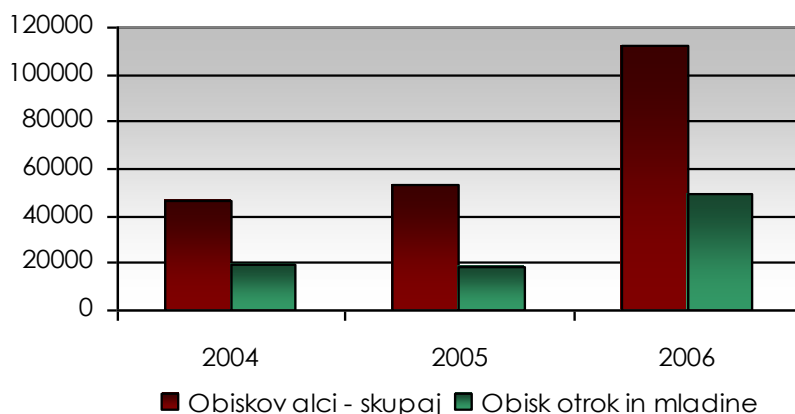
- 20.681 turistov, kar predstavlja le 0,8% vseh v Sloveniji,
- 40.567 nočitev turistov oz. le 0,6% vseh v Sloveniji,
- povprečna dolžina bivanja turistov je 2,3 dni (v Sloveniji 3,1 dan),
- v zadnjih petih letih je število turistov naraslo za 17%, v Sloveniji za 19,4%,
- 7 namestitvenih objektov, 284 sob (1,2% vseh v Sloveniji), 631 stalnih ležišč (1,1% v Sloveniji), sobodajalcev je le 5 in se registrirajo zgolj sezonsko/občasno, ni niti ene turistične kmetije z nastanitvenimi zmogljivostmi, ni kampov,
- **nizka stopnja zasedenosti** turističnih zmogljivosti – povprečno 20,9 %, najvišja septembra (32 %), najnižja decembra (9,8 %).

Graf 7: Število turistov in prenočitev v MO Kranj po mesecih v letih 2006 in 2007 (vir: SURS)

- Najbolj obiskana točka med vsemi objekti Gorenjskega muzeja v Kranju je **Mestna hiša**. Leta 2007 je Mestno hišo obiskalo **10.784 obiskovalcev**, od tega 314 tujcev. Mestna hiša je poslovala 311 dni v letu. Povprečen dnevni obisk je 34 obiskovalcev, od tega 1 tujec (Vir: SURS, 2007). Za primerjavo v letu 2007: Loški muzej - 48.710 obiskovalcev, od tega 35.569 iz Slovenije, 13.141 iz tujine.
- **Vsako leto več razstav in obiskovalcev v muzejih, galerijah oz. likovnih razstaviščih:** v letu 2006 stalnih in 57 občasnih razstav ter 112.255 obiskovalcev, od tega 49.216 (43,8 %) otrok in mladine .

Graf 8: Število obiskovalcev v vseh muzejih, galerijah oz. likovnih razstaviščih v MO Kranj, 2004–2006 (vir: SURS)

- Register nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo ima za območje MO Kranj vpisanih **413 objektov kulturne dediščine**, med najbolj znanimi pa so grad Brdo, grad Khiselstein, Prešernov gaj, Mestna hiša, vodovodni stolp. Najpomembnejše kulturno-zgodovinske znamenitosti so v starem mestnem jedru Kranja, ki je bilo leta 1983 razglašeno za zgodovinski in kulturni spomenik.
- Pomembna pridobitev mestnega jedra je v letu 2007 odprta **Kranjska hiša** na Glavnem trgu, ki je kot **turistično informacijski center** namenjena obiskovalcem, turistom in prebivalcem. V Kranjski hiši ima poslovne prostore tudi Zavod za turizem Kranj. Po njihovih podatkih je bilo na območju Starega Kranja (od Slovenskega trga do Pungerta) konec leta 2007 **138 lokalov**, kjer se odvija določena poslovno trgovska dejavnost (6 bank, 19 barov, kavarn, slaščičarn, 7 restavracij/gostiln, 2 obrata hitre prehrane, 1 lekarna, 1 pošta, 80 trgovin, 2 tržnici, 6 turističnih agencij, 2 foto storitve, 10 frizerstev in kozmetičnih salonov, 2 antika, 1 tatoo). **10 lokalov je bilo praznih**.
- V Kranju kot regijskem središču deluje nekaj regijsko pomembnih kulturnih ustanov, med njimi je potrebno izpostaviti Osrednjo knjižnico Kranj in Prešernovo gledališče Kranj.
- Kljub sodobnim medijem vloga knjižnic v življenju posameznika in skupnosti narašča, saj postajajo središče informacij in druženja. Osrednja **knjižnica Kranj** je splošna knjižnica, ki deluje na območju Mestne občine Kranj ter sosednjih občin Cerklje na Gorenjskem, Jezersko, Naklo, Predvdor in Šenčur. Zbira, hrani, strokovno obdeluje in daje v uporabo raznovrstno knjižnično gradivo – od knjig in časopisov do glasbenih zgoščenk in filmskih DVD-jev, omogoča pa tudi dostop do različnih zbirk podatkov na internetu. Svojim obiskovalcem nudi informacije, omogoča učenje in študij, spodbuja vseživljenjsko izobraževanje, ustvarjalnost in bralno kulturo ter tako vpliva na osebnostno rast in kakovost življenja prebivalcev vasi, mest in pokrajine. Obstoječi prostori kranjske knjižnice so premajhni, kljub temu pa so namenjeni tudi različnim prireditvam, na katerih se predstavljajo ustvarjalci in njihova dela, literarnim in glasbenim večerom, pravljničnim uram, predstavam za otroke, seveda pa tudi vsakdanjemu prebiranju časopisov, druženju s prijatelji, študiju ali poslušanju glasbe.
- Osrednja knjižnica Kranj je z uveljavitvijo Zakona o knjižničarstvu (2001) postala tudi ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic. **Za širše območje Gorenjske** opravlja naslednje, z zakonom določene naloge:
 - zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij,
 - nudi strokovno pomoč vsem knjižnicam s svojega območja,
 - koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje,
 - usmerja izločeno knjižnično gradivo s svojega območja.

Tabela 6: Kazalniki obiskanosti in uporabe Osrednje knjižnice Kranj v letu 2007 (vir: Osrednja knjižnica Kranj)

Kazalnik	Osrednja knjižnica Kranj 2007	slovenske splošne knjižnice (2006)	Osrednja knjižnica Kranj (2006)
Prirast enot knjižničnega gradiva	20.889	553.892	21.652
Število aktivnih članov	14.687	538.865	14.798
Število obiskovalcev	251.531	9.190.569	284.900
Število izposojenih enot gradiva	746.945	24.880.167	789.727

- Poleg **Osrednje knjižnice Kranj** na območju MOK deluje še 16 šolskih knjižnic pri OŠ (9), pri srednjih šolah (5) in po 1 pri dijaškem domu in glasbeni šoli (Vir: SURS, 2006).
- **Prešernovo gledališče Kranj** je največje **profesionalno gledališče na Gorenjskem** in pomembna kulturna ustanova MOK. Zaradi uprizorjanja odmevnih predstav in povečanja igralskega ansambla s 5 na 10 članov je v zadnjih letih preraslo v eno izmed osrednjih slovenskih gledališč. Njegova matična in tudi nacionalna usmeritev je skrb za razvoj slovenske dramatike (uprizoritve slovenskih avtorjev in priprava osrednjega letnega kulturnega dogodka Teden slovenske drame) ter redna skrb za kulturno vzgojo (vsakoletna produkcija za mlajše itn.). Gledališče povprečno pripravi 5 premiernih uprizoritev. Teden slovenske drame postaja vedno bolj odmeven in kakovosten, saj je z gostujočimi predstavami iz tujine prerasel v mednarodni festival, zelo uspešno pa je zaživel tudi projekt dramskih delavnic. Prešernovo gledališče ima dvorano z 253 sedeži. Infrastrukturno in tehnološko je objekt zastarel in potreben posodobitve. V

letu 2007 je na lokaciji gledališča PGK samo izvedlo 93 predstav (19.623 obiskovalcev) in 92 predstav na gostovanjih (23.270 obiskovalcev). V organizaciji Prešernovega gledališča je bilo v letu 2007 odigranih še: 78 ponovitev 61 različnih gostujočih predstav in 52 drugih prireditev. Vseh predstav in prireditev je bilo 315, ogledalo si jih je 62.520 obiskovalcev (leta 2001 58.523 gledalcev). (Vir: PGK, MK)

- V Kranju je **živa tudi koncertna dejavnosti**, ki jo uspešno vodijo društva: AKD Izbruhov kulturni bazen, Novi klub ljubiteljev glasbe, gostinski lokali. Po drugi strani pa v MOK deluje okoli 50 društev ljubiteljske kulture in umetnosti, ki ohranjajo ljudsko izročilo, glasbo oz. gojijo sodobno ustvarjalnost.
- Pomembna prepoznavnost Kranja so **kulturne prireditve**, med katerimi gre izpostaviti festivalske prireditve (Teden mladih, Carniola, Jazz camp Kranj, Kiselfest, Kranfest), etnografske prireditve (Prešernov smenj, Kostanjev piknik, pust, harmonikarsko tekmovanje v Besnici) in sejemske – tržne prireditve (Veseli december). Po podatkih Zavoda za turizem je leta 2007 vse prireditve v Kranju obiskalo več kot 100.000 obiskovalcev.
- Pomembnejša športna tekmovanja mednarodne ravni so svetovni pokal v plezanju, svetovni pokal v smučarskih skokih in kolesarski maraton (ulice Kranja, Jezersko, Rekreatur) ter številne rekreativne prireditve.
- Mestna občina Kranj ima dokaj razvito **mrežo športne infrastrukture**. Po podatkih Zavoda za šport Kranj ima Kranj 27.285 m² pokritih športnih površin oz. 0,509 m²/prebivalca (cilj Nacionalnega programa športa do 2010 je 0,5 m²/prebivalca) in 177.767 m² odprtih športnih površin oz. 3,32 m²/prebivalca (cilj Nacionalnega programa športa do 2010 je 3 m²/prebivalca). Primerjava pokaže, da tako pri odprtih kakor tudi pri pokritih športnih površinah v m²/prebivalca presehamo slovensko povprečje. *Podatke je treba preveriti z evidenco MŠŠ.*

2.7 Podeželje in krajevne skupnosti

- **Podeželski prostor v MOK je večnamenski**, saj sega vpliv urbanizacije Kranja čez celo območje občine. Na podeželskem prostoru se srečujejo različne namembnosti, dejavnosti in skupine prebivalstva. Kranjsko podeželje ni več zgolj samo kmetijski prostor, čeprav prav kmetovanje skrbi za krajino in identiteto.
- **Osnovna primarna kmetijska dejavnost je že več let v upadanju**. V MOK je bilo po popisu kmetijskih gospodarstev iz leta 2000 599 **družinskih kmetij**, leta 2006 jih je za subvencije zaprosilo **429 (kar 185 manj)**, medtem ko je bilo v dejavnosti kmetijstvo, lov, gozdarstvo leta 2006 (SURS) le še **390 zaposlenih**.
- Pri obravnavi dejavnosti podeželskega prostora gre **ločiti ravninski del (291 kmetijskih gospodarstev³)**, od **hribovskega (103)** na območju Jošta, Besniške doline in območij v vznožju Kriške gore in Storžiča do gorsko višinskega območja (35), kamor sodijo Čepulje, Jamnik, Javornik, Lavtarski vrh, Planica in Podblica. Na ravninskem delu Kranjsko-sorškega polja in območja Goriče–Letenice je kmetijska proizvodnja intenzivna, srečujemo se s pomanjkanjem kmetijskih površin za povečevanje in zaokroževanje kmetij. Hribovito obrobno območje z omejenimi dejavniki ima ekstenzivno kmetijstvo, kjer se pojavljajo neobdelane površine, problem zaraščanja in ohranjanja poseljenosti.
- Prevladujoča kmetijska panoga je **govedoreja (82% vseh kmetij)**, od katerih se z mlečno proizvodnjo ukvarja 133 kmetij. Intenzivno govedorejo (več kot 50 glav) najdemo na 23 kmetijah, kar 104 kmetije imajo le 5-10 glav živine. Reja ostalih živali je v manjšem obsegu. Proizvodnja na njivah je prilagojena živinoreji (50% namenjeno silažni koruzi, travam,...), **povečujejo se površine zгодnega krompirja in zelenjave**.
- **Ekološko kmetovanje je le na 7 kmetijah**. Kljub pozitivnim tržnim trendom in subvencijam je interes zanj na strani kmetov nizek. Povečuje se število kmetij, vključenih v **integrirano** pridelavo sadja, zelenjave in poljščin (9). Na kmetijah je registriranih **46 dopolnilnih dejavnosti**, med njimi 10 za kisanje zelja, 8 za storitve s kmetijsko in gozdno mehanizacijo, 6 za predelavo lesa, 5 na področju turizma, 4 za predelavo sadja.

³ Podatek Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj - oddane subvencije za leto 2006.

- Po podatkih popisa kmetijskih gospodarstev 2000 ima 559 kmetij (11,1% vseh na Gorenjskem) v uporabi 3.787 ha kmetijskih zemljišč (12 % vseh na Gorenjskem):
 - **povprečna velikost družinske kmetije glede na kmetijska zemljišča po istih podatkih znaša 6,77 ha.** Le 8 kmetij je večjih od 20 ha;
 - od vseh kmetijskih zemljišč v uporabi je 56,4% travnikov in pašnikov, 40% njiv in vrtov in 3,2% sadovnjakov,
 - na njivah prevladujejo krmne rastline (55,1%), 24,3% površin prekriva krompir, 18,1% žita za pridelavo zrnja, zelenjavo pa gojijo na 1,7% njivskih površin,
 - kar 59,9% gospodarjev je starejših od 62 let in le 6,4% mlajših od 42 let,
 - poleg slabe starostne strukture je za gospodarje značilna tudi slaba izobrazbena struktura – le 6% jih ima kmetijsko izobrazbo, ostali le praktične izkušnje in tečaje iz kmetijstva.
- Intenzivno kmetijstvo na kranjsko–sorškem polju ima zaradi gnojenja in uporabe fitofarmaceutskih sredstev **negativne posledice na tla, podzemne vode** (monitoring kakovosti podzemne vode v letih 2004 in 2005 je na merilnih mestih Podreča in Žabnica pokazal presežne mejne vrednosti, ki kažejo na veliko uporabo fitofarmaceutskih sredstev)⁴ in zrak (neprijetne vonjave zaradi sezonskega gnojenja kmetijskih površin).
- Zaradi zagotavljanja vključevanja občanov v odločanje je MOK ohranila delovanje **krajevnih skupnosti**. Le teh je 26, od tega je 13 mestnih.
- Za podeželski prostor je še posebej pomembna njegova oskrbljenost z javnimi storitvami. MOK ohranja mrežo podružničnih šol (9) in večnamenskih objektov – domov, ki služijo druženju, kulturi in rekreaciji občanov.

Tabela 6 : Pregled večnamenskih objektov in podružničnih šol po KS

KS	Naziv	Dvorane	Podružnična šola
Besnica	Zadružni dom	manjša dvorana	X
Bitnje	Gasilski dom Bitnje*	večnamenski prostor	
Britof	Dom PGD Britof*	večnamenski prostor	
Center			X
Čirče	Dom KS	manjša dvorana	
Golnik	Dom PGD Golnik - Dom KS	večnamenski prostor	
Goriče	Dom 21. julij	dvorana	X
Hrastje	najem*	večnamenski prostor	
Jošt	Dom KS Jošt	večnamenski prostor	
Kokrica	Kulturni dom Kokrica	dvorana	X
Mavčiče	Dom KS	večnamenski prostor + telovadnica	X
Podblica	PGD Podblica*	manjši večnamenski prostor	X
Primskovo	Zadružni dom Primskovo	dvorana, dva večnamenska prostora	X
Predoslje	Dom kulture Predoslje	dvorana, večji večnamenski prostor	
Stražišče	najem, Šmartinski dom*	dvorana	
Struževo	Dom KS	večji večnamenski prostor	
Tenetiše	Dom krajanov	dvorana	
Trstenik	Dom KS	večji večnamenski prostor	X
Vodovodni stolp	Vaška hiša Rupa	manjši večnamenski prostor	
Zlato polje	Poslovni prostori KS Zlato polje	večji večnamenski prostor	
Žabnica	Športni dom Žabnica	manjši večnamenski prostor	X

Vir: Delovno gradivo za potrebe strategije, MOK, april 2008

⁴ Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Kranj, Oikos, marec 2007

2.8 Analiza institucionalnega okvira

■ Razvejan javni lokalni sektor

Mestna občina Kranj ima zaradi svoje centralne regijske funkcije na svojem območju delujočih veliko javnih institucij, ki bi jih lahko razdelili v tri skupine: i) javni zavodi in podjetja, katerih ustanoviteljica je MOK, ii) organizacije, ki po pooblastilu ali koncesiji MOK opravljajo naloge v javnem interesu, iii) javni zavodi in službe, katerih ustanoviteljica je država in delujejo na območju MOK. Mreža javnega sektorja je pomena z vidika zagotavlja **dostopnosti javnih storitev** občanom, po drugi strani pa je javni sektor pomemben **delodajalec**.

Podrobneje smo analizirali službe in organizacije, katerih ustanoviteljica je MOK in na katere ima vpliv. MOK je ustanoviteljica 20 javnih zavodov in 2 podjetij (Komunala Kranj, BSC Kranj). V vseh teh organizacijah skupaj z občinsko upravo MOK je okoli **1.907 zaposlenih**. Neposredno iz proračuna občine se zagotavljajo stroški plač za približno **490 zaposlenih**, saj se nekateri zavodi financirajo iz proračuna države ter na osnovi lastne dejavnosti (Gorenjske lekarne, Komunala Kranj, Ljudska univerza, razvojna agencija BSC Kranj,...). S slednjimi se MOK eventualno dogovarja za sofinanciranje programa na osnovi letnih pogodb. Vse te organizacije predstavljajo pomemben potencial, ki se ga premalo zavedamo in ga ne znamo ustrezno motivirati za doseganje razvojnih ciljev lokalne skupnosti.

■ Nizka medsebojna povezanost in informiranost

Bistvena pomanjkljivost javnih institucij je njihova **nizka medsebojna povezanost in informiranost**. Še posebej zaskrbljujoča je nizka stopnja sodelovanja znotraj posamezne dejavnosti (npr. cela izobraževalna veriga), med zavodi, katerih ustanovitelj je MOK (npr. šport – kultura – turizem), ter med javnim, zasebnim in civilnim sektorjem.

■ Racionalna občinska uprava: 2,09 zaposlenega/1000 prebivalcev

Po podatkih Inštituta za lokalno samoupravo je leta 2004 povprečna občinska uprava zaposlovala 2,31 zaposlenega/1000 prebivalcev, v mestnih občinah pa je ta vrednost ponekod tudi višja. S tega vidika lahko rečemo, da je občinska uprava MOK s 112 zaposlenimi oz. 2,09 zaposlenega/1000 prebivalcev med manjšimi. Na določenih strokovnih področjih, kjer gre za nove vsebine (varstvo okolja, IKT, vodenje projektov,...), lahko rečemo, da je MOK celo kadrovsko podhranjena.

Izvajalec	Gospodarske javne službe
KOMUNALA KRANJ, JAVNO PODJETJE, d.o.o.	■ oskrba s pitno vodo ■ ravnanje z odpadki ■ odvajanje in čiščenja odpadnih voda ■ pogrebna in pokopališka dejavnost ■ vzdrževanja cest in javne snage ■ mestne tržnice
DOMPLAN d.d.	■ daljinsko ogrevanje ■ oskrba s plinom
FLORA d.o.o.	■ vzdrževanje zelenih površin
VIGRED d.o.o.	■ javna razsvetljava
Ustanov, katerih ustanovitelj je RS oz. civilna družba, MOK sofinancira določene programe	
Center za socialno delo Kranj	■ socialni programi in delovanje centra za odvisnost
Dom upokojencev Kranj za pomoč na domu	■ sofinanciramo ceno storitve pomoči na domu (24 negovalk)
Varstveno delovni center Kranj	■ sofinanciramo program za dvig kakovosti življenja varovancev
JSKD - Javni sklad za kulturne dejavnosti OE Kranj	■ program
Športni klubi in Zavod za šport	■ 14 trenerjev

Tabela 6: Pregled javnih zavodov in drugih organizacij, katerih (so)ustanoviteljica je MOK

Naziv	Način financiranja	Število zaposlenih	Število oseb, ki jih financira MOK
SKUPAJ		1762	490,02
Občinska uprava		112	112
Javni zavodi - ustanoviteljica MOK		1583	378,02
Varstvo in izobraževanje otrok, mladine in odraslih			
Javni zavod Kranjski vrtci	proračunska postavka	214	214
Osnovna šola Simona Jenka	proračunska postavka	126	13,085
Osnovna šola Franceta Prešerna	proračunska postavka	88	9,45
Osnovna šola Staneta Žagarja	proračunska postavka	122	1,625
Osnovna šola Stražišče	proračunska postavka	116	8,875
Osnovna šola Predoslje	proračunska postavka	90	9,865
Osnovna šola Orehek	proračunska postavka	96	18,51
Osnovna šola Matije Čopa	proračunska postavka	62	0,625
Osnovna šola Jakoba Aljaža	proračunska postavka	53	1,06
Osnovna šola Helene Puhar	proračunska postavka	111	0,625
Glasbena šola Kranj	proračunska postavka (samo prevoz, prehrana)	43	0
Ljudska univerza Kranj	lastni prihodki, min sof	11	0,3
Kultura			
Osrednja knjižnica Kranj	MO Kranj in država	38	38
Prešernovo gledališče Kranj	MO Kranj in država	25	25
Gorenjski muzej	plače država, program MOK	28	0
Šport in turizem			
Zavod za šport Kranj	proračunski uporabnik, lastni prihodki	32	32
Zavod za turizem Kranj	MO Kranj	5	5
Zdravstvo			
Gorenjske lekarne*	tržno	145	0
Osnovno zdravstvo Gorenjske **	sofinanciranje programa	306	
Zagotavljanje reda in varnosti			
Gasilsko reševalna služba Kranj			
Javna in druga podjetja - MOK soustanoviteljica		212	0
JP Komunala Kranj***	lastni prihodki, pogodbe	199	
BSC, d.o.o., Kranj (razvojna agencija)****	lastni prihodki, pogodbe	13	

Vir: Podatki MOK, spletne strani MŠŠ

* Ustanoviteljice so bivše gorenjske občine: Kranj, Jesenice, Radovljica, Tržič in Škofja Loka. Premoženje Gorenjskih lekarn še ni razdeljeno po novonastalih občinah.

** Ustanoviteljice Osnovnega zdravstva Gorenjske so vse novonastale gorenjske občine.

*** Mestna občina Kranj ima 64,44% delež v osnovnem kapitalu Komunale Kranj.

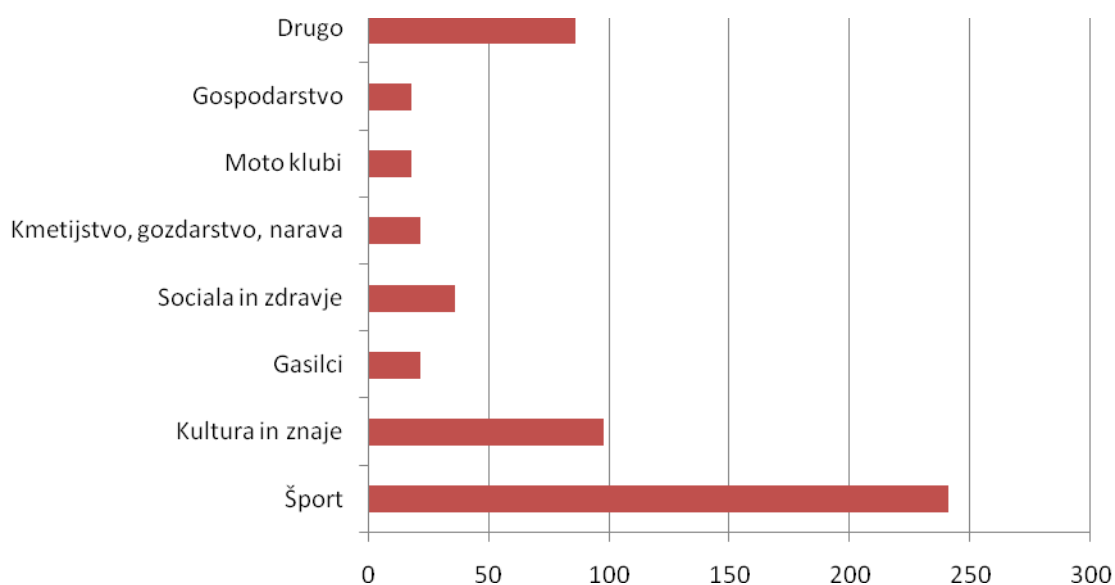
**** Mestna občina ima 6,46% delež v osnovnem kapitalu BSC Kranj.

■ Nevladne organizacije/ civilna družba

Po podatkih Upravne enote Kranj (vir: internetna baza društev) je na območju mestne občine Kranj registriranih **541 društev**. Prevladujejo društva na področju športa in kulture. Pod drugo so društva upokoencev, mladih, taborniki in raznovrstna druga združenja. Pestrost in veliko število društev kaže na raznovrsten interes občanov po interesnem povezovanju. Nevladni sektor predstavlja pomemben del lokalne skupnosti, saj s svojimi dejavnostmi lahko pripomore k pestrosti in kakovosti življenja v Kranju.

Z letošnjim letom se s sedežem v Kranju vzpostavlja regionalno stičišče kot bodoči koordinator NVO za celotno Gorenjsko pokrajino.

Graf 8: Število registriranih društev po področjih v MO Kranj, maj 2008 (vir: register društev UE Kranj, internet)

3 SWOT – Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj

Prednosti	Slabosti
Splošni razvojni položaj ■ 3. največja občina v Sloveniji - kritična masa prebivalcev ■ Upravno – administrativno središče Gorenjske (sedeži vseh uradov, inšpekcij, delno tudi izpostav ministrstev,..) Legla, dostopnost in mobilnost ■ Lokacija – bližina Ljubljane in letališča Brnika ■ Dobre prometne povezave (X koridor) Narava , varovanje okolja in urejanje prostora ■ Atraktivna kulisa in krajinska podoba (Storžič, pomol, sotočje) ■ Sprejeti sektorski okoljski programi: opredeljene prioritete na področju okoljske infrastrukture ter izdelan energetski koncept Gospodarstvo, podjetništvo, delovna mesta ■ Ohranjena industrijska tehnična tradicija in znanja ■ Nekaj nosilnih globalnih podjetij (Sava, Goodyear, Iskratel, Iskraemeco, ...) ■ Sedež močne regijske banke (Gorenjska banka) in razvita mreža bank in finančnih institucij ■ Brdo kot kongresni center državnega in mednarodnega pomena Znanje in kadri ■ Razvita mreža osnovnih in srednjih šol ■ Zadovoljivi prostorski pogoji na področju predšolske vzgoje in osnovno šolske dejavnosti ■ Razvite oblike neformalnega učenja in uvajanje vseživljenjskega izobraževanja ■ Štipendijska shema za deficitarne poklice ■ Neizkoriščene in nezasedene prostorske kapacitete v lasti MOK (OŠ, vrtci, objekti v Starem Kranju,..) – priložnost JZP Kultura in turizem ■ Stari Kranj – kulturni spomenik (arheologija, kulturni objekt,..) • Številne kulturne in turistične prireditve ■ Močne profesionalne regijske kulturne institucije (Knjižnica, Gorenjski muzej, Prešernovo gledališče,..) ■ Velika imena: Prešeren, Puhar, Bleiweis,.. ■ Pestra amaterska kultura Skrb za ljudi ■ Široka mreža mladinskih NVO in NVO s področja sociale ■ Razvita mreža socialnih in zdravstvenih programov ■ Kakovostne ambiciozne bolnišnice (Porodnišnica, Golnik,..) Šport in rekreacija • Vzpostavljena mreža športnih objektov, trenerjev ter vrhunskih in velike športne prireditve • Po številu kategoriziranih športnikov je Kranj na prvem mestu med slovenskimi občinami • Tradicija športnih panog, po katerih je Kranj prepoznaven • Uporaba športnih objektov tudi za druge namene	Splošni razvojni položaj in institucionalni okvir • Ni spodbudne razvojne klime • Pomanjkljiva komunikacija, sodelovanje med subjekti na vseh ravneh ■ Pomanjkanje kompetenc in kadrovska podhranjenost občinske uprave na strateških razvojnih področjih (vodenja projektov, IKT,..) • Javni zavodi: razvojno osredotočanje na infrastrukturo, premalo na vsebino in razvoj ponudbe, tržni pristop • Zapostavljene vasi na račun mesta • Nezmožnost povezati optimalne predloge stroke in privatne iniciative z možnostmi v okviru politike Legla, dostopnost in mobilnost ■ Prometna politika in politika javnega prometa ni definirana ■ Neurejena cestna infrastruktura v hribovskem delu Narava , varovanje okolja in urejanje prostora • Nezadostna proračunska sredstva in neopredeljene prioritete za izvedbo okoljske infrastrukture v predpisanih rokih alternative, uvedba investicijske cene in dodatna obremenitev prebivalcev • Ravnanje z odpadki: dolgotrajno umešanje CERP v prostor , regijskega centra ni (MBO), premalo eko otokov na podeželju • Vodooskrba: Izgube, azbestne cevi, starost infrastrukture, nezadostno varovanje vodnih virov, nekontrolirani vaški vodovodi • Izraziti primanjkljaj strateškega prostorskega načrtovanja • Brez koncepta urejanja krajine in hortikulturne ureditve Gospodarstvo, podjetništvo, delovna mesta ■ 55% delovnih mest v 27 velikih podjetjih ■ Visoke in nekonkurenčne cene poslovnih zemljišč ■ Pomanjkanje novih urejenih poslovnih lokacij za naložbe ■ Degradirana območja starih industrijskih lokacij (pr. Tekstilindus) ■ Konflikti med dejavnostmi na mešanih območjih (stanovanjska, proizvodna); proizvodni obrati znotraj naselij onesnažujejo (hrup, vibracije, smrad...) in kazijo izgled okolice • Pomanjkanje podjetniške iniciative, še posebej v mestnem jedru , na podeželju, premalo podjetniške iniciative v javnih zavodih, ker vsi živijo več kot 80 % od javnih sredstev ■ Ni RR inštitucij, razen na FOV in Golniku ■ Deli MOK nimajo širokopasovnega dostopa (Podblica, Pševo,..) Znanje in kadri ■ Pomanjkanje visoko kakovostnega tehnološkega kadra in kadrov za številne obrtne poklice: orodjar, kuhar, zidar, tesar, avtoličar ■ Neustrezni, gospodarstvu neprilagojeni srednje in visokošolski programi; uvajanje novih programov je počasno ■ Pomanjkanje novih visokošolskih programov ■ Odvisnost od delovnih mest v Ljubljani – odliv kadra ■ Premajhna prilagodljivost vrtcev in šol delovnemu času staršev ■ Slab image posameznih osnovnih šol Kultura in turizem • Neurejeni večnamenski objekti in kulturna dediščina na podeželju Ni jasne strategije, kaj so konkurenčnih prednosti, ni nadpovprečno prepoznavne turistične atrakcije • Množica nesegmentiranih prireditev • Neurejen Stari Kranj: neurejena mestna oprema, manjka celostna ureditev ulic, neurejena tržnica, kanjon Kokre • Objekti kulturne dediščine prazni, brez vsebine, ni atrakcij; • Neurejene/ nedokončane obnove - obzidje, Pungert, Škrlovec ■ Pomanjkanje strategije podeljevanja koncesij v zdravstvu ■ Pomanjkanje socialnih programov (oskrba starih, bivalne enote, materinski dom , pomanjkanje domskih kapacitet,..) Šport in rekreacija • Neurejene in nedostopne površine za rekreacijo • Upadanje javnih finančnih sredstev za vrhunski šport • Obstoječi športni objekti : nekateri nedokončani, nelegalizirani ali zastareli – neprimerni sodobnemu času • Potrzebe po novih športnih objektih: nogometna tribuna z atletsko dvorano, centralno teniško igrišče, ledna dvorana

Priložnosti	Tveganja
• Zakonodajne možnosti za bolj strateška javno- zasebnega vlaganja v razvoj in večanje možnosti za uvajanje ekonomske logike tudi v javne storitve in občinsko upravo • Spreminjanje vloge občine in obrazca delovanja občin: občina - aktiven iniciator razvoja • Sredstva EU: sredstva za razvoj regij, namenjena Gorenjski, in sredstva kohezijskega sklada za okoljsko infrastrukturo • Ustanavljanje pokrajin – Kranj središče Gorenjske • Povezovanje z drugimi občinami: optimizirati in povezati naloge, ki so za MOK sicer neoptimalne, če jih izvaja sama ali samo zase • Načrtovani pospešeni razvoj v okoliških občinah: letališko mesto in logističen center osrednje Slovenije, poslovne cone – izkoristiti sinergije • Izkoristiti in nadgraditi projekte, ki so nastali v okviru »GREGORja«, kar pomeni tudi specializacijo ter prepoznavanje strateških usmeritev Kranja in navezavo na širše potenciale regije • Trend v rabi internetnih storitev : e-občina • Rast okoljske osveščenosti prebivalstva in trend zdravega življenja • Krepitev civilne družne: večji interes za vključevanje v družbeno dogajanje • Zahteve po zmanjševanju izpustov CO₂, rast cen nafte: izkoristiti obnovljive vire energije - les, sonce, biomasa • Smotrna uporaba instrumentov spomeniškega varstva in zaščite narave (npr.: Natura 2000) - kot priložnost in ne omejitev • Večanje potreb po športu in rekreaciji ter kakovostnem preživljanju prostega časa • Šport – kot razvojna priložnost (zdravstvo, turizem, izobraževanje,...)	• Neizvajanje strategije razvoja : težnje vsakokratnega vodstva občine po doseganju zgolj kratkoročnih ciljev in uravnilovki ter premajhna odločnost za konkretne dolgoročne spremembe ■ Pomanjkanje podpore države, ker smo po Indeksu razvojne ogroženosti (IRO) - 8/210 najbolj razvita občina v Sloveniji • Razpršeno lastništvo (veliko lastnikov) lahko zavre celostne ureditve večjih kompleksov (npr. degradirana območja, mestno jedro, športni center,...) • Premajhna medobčinska povezanost in zaupanje (CERO, koordinacija, prireditve, kolesarske poti ...) • Zaprtost in nesposobnost za povezovanje ■ Zakonski roki za izgradnjo okoljske infrastrukture (upravljanje z odpadki in zapiranje deponij 2009, čiščenje in odvajanje voda 2017) • Izguba ključnih nosilcev gospodarskega razvoja: propad ali selitve podjetnikov v druge občine - tudi druge občine/središča ne počivajo • Rast privlačnosti in ponudbe storitev Ljubljane : mladi bodo po dokončanju študija ostajali v Ljubljani ; Kranj jih ne bo pritegnil; zaradi bližine Ljubljane Kranj ne dobi podpore države za razvoj funkcij (npr. šolstvo, zdravstvo ...) • Pomanjkanje kadrov in interesa karov za prihod od drugod • Staranje prebivalstva • Nadaljevanje intenzivnega kmetovanja na ravninskem delu Kranjsko – Sorškega polja • Nadaljevanje trenda opuščanja kmetijske dejavnosti na podeželju – sprememba identitete vasi • Nadaljevanje pritiska investorjev po gradnji nakupovalnih centrov na obrobju mesta • Velik pritisk na kulturno krajino in spreminjanje podobe • Zahtevni zakonski pogoji za delovanje društev – opuščanje društvene dejavnosti • Komercializacija športa mladine in otrok

3.1 Občani Kranja: Kakšne občine si ne želim?

Analizo razvojne situacije v Kranju smo dopolnili s pogledom občanov Kranja na dva načina:

- z izvedbo telefonske ankete »Zadovoljstvo občanov mestne občine Kranj« (izvajalec C S S - I P , d . o . o . , Klicni center slepih, Škofja Loka) od 3. decembra 2007 do 11. januarja 2008 na naključnem vzorcu 1029 polnoletnih občanov MOK (med njimi 61% žensk, 39% s srednjo izobrazbo, 43% zaposlenih in 40% upokojujencev vseh starostnih skupin);
- z mnenji in predlogi udeležencev delovnih podskupin (okoli 120 oseb) na vprašanje »Kakšen Kranj si želim in kakšnega nočem« v času procesa priprave strategije.

V nadaljevanju navajamo bistvene poudarke in rezultate obeh analiz.

Tabela 7: Izvleček iz ankete o zadovoljstvu občanov Kranja z javnimi objekti in storitvami

	Delež uporabnikov	Povprečna ocena zadovoljstva	Drugo vprašanje
Športni objekti			
Atletski stadion	17%	3,29	
Olimpijski bazen	42%	3,96	
Letni bazen	34%	4,06	
Športne dvorane in telovadnice	20%	3,86	
Zunanje šolsko in športno igrišče	16%	3,6	
Nogometno igrišče	5%	3,75	
Teniška igrišča	5%	3,75	
Odbojka na mivki	8%	3,98	
Lokalne pohodniške poti	79%	3,83	
Zdravstvo			
Javne zdravstvene storitve		3,58	
Podeljevanje koncesij v zdravstvu			51% jih podpira
Okolje			
Oskrba s pitno vodo		4,2	
Kanalizacija		3,4	
Odvoz smeti		3,82	
Vzdrževanje cest, pločnikov, kolesarskih poti		2,9	
Urejanje pokopališč, pogrebna dejavnost		4,13	
Varnost in javni promet			
Delovanje organov, pristojnih za red in mir		3,24	
Občutek varnosti		59% enak kot pred leti; 34% meni, da se je poslabšal	
Javni potniški promet		52% ga ne uporablja nikoli, 33% redko, 4% vsak dan	62% bi ga uporabljali, če bi se izboljšal
Otroci			
Predšolska vzgoja, vrtci		4,29	
Igrala na prostem			58% zadovoljnih
Kultura in turizem			
Gorenjski muzej	46%	4,11	
Prešernovo gledališče	65%	3,99	
Kino Center	36%	3,53	
Osrednja knjižnica Kranj	53%	3,95	
Mestno jedro			
Urejenost		3,63	
Prometna ureditev		3,24	
Dostopnost		3,37	
Trgovska ponudba		2,49	
Ali nakupujete v mestnem jedru?	78%		
Ostalo			
Občinska uprava		3,67	

Vir: Delovno poročilo o poteku raziskave »Zadovoljstvo občanov mestne občine Kranj«, CCS- I , d . o . o . , KLICNI CENTER SLEPIH, Škofja Loka, 2007, december 2007

Tabela: Občani Kranja: kakšne občine si ne želim?

Neperspektivnost in razvojno stagniranje

- zaostalo mesto, propadla industrija, ki je prodana tujcem
- prazno/pusto, nerazvito in infrastrukturno zastarelo mesto
- ostati na isti razvojni stopnji
- strateško zaostajanje občine in mesta
- brez perspektivnosti za mlajše generacije
- narediti iz Kranja vas (kriminal, brezdomci, mamila so davki, ki jih ne moremo preprečiti, zato jih obvladajmo)
- industrijski »odpadek« Šenčurja, Cerkelj in ostalih, kamor odhajajo podjetniki
- zaostajanje za ostalimi mesti
- nerazpoznavna celostna podoba
- mesto-periferija v vseh pogledih
- takšno, kot je danes
- zaspano, utrujeno, nerazvito, zaplankano, samozadovoljno, usmerjeno v preteklost in mesto, nezadovoljno s sedanostjo
- ozka usmerjenost razvoja v kulturi, katera bo zatirala raznolikost
- kakršno je sedaj (mesto, podeželje, infrastruktura, mesto trgovin in zapuščenih tovarn)

Brezposelnost, revščina, slabo plačana delovna mesta, kriminal

- meščani kot moderni sužnji tujih lastnikov
- slabo plačane službe z nizko dodano vrednostjo
- brezposelnost,
- neizobraženost,
- revščina, brezdomci, kriminal,
- Kranj s propadajočimi podjetji, z visokim številom nizko ali nekvalificiranih delavcev, z veliko nezaposlenimi, kar bi vodilo v socialne probleme in kriminal
- mesto, kjer je finančna situacija staršev pogoj za izločanje nižjih slojev iz obogatitvenih programov Kranja
- varstvo na črno
- hrup, droge, huliganstvo
- pomanjkanjem posluha za revnejše sloje prebivalstva

Umirajoče mestno jedro

- pustno mestno jedro
- depresivno staro jedro, kakršno je zdaj
- mrtvo mestno jedro
- centralizem dogodkov
- zaspano mesto brez kulturnega centra, z razslojenim mestom in KS-i, nerazvito infrastrukturo, propadajočimi starimi objekti, brez zabaviščnega centra
- zaspano mesto s centrom dogajanja v mestnem jedru

Nestrpni, odtujeni odnosi in zaprte skupnosti

- apatična mladina
- nestrpen Kranj in sovražno mesto
- občina, odtujena od potreb prebivalstva
- množica nezainteresiranih, dragih uradnikov
- do sočloveka odtujeno mesto
- klientelistično in spolitizirano mesto
- nepovezano področja izobraževanja
- da je vsaka izobraževalna ustanova otrok zase
- stihijsko pridobivanje novih izobraževalnih programov
- pasivni občani, ki jih občinska politika na zanima
- birokratsko, netransparentno, neodzivno, nepovezano z e-instrumenti (mesto)
- zaprtost (kulturna, lokalna)
- specializacija za poslovne dejavnosti (gospodarske/družbene)
- prevladujoč interes kapitala, nečiste tehnologije
- Kranj je regijska prestolnica brez družbene infrastrukture

Stihijska prostorska politika

- trgovski centri na najlepši zemlji (stavbe so grdih oblik, brezosebne)
- širjenje trgovskih centrov
- industrija v centru mesta, propadajočega centra
- mesto brez zelenih površin
- pozidava zelenih površin
- trgovsko močno centralizirano mesto
- mesto podrhtih stavb
- sklenjen komercialni obroč okrog Kranja
- mesto z zanemarjeno infrastrukturo
- sedanji INTEKS
- občina s trgovskimi centri brez posluha za naravo, soljudi
- občina s "trohnečimi" nekdanjimi industrijskimi objekti
- veliko nakupovalnih središč v okolici mesta
- industrializacija
- pozidano mesto
- nepovezan stari in novi del mesta oz. umirajoči stari del
- občina, posejano s trgovskimi, proizvodnimi in stanovanjskimi objekti na najboljših zemljiščih, arhitekturno neusklajena in energetska potratna občina

Nezdrava in onesnažena občina

- nezdravo okolje
- problemi s smetmi
- nočem živeti v industrijsko onesnaženem kraju/Kranju
- onesnaženi Kranj
- da smrdi v hišo z bližnjega polja, kjer kmet trosi gnojnico
- odvisnost od fosilnih goriv
- občina z degradiranim okoljem in uničeno oz. dotrajano infrastrukturo
- umazano, ekološko neosveščeno mesto
- mesto s premalo posluha za zdravje občanov, šolarje, starejše

Neurejeno parkiranje in promet

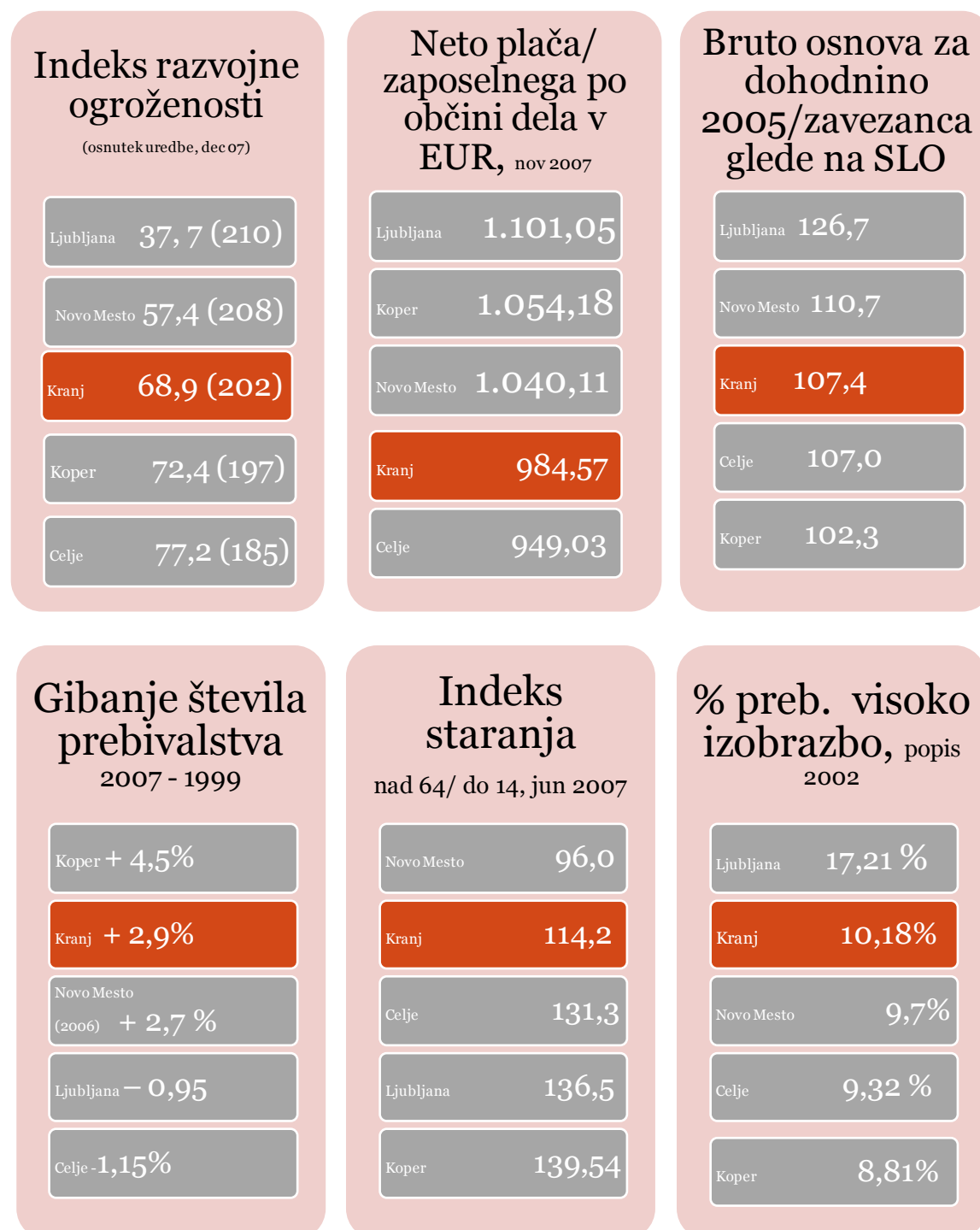
- nočem prometnega kaosa
- slaba parkirna politika
- Kranj brez zadostnega števila parkirnih mest
- parkiranje po pločnikih in zelenicah
- mesto s praznim in zapuščenim starim jedrom
- avtomobili v mestu

Spalno naselje in odseljevanje

- mesto, iz katerega bodo ljudje bežali in iskali zaposlitvene priložnosti drugje
- zgolj spalno naselje in predmestje Ljubljane
- spalno naselje
- predmestje Ljubljane in spalno naselje
- spalno naselje Ljubljane
- odseljevanje,
- vir dobrih kadrov za Ljubljano
- izseljevanje mladih v perspektivnejša okolja
- mrtvo spalno naselje, primerno za občasne prireditve, ki s svojo vsebino ne sodijo vanj
- Kranj ni mesto športa, kot je včasih bil
- ne želim Kranja, v katerem športnik ne bo našel prostora za svojo dejavnost

3.2 Benchmark: Kranj in izbrane mestne občine

Primerjali smo izbrane razvojne, ekonomske in socialne kazalnike Mestne občine Kranj z Ljubljano ter tremi po velikosti in razvojnem položaju najbližjimi mestnimi občinami: Novo mesto, Koper in Celje.

Število delovnih mest

Ljubljana

Novo Mesto

Kranj **24.855**

Koper

Celje

Indeks dnevne migracije, glede na SLO, 2000-2006

Ljubljana 174,8

Celje 151,5

Novo Mesto 132,2

Kranj **112,2**

Koper 106

Stopnja brezposelnosti, nov 2007

Novo Mesto 5,5%

Kranj **5,8%**

Koper 5,9%

Ljubljana 6,5%

Celje 9,5%

Univerza in kampus

Ljubljana ✓

Koper ✓

Novo Mesto : URS in Fakulteta za informacijske študije
<http://fis.unm.si/> VSS

Celje : Fakulteta za logistiko, UMB VSS

Kranj: FOV, UMB in Fakulteta za podiplomske in EU študije Brdo

Tehnološki park

Ljubljana ✓

Celje ✓

Koper ✓

Kranj v nastajanju **IKT**

Novo Mesto

Število diplomantov/1000 preb., 2006

Celje 10,54

Novo Mesto 10,36

Ljubljana 10,32

Kranj **9,57**

Koper 9,06

Kranj je v primerjavi z Ljubljano, Novim Mestom, Celjem in Koperom:

■ v slabšem položaju po

plačah zaposlenih v Kranju, ponudbi delovnih mest v občini, visokošolskih programih inovacijskem podpornem okolju, številu diplomantov,

■ povprečen po

bruto osnovi za dohodnino prebivalcev, izobrazbi, stopnji brezposelnosti,

■ boljši po

razvitosti, merjeni z IRO - indeksom razvojne ogroženosti občin, demografski sliki.

3.3 Razvojni trendi in smernice za ukrepanje

Analiza današnjega gospodarskega, družbenega in okoljskega položaja Mestne občine Kranj in upoštevanje pričakovanih zunanjih dejavnikov kažejo na nekaj izrazitih trendov, ki bodo v naslednjih 15 letih sooblikovali prihodnjo podobo Kranja in jih je treba upoštevati pri oblikovanju dolgoročne strategije razvoja.

Ključne razvojne ovire, dileme in trendi

1. Izgubljanje razvojne energije in imagea

V primerjavi s preteklimi desetletji je Kranj v zadnjem obdobju izgubil razvojno dinamiko in identiteto naprednega mesta. Kranjčani in Kranjčanke čutijo razvojno blokado in pomanjkanje strategije (»kaj si sploh Kranj želi«), kar se kaže v slabšanju javne podobe Kranja. Ta trend je potrebno ustaviti in obrniti.

2. Pomanjkanje sodelovanja in komunikacije na vseh ravneh

Potrebno bo izboljšati komunikacijo celega »občinskega« sistema na vseh nivojih: med politiko/upravo – gospodarstvom – civilno družbo; znotraj in med posameznimi sektorji (npr. vertikalno v šolstvu; med kulturno in športom,...), med občinami. Zelo je opazno »zapiranje« javnih zavodov v okvir lastne dejavnosti in njihovih prostorskih zmogljivosti (pr. zapiranje šolskih igrišč). Razvojni preboj zahteva odprto, transparentno in enosmerno delovanje celotnega sistema. V tem kontekstu vidimo tudi potrebo po poslovnem sodelovanju javnih zavodov oz. njihovo združevanje s ciljem racionalizacije poslovanja javnih zavodov.

3. Regionalizacija – Gorenjska pokrajina

Proces oblikovanja pokrajin je aktualna tema prvih let izvajanja te strategije. Kranj se pozicionira kot regijsko središče, a se mora zavedati prednosti ostalih sub-regijskih središč: Škofje Loke, Radovljice in Jesenic. Zaradi specifične lege ima vsak od njih svoje ambicije. V kolikor Kranj želi pridobiti regijski ugled in spoštovanje, mora ohraniti svojo pobudo, a hkrati z regijskimi sub-cetri vzpostaviti sodelovanje. V političnem dialogu si mora Kranj utrjevati svojo vlogo regijskega središča, hkrati pa to vlogo krepiti s podporo vsem centralnim dejavnostim, ki pritečejo centru pokrajine.

4. Pričakujejo se velike spremembe v prometu: naraščanje potreb po javnem prometu, letališko mesto, hitra železnica

Spremenjeni prometni tokovi (smer Ljubljana, nakupovalna središča,...), naraščajoče potrebe po parkiranju v središču mesta, neurejena avtobusna in železniška postaja ter pričakovana rast cen nafte vse bolj zahtevajo nove spremembe. Kranj v tem trenutku nima izdelane časa primerne prometne politike. V obdobju do 2023 se predvideva izgradnja *hitre železniške proge* med Ljubljano–Brnikom in naprej proti Gorenjski; II. železniški tir bo predvidoma potekal po severnem delu občine, kar pomeni za ta del Kranja možnost nadgradnje hitre železnice s primestno železniško povezavo. *Letališče Jožeta Pučnika* ima smeje razvojne načrte za naslednje desetletje. Z načrtovanim razvojem logistično–poslovne cone in spremljajočimi storitveno turističnimi dejavnostmi se bo povečala potreba po delovnih mestih, oskrbi in storitvah, povezanih z letališčem, večji bo pretok prometa v smeri proti letališču. Smiselno je, da Kranj temu ustrezno prilagodi razvoj stanovanjske, turistične, izobraževalne, storitvene dejavnosti ter javnega prometa.

5. Trend zmanjševanja obremenjevanja okolja in rabe naravnih virov

Smer intervencije:

- spremeniti obrazec razvoja in razvojne klime
- vloga MOK kot strateškega vlagatelja in moderatorja v procesu razvoja
- krepitev identitete

- interdisciplinarni projekti
- novi modeli organiziranja lokalnih služb

- krepitev položaja, identitete in funkcij regijskega središča

- javni promet in trajnostna mobilnost
- poudarek železnici
- prostorsko načrtovanje

(zavedanje o podnebnih spremembah tudi v lokalni skupnosti)

Prihodnje desetletje bodo zaznamovale velike spremembe in strožje zakonodajne zahteve pri posegih v okolje in rabi naravnih virov. Urejanje odpadkov mora biti rešeno do poletja 2009, izgradnja ustreznih sistemov za odvajanje in čiščenje voda dokončana do 2017.

Lokalna skupnost bo soočena tudi z izzivi 20% zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, doseganjem 20% energetske oskrbe iz obnovljivih virov energije do leta 2020, 20% večjo energetske učinkovitostjo, zmanjšanjem obremenjevanja podtalnice na kranjsko-sorškem polju.

- okoljske naložbe
- spremljanje stanja okolja
- pospešeno uvajanje novih pristopov in rešitev na področju obremenjevanja zraka in energetike

6. **Zaustavljanje negativnih demografskih trendov** : majhna rast prebivalstva, upadanje % mladih, staranje prebivalstva

Staranje prebivalstva je splošni trend razvitih dežel. To pomeni potrebo po večji skrbi za starejše osebe, njihovi socialni in zdravstveni oskrbi, prevozi, kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju. Po drugi strani pa je smiselno politiko razvoja usmeriti tudi v **skrb za vitalnost lokalne skupnosti** in ustvarjanje pogojev, ki bo zadržali in pritegnili nove mlade družine v Kranj. To vključuje tudi odprtost do priseljevanja. Kranj potrebuje ambicioznejšo stanovanjsko politiko, ki bo šla v smeri povečanja števila in dviga kakovosti stanovanj in individualne gradnje.

- kakovost življenja starejših
- privlačni pogoji za mlade in mlade družine
- ambicioznejša stanovanjska politika in dvig kakovosti stanovanj

7. **Potreba po novih delovnih mestih in novih podjetjih**

Mestna občina Kranj v zadnjih letih izgublja delovna mesta. Ta trend je potrebno ustaviti z večjo podporo podjetništvu in izobraževanju.

- podpora podjetništvu v vseh panogah

8. **Mesto IKT podjetij in tehnologij**

Kranj v slovenskem prostoru označuje velika koncentracija podjetij in znanja s področja informacijskih tehnologij. Načrti te panoge gredo v smer izgradnje tehnološkega parka, zato je smiselno, da tudi lokalno okolje in lokalne storitve sledijo razvoju e-vsebin in IKT infrastrukture.

- e-Kranj

9. **Objekti: od infrastrukture k vsebini**

Mestna občina Kranj, zasebniki in podjetja imajo v lasti objekte, ki so prazni, slabo izkoriščeni ali je njihova vsebina neprivlačna. Največ takšnih objektov je na starih industrijskih območjih (Savska Loka,...), v mestnem jedru in po posameznih podeželskih naseljih. Nekateri izmed njih imajo status kulturne dediščine. Objekti predstavljajo neizkoriščen razvojni potencial, ki se lahko ponudi v javno zasebno partnerstvo. Po drugi strani je očiten trend vlaganj v lepe objekte, premajhna pozornost se posveča razvoju privlačne in kakovostne ponudbe in storitev. Javne objekte je potrebno odpirati in uporabljati večnamensko.

- objekti z vsebino

10. **Prostorska politika**: »širiti ali oživiti staro«

Z gospodarsko rastjo se je v zadnjih letih večal pritisk investitorjev na prostor, v Kranju žal na nekaterih območjih tudi stihijsko in brez enotnega koncepta. Prostorsko politiko občine je treba postaviti na nove temelje. Bistveno vprašanje je: kako širimo mesto – na zelene površine ali z oživiljanjem degradiranih urbanih površin.

- redefiniranje prostorske politike

11. Uporaba dediščine za razvoj

Kulturna in naravna dediščina Kranja sta vrednoti, ki jih je potrebno varovati, a hkrati smotno tudi tržiti. Obnova Starega Kranja, dediščine in postavljanje informacijskih panojev brez spremljajočega privlačnega programa, profesionalnega trženja in upravljanja ne prinaša ekonomskih učinkov. Dediščino je potrebno povezati s turizmom in podjetništvom.

- dediščina in turizem

12. Ljubljana ima smelo strategijo in bo rasla še naprej

Ljubljana je ena izmed metropol rasti srednjeevropskega prostora, kjer se vse bolj koncentrirajo kapital, znanje in delovna mesta. Strategija prostorskega razvoja Slovenije Kranj postavlja v urbano aglomeracijo – somestje z Ljubljano. Mestna občina Ljubljana je v fazi opredeljevanja svoje dolgoročne vizije razvoja. Kranj zaradi njenega vpliva izgublja svojo nekdanjo moč, zato mora poiskati nov smisel, razvojni položaj in se specializirati. Istočasno pa je potrebno z Ljubljano sodelovati na področjih javnega prometa, visokega izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture,... ter v teh dejavnostih iskati povezovanje, ki bo v prid razvoju Kranja.

- sodelovanje Kranj - Ljubljana

Najbližji primerljivi čezmejni mesti sta avstrijska Celovec in Beljak. Slednji je po velikosti bližji Kranju. Danes večjega vpliva teh dveh mest na razvoj Kranja ni občutiti. Smiselno pa je spremljati njun razvoj in se z njima povezovati.

4 Vizija, poslanstvo in prednostne usmeritve

Mestna občina Kranj je po številu prebivalcev tretja največja slovenska občina in regijsko središče Gorenjske. Kranj doživlja močan vpliv Ljubljane kot prestolnice, vpet je med mednarodno letališče in razvijajoča se mala mesta in turistične centre Gorenjske. V teh regionalnih okoliščinah in hkrati ob zavedanju širših, tudi globalnih trendov, s to strategijo postavljamo položaj naše občine.

Razvoj Kranja je v preteklih desetletjih opredeljevala industrija. Občina in njene dejavnosti so z njo doživljale vzpone, a tudi težave prestrukturiranja in odpuščanj. Danes, na začetku 21. stoletja je Kranj pred pomembnimi izzivi. Občani in tudi podjetja nismo zadovoljni z dinamiko, podobo in ponudbo mesta v najširšem pomenu besede. Želimo gospodarsko močno občino, vendar tudi spoznavamo, da je pretekla industrijska rast zapustila opuščena območja. Zavedamo se, da se velik del občanov vozi na delo, šolo in tudi po zabavo v Ljubljano, da se v Kranju in sosednjih občinah pojavljajo nove rastoče panoge in storitve, da trgovsko-potrošniška središča vse bolj obkrožajo mesto. Promet in obremenjevanje okolja narašča. **Občina potrebuje jasno odločitev o svoji bodoči razvojni usmeritvi.**

Podnebne spremembe, čista energija, trajnostni promet, trajnostna potrošnja in proizvodnja, varovanje in gospodarjenje z naravnimi viri, javno zdravje, socialna vključenost, demografija in migracija, boj proti revščini bodo v prihodnjem desetletju teme, po katerih se bodo občine, regije, dežele in tudi podjetja med seboj razlikovala in tekmovala. V MO Kranj se zavedamo, da moramo svojim občanom zagotoviti kakovostno in zdravo naravno in socialno okolje, hkrati pa tudi pogoje za gospodarsko rast.

Na osnovi navedenega, analize stanja, SWOT ter primerjalnega položaja Kranja znotraj Gorenjske in Slovenije smo oblikovali razvojno vizijo, poslanstvo, 6 prednostnih razvojnih usmeritev in ciljev razvoja Mestne občine Kranj do leta 2023.

4.1 Vizija: Kranj 2023

Kranj – odprto središče Gorenjske

Kranj bo rasel in se razvijal kot trajnostno, napredno in odprto središče Gorenjske.

Ustvarili bomo občino, ki bo:

- usklajeno razvila vse funkcije **regijskega središča** (upravne, znanstveno – izobraževalne, zdravstvene, prometne,...)
- omogočila visoko **kakovost življenja današnjim in bodočim generacijam in hkrati varovala okolje**
- spoštovala in spodbujala **znanje, inovativnost in ustvarjalnost**
- prednostno podpirala **tiste dejavnosti in območja občine, ki danes ne dosegajo svojih dejanskih potencialov, kot so kultura, turizem, mestno jedro in podeželje**
- zagotavljala **pogoje za trajnostno gospodarsko rast na način, ki bo povečal privlačnost našega mesta za obiskovalce in zagotovil spodbudno okolje za podjetniške naložbe.**

Osnutek predlagane razvojne vizije Kranja 2023 poudarja jasno smer razvoja in nekaj bistvenih premikov, s katerimi želimo prispevati k večjemu razvojnemu angažiranju, sodelovanju in ljubezni prebivalcev do mesta.

- **Odprtost** v najširšem pomenu besede: odprtost za znanje, nove ideje, sodelovanje, različna mnenja, nove prebivalce, naložbe, odprtost in tolerantnost do različnih in drugače mislečih, vključevanje občanov v lokalne razvojne procese.
- **Napredek, rast in razvoj** kot pojmi, ki odražajo sodobnost, korak s časom ter pozitivno kakovostno spremembo v lokalnem gospodarstvu, ki jo lahko tudi pomerimo s številom novih delovnih mest, turistov, študentov,...
- **Regijsko središče**, ki teži k vzpostavitvi vseh funkcij, ki pritečejo pokrajini in jih prebivalci regije potrebujejo (upravne, znanstveno–izobraževalne, zdravstvene, prometne,...).
- **Varovanje okolja in trajnostna raba naravnih virov** postaja skrb vseh nas, posameznikov, podjetij, šol, vseh projektov in naložb; okoljska vprašanja se upoštevajo v vseh sektorskih politikah občine.
- **Načelo trajnostnega razvoja in visoka kakovost življenja današnjih in bodočih generacij Kranja**, kar pomeni, da bomo zadovoljevali potrebe sedanje generacije, ne da bi se tako zmanjšale možnosti prihodnjih rodov, da zadovoljijo svoje potrebe. Govorimo o medgeneracijski solidarnosti solidarnost znotraj današnje generacije.
- **Usmeritev v dejavnosti in območja občine, ki so bila doslej razvojno zapostavljena**, a ob trendih prihodnjega obdobja predstavljajo pomemben potencial (podjetništvo, kultura, podeželje in zdrava hrana, mestno jedro,...).

Slika 3: Tako razumemo trajnostni razvoj naše občine

Na podlagi postavljene vizije Kranj 2023 v ospredje našega delovanja postavljamo naslednje **vrednote**:

- ohranjeno okolje, narava, krajina in zelene površine,
- odprtost, povezovanje, sodelovanje in vključevanje,
- podjetništvo, samoiniciativnost, inovativnost,
- znanje in ustvarjalnost kot gibalno razvoja,
- kulturna dediščina, pripadnost, samozavest
- zdrave in varnost.

4.2 Poslanstvo Mestne občine Kranj

Za uresničitev postavljene vizije bo Mestna občina Kranj bolj jasno opredelila svojo dosedanjo vlogo in osredotočila poslanstvo na prednostne usmeritve in cilje te strategije.

Poslanstvo Mestne občine Kranj, njene politike, občinske uprave in celotnega sistema javnih zavodov je proaktivno upravljanje občine, in sicer tako, da:

- spremlja in se hitro odziva na potrebe občanov,
- organizira in moderira proces izvedbe te strategije,
- se osredotoči na doseganje rezultatov,
- se obnaša razvojno in kot dober gospodar skrbi za javna sredstva ter povečuje pritok kapitala v občino
- se odpre navzven, enakovredno obravnava in vključuje vse občane ter jih transparentno obvešča.

4.3 Prednostne usmeritve

Za uresničevanje vizije bomo v Mestni občini Kranj sledili **6 prednostnim usmeritvam**, in sicer:

1. **Skrbimo za okolje:** okoljsko visoko osveščena občina, ki trajnostno ravna s svojimi naravnimi viri, komunalno urejena, prometno povezana in dostopna, še posebej s kolesi in javnim prevozom.
2. **Prostor za podjetne in inovativne:** občina, ki zagotavlja trajnostno gospodarsko rast tako, da na eni strani ustvarja spodbudno poslovno okolje za realizacijo podjetniških novih idej in rast obstoječih podjetij, na drugi strani pa kakovostno življenjsko okolje za zaposlene.
3. **Središče znanja:** vzpostavljamo sodobno, pestro in kakovostno izobraževalno pobudo v mestu, kjer bodo šole vredne naših otrok – bodočih kadrov, ki jih bodo podjetja z veseljem zaposlovala.
4. **Odprto mesto (kultura & turizem):** obnovljeno, atraktivno, turistično in kulturno vitalno mestno jedro, povezano s ponudbo na podeželju.
5. **Skupnost zadovoljnih in zdravih ljudi:** ljudem prijazna in s socialnimi in zdravstvenimi storitvami dostopna in varna občina; občina enakih možnosti za vse.
6. **Mesto športa:** mesto, kjer vsak najde športno dejavnost zase.

Slika 4: 6 prednostnih usmeritev razvoja Mestne občine Kranj do 2023

Za vsako od šestih prednostnih usmeritev smo opredelili: cilje, merljive kazalnike za leta 2013, 2018 in 2023, na podlagi katerih bomo spremljali učinke strategije, nabor ukrepov, strateški projekt in načrt nabora projektov (op. indikativni nabor, še predmet nadgradnje, usklajevanj z viri po letih).

Slika 5: 6 strateških projektov razvoja MOK

Slika 6: Koncept delovanja po prednostnih usmeritvah

4.4 Mejniki

Konkretni razvojni cilji in merljivi kazalniki so opredeljeni na nivoju prednostnih usmeritev. Na tem mestu navajamo le nekaj **ključnih ciljev – mejnikov** za celotno obdobje trajanja strategije.

5 Prednostne usmeritve z ukrepi in programi

V tem poglavju so po posameznih prednostnih usmeritvah predstavljeni cilji, indikatorji, opisani ukrepi za doseg ciljev ter nabor možnih novih programov in projektov. Izvedbeni načrt izvajanja posameznih programov/projektov je priloga strategije in se lahko spreminja na letnem nivoju.

5.1 Horizontalni ukrepi in projekti

Izven prednostnih usmeritev smo opredelili 5 ukrepov, ki po svoji vsebini predstavljajo podlago, podporo in povezovanje uresničevanja vseh prioritet.

Horizontalni ukrepi podpirajo vse prednostne usmeritve in jih je potrebno izvajati prek koordinacijskih projektih skupin ter »štabnih« služb MOK (oddelek za finance, kabinet župana, oddelek za prostor,...). Potrebno je zagotoviti umeščenost horizontalnih politik in usmeritev v vse občinske akte, ki nastajajo po sprejemu te strategije.

Načrt ukrepov:	Vsebine
Ukrep 0.1. Nova prostorska politika	Današnji prostorski dokumenti MOK so zelo liberalni, saj omogočajo raznovrstne tipe, načine gradnje ter mešano namembnost prostora. Investicijski cikel zadnjih let je to izkoristil, zato so nekatera območja občine deležna neprimerne arhitekture in stihijske poselitve. Z novimi prostorskimi dokumenti in odloki je potrebno uresničevati usmeritve te strategije ter uvesti bolj zrelo in učinkovito prostorsko politiko, ki bo: ■ ohranjala in krepila identiteto prostora in krajine, ■ preprečila konflikte med stanovanjsko/bivanjsko – kmetijsko – industrijsko dejavnostjo, ■ minimalno posegala na kmetijska zemljišča, ■ uvedla in omogočila revitalizacijo degradiranih urbanih območij, ■ varovala izjemne krajinske vrednote in kulturne vzorce (npr. mrežni sistem biotopov, poljska delitev - Bitnje, Jama, Jamnik,...), arhitekturno dediščino ter posamezne ambiente (zaraščanje, podoba vaških jeder in posameznih stavb, gradbeni posegi), ■ podeželje je vrednota Kranja, zato je potrebno ohranjati ravnotežje med rabo in naravnimi značilnostmi ter varovati skladnost njene izjemne krajine, ■ ohranjala mestne gozdove in z njimi povezala mesto, ■ preprečila zlivanje naselij med seboj v konurbacijo - pustiti zeleni prostor med naselji, ■ upoštevala optimalno rabo naravnih virov in ohranjanje narave, ■ pazljivo umeščala nekmetijske gospodarske dejavnosti, ■ bolje izkoristila in izpostavila prostor ob vodi – obeh rekah Savi in Kokri, ■ opredelila poslovne površine za gospodarske dejavnosti, ■ uvedla nadomestilo za nezazidana stavbna zemljišča in sprejela ukrepe za neurejene in zanemarjene objekte, ■ uvajala okolju prijazno gradnjo, trošila manj energije in uporabljala lokalne materiale. Prostorska politika mora pozitivno prispevati k spremembi podobe mesta. Kakovosten prostor in ohranjeni tradicionalni in krajinski vzorci ter ambienti krepijo prepoznavnost in pripadnost mestu. Način izvedbe: ■ občinski prostorski načrt in njemu podrejeni prostorski akti.

Ukrep 0.2.**Finance**

Premoženje
JZP in koncesije

Uresničevanje ambicioznih ciljev te strategije uvaja spoštovanje in izvajanje:

- učinkovitega upravljanja občinskih javnih financ,
- učinkovitega upravljanja premoženja občine, še zlasti neizkoriščenih nepremičnin (prouči se možnost ustanovitve lastnega stanovanjsko-premoženjskega sklada),
- ciljno vodenega sistema razvojnih spodbud oz. občinske »davčne politike«,
- pravičnega načina in sistema delitve stroškov javnih storitev,
- povečanega nadzora in uvajanja evalvacije porabe proračunskih sredstev (tako pri investicijah kot pri tekočih transferih in subvencijah),
- iskanja optimalnega poslovnega modela za realizacijo posameznega projekta,
- povečanja kakovosti in strokovnosti pri sklepanju javno zasebnega partnerstva, vključno s podeljevanjem koncesij, kar pomeni
 - preverjanje smiselnosti vključitve zasebnega kapitala v izvedbo vsakega večjega projekta prek vključitve zasebnega kapitala,
 - varovanje in skrb za javni interes in potrebe občanov,
 - kakovostne predpriprave na JZP oz. podeljevanje koncesij (natančno vedeti, kaj oz. kakšne storitve - proučitev potreb in zahtev MOK),
 - povečanje nadzora nad izvajanjem koncesijskih in JZP pogodb.

Glej tudi poglavje 6.

Način izvedbe:

- letni proračun in NRP-ji
- vzpostavitev ažurne evidence občinskega premoženja in učinkovito upravljanje
- presoja odlokov in ostalih predpisov MOK glede na izhodišča tega ukrepa
- presoja vseh odločitev o načinu in obsegu financiranja in izvajanju projektov glede na izhodišča tega ukrepa.

Ukrep 0.3.

Novi
organizacijski
modeli za
učinkovitost
delovanja
javnih služb in
uprave

Upravljanje javnih financ, uresničevanje ciljev te strategije ter poslanstva MOK je tesno povezano z učinkovitostjo in racionalnim delovanjem občine in vseh njenih struktur. Skupaj z razvojem infrastrukture in programskih vsebin bomo **izboljševali tudi organizacijo, delovanje in sodelovanje naših služb na vseh področjih. To vključuje:**

Racionalizacijo poslovanja javnih zavodov, javnih služb in javnih podjetij:

- skupne službe javnih zavodov
- povezovanje in združevanje, kjer je upravičeno
- programsko sodelovanje in sinergije med vsemi zavodi (npr. šport – zdravje – turizem)
- organizacijske izboljšave znotraj sektorja (šport, OŠ – vrtci,...).

Način izvedbe:

- projektna skupina za pripravo študije izvedljivosti in izvedbo tega projekta.

Usposobitev občinske uprave in e-javne storitve s ciljem učinkovitega in prijaznega servisa za občane:

- usposabljanje za ključne kompetence
- uvajanje projektnega vodenja
- e-Kranj: interaktivni multimedijški portal MOK+ (Servis 48+, vse javne informacije za občane na enem mestu)
- poenostavljanje postopkov v pristojnosti MOK.

Način izvedbe:

- projektna skupina za pripravo in izvedbo tega projekta.

Vključevanje in povezovanje nevladnih organizacij:

- analiza potreb in potenciala nevladnega sektorja na območju MOK
- spodbujanje razvoja nevladnega sektorja in oblikovanje usklajene politike, še posebej

Ukrep 0.4. **Regijsko** **središče**

- sofinanciranja dejavnosti in projektov NVO
- spodbujanje razvoja projektov NVO
- posebna pozornost se namenja NVO na področjih, kjer je poseben interes MOK (trajnostni razvoj in kakovost bivanja, kultura in turizem, aktivno podeželje, humanitarne in socialne aktivnosti - sociala, oskrba starejših, zdravstvo).

Način izvedbe:

- projektna skupina za NVO.

Cilj MOK je ob vzpostavitvi pokrajin postati in delovati kot pravo središče Gorenjske regije. MOK zato:

- vodi politični dialog in partnerstvo z ostalimi občinami regije
- prevzema iniciativo, nosilno vlogo v regijskih povezavah, projektih, združevanjih,...
- skupaj z vsemi partnerji na vseh prednostnih usmeritvah krepi in razvija funkcije za pokrivanje potreb širšega okolja, prednostno Gorenjske
- pripravi vse potrebne tehnično organizacijske pogoje za ureditev sedeža pokrajine in pokrajinske uprave.

Način izvedbe:

- projektna skupina za pripravo in izvedbo načrta vzpostavljanja regijskega središča.

Ukrep 0.5. **Sožitje mesta in** **vasi**

Razvoj podeželja ni samostojna prednostna usmeritev, saj je cilj MOK enakomeren razvoj vseh delov občine oz. vseh krajevnih skupnosti, poseben poudarek pa bo dan območjem, ki so bila doslej razvojno zapostavljena, kljub svojim potencialom in iniciativi. Vse prednostne usmeritve upoštevajo to načelo.

Prek ukrepov in projektov vseh prednostnih usmeritev si bomo prizadevali za:

- sožitje mesta in podeželja v skupnost, v kateri se bodo dopolnjevale dejavnosti turizma, kulture, kmetijstva in storitvene oskrbe
- ohranjanje in razvijanje socialnega kapitala na podeželju
- zaustavitev zmanjševanja ravni oskrbnih, izobraževalnih in kulturnih dejavnosti - niso "ekonomične" s klasičnim pristopom
- multifunkcijsko vlogo podeželja
- razvijanje organizacijskega okvira za "razvojno samopomoč": MOK naj podpre usposabljanje inicialnih skupin posameznih podeželskih skupnosti, da bodo sposobne razvijate lastne razvojne pobude.

Način izvedbe:

- spremljanje izvajanja ukrepov in programov te strategije z vidika podeželja zagotavljata Komisija za KS in Komisija za kmetijstvo.

5.2 Prednostna usmeritev 1: **Skrbimo za okolje**

Kakovostno okolje in ohranjena narava sta vrednoti, ki jo občani Mestne občine Kranj, naša država in EU postavljajo v ospredje prihodnjega razvoja. Kakovostno okolje pomembno prispeva k zdravju občanov, zagotavlja kakovost bivanja in nenazadnje dviguje privlačnost Kranja kot poslovne lokacije. Dejstvo je, da poraba naravnih virov (predvsem vode) in obremenjevanje okolja tudi v naši občini narašča. Če želimo naravne vire ohraniti na dolgi rok, so spremembe potrebne že danes. Mestna občina Kranj bo prevzela vodilno mesto med slovenskimi občinami na področju skrbi za okolje.

Ugotovljamo, da so dolgoročni načrti za dopolnitev manjkajoče in nadgradnjo obstoječe okoljske infrastrukture sprejeti in jasni. Zaradi tega bodo prihodnja prizadevanja tekla v smeri zagotavljanja ustreznega finančnega modela za izvedbo. Večjo pozornost kot doslej bomo v naslednjem desetletju namenili uvajanju novih pristopov, zahtev, tehnologij in osveščanju o trajnostni rabi naravnih virov ter kakovostnemu javnemu prometu. Varovanje vodnih virov, narave, zahteve za gradnjo objektov, uvajanje rabe deževnice, obnovljivih virov energije, monitoring emisij v zrak, tla in hrup in podobne ukrepe bo potrebno uvesti v zavest, naložbe, akte in ravnanja ne le občinske uprave in njenih zavodov, ampak tudi občanov, podjetij in kmetij v Mestni občini Kranj.

CILJI	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Do leta 2013 zagotoviti odvajanje in čiščenje odpadne vode v naselju Kranj	% PE priključenih na kanalizacijski sistem in na čistilno napravo		95%			Ukrep 1.1. : Okoljska (komunalna) infrastruktura
■ Do leta 2017 zagotoviti odvajanje in čiščenje odpadne vode v vseh naseljih z gostoto poselitve večjo od 20 prebivalcev na hektar: poleg mesta Kranj še naselja Golnik, Mlaka, Kokrica, Britof, Orehovlje, Predoslje, Hrastje, Breg ob Savi, Zgornje, Srednje in Spodnje Bitnje, Šutna in Žabnica				95%		
■ Vsem uporabnikom na območju MOK zagotoviti priključitev na javno vodovodno omrežje ter stalno, ustrezno količino kakovostne, neoporečne pitne vode in zavarovanje obstoječih in potencialnih vodnih virov.	Omogočiti priključitev na javno vodovodno omrežje vsem uporabnikom na območju MOK	94,6%	95%	95%	97%	
■ S povečanjem ločeno zbranih frakcij na izvoru ter z njihovo predelavo in snovno izrabo zmanjšati količino odloženih odpadkov na deponijo	t odpadkov/ prebivalca na deponiji	37.518 t	<i>V postopku preverjanja</i>	<i>V postopku preverjanja</i>	<i>V postopku preverjanja</i>	
■ I zboljšati kakovost zraka z zmanjšanjem emisij CO₂ v mestu Kranj.	Emisije CO ₂ *100 gospodinjstev t	Komunala Kranj 300.683 t/leto Vir podatka: LEK MOK	<i>V postopku preverjanja</i>	<i>V postopku preverjanja</i>	<i>V postopku preverjanja</i>	Ukrep 1.2. Trajnostna raba naravnih virov in spremljanje stanja okolja
■ Do leta 2023 doseči 30 % znižanje porabe energije v javnih objektih	% porabe električne energije v MOK	Vir podatka:LEK	Minus 10%	Minus 10%	Minus 10%	Ukrep 1.3. : Energetsko učinkovita občina
■ Povečati uporabo javnega prevoza s 4% na 20%	% prebivalcev MOK, ki vsak dan uporabljajo javni prevoz (<i>v postopku preverjanja</i>)	4% Vir podatka: CSS IP, 2007	8%	14%	20%	Ukrep 1.4. : Prometna dostopnost in trajnostna mobilnost
■ Urediti mrežo zelenih površin in rekreacijskih poti	km urejenih kolesarskih poti	24 km	40 km	55 km	70 km	Ukrep 1.4. Zeleni Kranj

Strateški projekt 1: Okoljska (komunalna) infrastruktura

Izvedba: 2008 - 2017

Ocenjena vrednost investicije: mio €

Danes

Ravnanje z odpadki, odvajanje in čiščenje odpadnih voda in vodooskrba so temeljne gospodarske javne službe, ki jih trenutno MOK zagotavlja prek JP Komunala Kranj. Stanje na tem področju danes:

- **Leta 2007 je bilo na deponijo Tenetiše odloženih 37.518 t odpadkov.** Prek 2 zbirnih centrov in 156 eko otokov je bilo ločeno zbranih frakcij 3.922 t, kar je pod povprečjem najboljših občin v Sloveniji.
- Problem predstavljajo nelegalna oz. neurejena odlagališča.
- MOK se trenutno napaja iz 9 vodnih virov, katerih **skupna količina vode znaša 308 l/sek, potencialnih neizkoriščenih vodnih virov je evidentiranih še za 298 l/sek.** Obstoječi vodni viri so izkoriščeni maksimalno, nekatera najpomembnejša zajetja so obremenjena z možnostjo onesnaževanja. Na območju MOK je **200.122 m vodovodov**, od katerih jih je 63.000 m iz azbestno-cementnih cevi, 30.000 m iz nezanesljivih PVC in PEHD cevi, 17.000 m cevi v obratovanju pa je starih več kot 90 let. Na sistemu je 13 vodohramov, ki omogočajo zalogo vode za 6,74 ure. Poraba vode v gospodinjstvih in v industriji v zadnjih 3 letih ostaja na isti ravni.
- MO Kranj ima za slovenske razmere dokaj **solidno urejeno odvajanja in čiščenje odpadnih vod**, saj se trenutno po 112 km dolgem javnem kanalizacijskem omrežju odvede in nato tudi prečisti že 68 % od celokupne količine odpadne vode. ČČN Kranj ima zmogljivost 100.000 PE, uvedena je III. faza čiščenja. 23 % obstoječe kanalizacije je v slabem stanju, veliko je še mešanega tipa kanalizacije in določena naselja so brez kanalizacije. Zaradi potrebe po večji učinkovitosti čiščenja bo v naslednjih 10 letih potrebna rekonstrukcija ČČN Kranj.

Jutri

Cilji:

Na podlagi veljavnih predpisov države in EK določajo, da moramo:

- do poletja 2009 je v skladu s predpisi potrebno na nivoju regije vzpostaviti celovito ravnanje in predelavo odpadkov;
- do leta 2017 zagotoviti odvajanje (sekundarno in primarno kanalizacijo) s priklopom na čistilno napravo v vseh naseljih z gostoto poselitve večjo od 20 prebivalcev na hektar;
- vsem uporabnikom na območju MOK zagotoviti priključitev na javno vodovodno omrežje ter **stalno, ustrezno količino kvalitetne, neoporečne vode** in zavarovanje obstoječih in potencialnih vodnih virov.

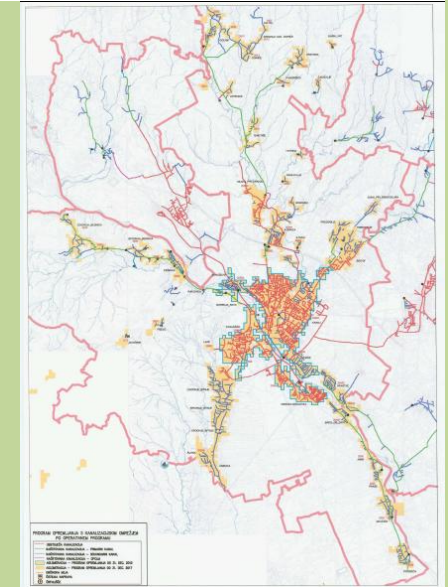
Na podlagi sprejetih operativnih programov in dokumentov identifikacije investicijskih projektov »Okoljska infrastruktura« predstavlja finančno in organizacijsko največji projekt MOK do leta 2017.

Projekt vključuje:

- izgradnjo MBO in zapiranje deponije Tenetiše
- rekonstrukcijo Centralne čistilne naprave Kranj
- izgradnjo 4 malih čistilnih naprav
- novogradnjo 13,4 km in obnovo 2,6 km primarnih in sekundarnih kanalov, 10 črpališč in 3 zadrževalnikov
- obnovo in novogradnje 59 posameznih vodovodov primarnega in sekundarnega omrežja

Zaradi finančnega obsega bo potrebno kombinirati **vire financiranja:**

- proračun MOK in okoljske takse
- uvedba realne cene, ki omogoča izvedbo naložb
- sredstva EU: kohezijski sklad
- koncesije oz. druge oblike JZP.

Karta: Program opremljanja s kanalizacijskim omrežjem po OP (Vir: Komunala Kranj)

Centralna čistilna naprava Kranj (Foto: Gorazd Kavčič)

Ukrep 1.1. : Okoljska (komunalna) infrastruktura

Investicije: Ukrep vključuje naložbe v kanalizacije, čistilne naprave, vodovodne sisteme ter infrastrukturo, potrebno za ravnanje z odpadki. Naložbe se bodo izvajale v skladu z že sprejetim programom odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda v MOK (vključuje tudi ravnanje z odpadki) in programom vodooskrbe v MOK. Izvedba okoljske infrastrukture je tudi opredeljena kot strateški projekt občine do leta 2023. Zaradi velikega obsega potrebnih in z zakoni predpisanih okoljskih naložb do leta 2017 bo na tem področju potrebno upajati različne finančne modele: v največji možni meri pridobiti sredstva kohezijskega sklada EU, uvesti realno in pričakovanim naložbam ustrezno ceno komunalnih storitev ter se odpreti zasebnemu kapitalu, kjer bo to smiselno. Izvajanje sprejetih programov, ki je osredotočeno na urbane aglomeracije, pa ne sme zanemariti stalne skrbi za reševanje infrastrukturne problematike podeželskega prostora. Cilj MOK je, da se vsi vaški vodovodi vključijo v javno omrežje.

Organizacija: Izvedba okoljskih infrastrukturnih programov zahteva usposobljen tim strokovnjakov MOK in Komunalne Kranj, ki bodo večji tako tehnično-koordinacijskega dela kakor tudi finančno-poslovnega upravljanja projekta. Ob izgradnji okoljske infrastrukture se sočasno gradi tudi vsa preostala elektro, telekomunikacijska, prometna in druga infrastruktura, kar predstavlja dodatne organizacijske zahteve. Posebna pozornost se posveča pravočasni pripravi projektne in investicijske dokumentacije ter pridobivanju služnostnih pravic. Izgradnji in obnovi infrastrukture mora slediti osveščanje in informiranje javnosti ter istočasna izdelava in ureditev digitalnih katastrov infrastrukture.

Programi in strateški projekti:

- 1.1.1. Program vodooskrbe (1)
- 1.1.2. Program odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda (2)
- 1.1.3. Program ravnanja z odpadki vključno s sanacijo in zapiranjem obstoječega odlagališča Tenetiše (3).

Ukrep 1.2. Trajnostna raba naravnih virov

Investicije/program: Namen ukrepa je večjo pozornost nameniti ravnanju z našimi naravnimi viri, uvesti spremljanje okoljskih sprememb na območju MOK in postopoma prilagajati občinske politike okoljskim, še zlasti podnebnim spremembam. Ukrep vključuje: i) varovanje obstoječih in potencialnih vodnih virov ter skrb za kakovost pitne vode, ii) spremljanje stanja in pritiskov na okolje, iii) uvedbo trajnostnih pogojev in meril za gradnjo objektov in iv) uvajanje orodja za okoljsko in trajnostno ozaveščanje ter v) varstvo pred škodljivimi vplivi voda (poplave, erozija ...).

Organizacija: Za spremljanje in ukrepanje na področju ohranjanja varstva okolja bo potrebno v občinski upravi čim prej vzpostaviti ustrezno službo ter se povezovati z onesnaževalci okolja v občini. Po drugi strani pa bo na tem področju potrebno biti zelo odprt in inovativen, opazovati pozitivne izkušnje drugih mest ter se povezovati z nosilci znanja in sodobnih okoljskih pristopov doma in v tujini.

Programi in strateški projekti:

- 1.2.1 Varovanje obstoječih in potencialnih vodnih virov ter skrb za kakovost pitne vode (4)
- 1.2.2 Spremljanje stanja in pritiskov na okolje (5)
- 1.2.3 Uvedba trajnostnih pogojev in meril za gradnjo objektov (6)
- 1.2.4 Orodja za okoljsko in trajnostno ozaveščanje (7)
- 1.2.5 Varstvo pred škodljivimi vplivi voda (poplave, erozija ...) (8)

Ukrep 1.3. : Energetsko učinkovita občina

Investicije: Ukrep vključuje naložbe, ki pomenijo sledenje marca 2008 sprejetemu Lokalnemu energetskemu konceptu MOK. Posebna pozornost je namenjena naložbam, ki bodo spodbudile večjo učinkovitost rabe energije v sistemu javne razsvetljave, daljinskega ogrevanja in plinovodnega omrežja, ter naložbam, ki bodo prispevale k večji energetski učinkovitosti javnih objektov (vgradnja toplotnih črpalk, vgradnja solarnih sistemov na javnih objektih ipd). Cilji, opredeljeni v energetskem konceptu, bodo upoštevani tudi pri načrtovanju in izvedbi ostalih javnih investicijskih projektov.

Program: Zastavljeni cilji energetske učinkovite občine bodo realizirani le v primeru, da jih bodo sprejeli akterji v celotni lokalni skupnosti (gospodarstvo, prebivalstvo, institucije). Zato bo v prvi fazi izdelan Program oskrbe z energijo na območju MOK in sprejeti ustrezni akti, izdelan pa bo tudi načrt uvajanja spodbud in promocije aktivnosti na področju UVE in OVE (prehod na lesno biomaso, sončna energija, toplotne črpalke idr.).

Organizacija: Izvajanje lokalnega energetskega koncepta bo ustrezno vodeno in usmerjeno, v prvi fazi s strani strokovnjakov MOK. V nadaljevanju bo ustanovljena lokalna energetska agencija (LEA), ki bo vključila ustrezne strokovnjake s posameznih področij, zaposlenega pa bo imela tudi energetskega managerja. Ta bo najpomembnejši koordinator vseh aktivnosti na področju izvajanja energetskega koncepta.

Programi in strateški projekti:

- 1.3.1. URE Učinkovita rabe energije (9)
- 1.3.2. OVE Obnovljivi viri energije (10).

Ukrep 1.4. : Prometna dostopnost in trajnostna mobilnost

Investicije: Ukrep zajema investicije v izgradnjo ter ureditev varnih in pretočnih lokalnih cest (še posebej cestni obroč in mestne vpadnice) in javnih poti, izgradnjo parkirnih površin (odprtih parkirnih mest in parkirnih hiš), potniškega središča, načrtovanje novega železniškega omrežja ter izgradnjo druge potrebne infrastrukture, ki bo omogočala izvedbo trajnostne prometne politike v MOK (izgradnja postajališč, kolesarskih poti idr.). Ukrep je usmerjen v oblikovanje takšne prometne politike, da bo zagotovila optimalno prometno pretočnosti in mobilnost vseh uporabnikov. Poleg naložb v urejanje samega mesta Kranj bo posebna pozornost namenjena tudi urejanju prometne infrastrukture na podeželskem prostoru občine.

Program: Za izvedbo primerne prometne politike v MOK je potrebno izdelati celovit koncept trajnostne prometne politike, ki bo upoštevala sodobne potrebe občanov in tendence razvoja ter razvojno-investicijske namere države ter drugih akterjev na tem in okoliškem prostoru (razvoj letališča Brnik, izgradnja II. tira železnice, mestne obvoznice in vpadnice, železniška infrastruktura).

Organizacija: Izvedba programov zahteva usposobljen tim strokovnjakov MOK, ki bodo poznali sodobne prometne koncepte in sledili sprejetim smernicam in izhodiščem, opredeljenim v konceptu trajnostne prometne politike v mestni občini. Za realizacijo nekaterih projektov je zadolžena država, zato bo potrebno tovrstne naložbe pravočasno umestiti v državne programe. Drug pomemben vir financiranja projektov, kot so parkirne hiše, potniško središče, pa je zasebni kapital. Zaradi zahtevnosti projektov se posebna pozornost posveča pravočasnemu prostorskemu načrtovanju, pripravi projektne in investicijske dokumentacije, nakupu zemljišč oz. pridobivanju služnostnih pravic ter pripravi postopkov za JZP. Posebno pozornost se posveča tudi spremembi politike javnega prometa in njeni vgraditvi v koncesijsko razmerje za upravljanje z javnim potniškim prometom.

Programi in strateški projekti:

- 1.4.1. Zasnova trajnostne prometne politike MOK (11)
- 1.4.2. Gradnja varnih in pretočnih cest (12)
- 1.4.3. Sodoben, učinkovit in okolju prijazen javni promet z gradnjo potniškega središča (13)
- 1.4.4. Gradnja parkirnih hiš in urejanje mirujočega prometa (14)
- 1.4.5. Razvoj železniškega omrežja (15)
- 1.4.6. Mreža kolesarskih poti (16).

Ukrep 1.5. : Zeleni Kranj – varovanje in ohranjanje narave

Investicije: Ukrep vključuje naložbe v vzpostavitev zadostnih zelenih površin in rekreacijskih površin, ki bodo omogočile višjo kakovost bivanja občanov, hkrati pa predstavljale privlačno ponudbo za obiskovalce območja MOK. Ob izvedbi investicij bo upoštevana bogata naravna in kulturna dediščina območja, ki bo na primeren način vključena tako v investicijski kot tudi programski del ukrepa. Drugi del ukrepa se nanaša na celostno urejanje vasi, vaških trgov in prostorov. Namen je vsaki 2 leti celostno urediti 1 vas.

Program: Za izvajanje ukrepa je nujno potrebno izdelati celovit koncept lociranja in ureditve zelenih površin in varovanja izjemne krajinske podobe območja MOK (t.i. »zeleni sistem«). Že v fazo izdelave koncepta je potrebno vključiti vse zainteresirane, zlasti pa stroko, nosilce razvoja in trženja mreže poti (sprehajalnih,

tekaških, tematskih, rekreacijskih) – turizem, športna društva. Celoten koncept mora biti oblikovan v tesnem sodelovanju z organizacijami in vsebinami športa in turizma. Hkrati z izvajanjem koncepta je potrebno vzpostaviti tudi kataster poti in zelenih površin v sodelovanju s Komunalo Kranj in športnimi ter turističnimi organizacijami. Posebna pozornost bo namenjena tudi sistemu upravljanja v fazi obratovanja, ki bo temeljilo na pravih partnerstva med javnim in zasebnim sektorjem.

Organizacija: Izvedba projektov bo zasnovana na partnerskem pristopu Mestne občine Kranj in ostalih akterjev (KS, društva, Komunala Kranj, javni zavodi, turistično gospodarstvo, organizacije za varstvo gozdov, naravne in kulturne dediščine). Pomembno vlogo lahko odigra tudi država – še posebej Sklad kmetijskih zemljišč.

Programi in strateški projekti:

- 1.5.1. "Zeleni sistem", povezava mesta z naravo, varovanje narave in izjemne krajinske podobe (17)
- 1.5.2. Mreža peš poti: sprehajalnih, tekaških, tematskih in rekreacijskih poti z aktiviranjem predstavitve naravnih vrednot in primestnih gozdov (18)
- 1.5.3. Celostno urejanje vasi in ambientov (19)

5.3 Prednostna usmeritev 2: Prostor za podjetne in inovativne

Razvoj Kranja je v preteklih desetletjih opredeljevala močna industrija. Občina in njene dejavnosti so z njim doživljale vzpone, a tudi težave prestrukturiranja in odpuščanj. Danes mesto in njeno podjetništvo deluje v novih, globalnih okoliščinah. Podjetja in delovna mesta se selijo tja, kjer bodo najbolj učinkovito in konkurenčno dosegala svoje poslovne cilje. To doživljamo tudi v Kranju, zato je eden izmed pomembnih ciljev te strategije **zagotoviti sveže in atraktivno poslovno okolje za razvoj in rast podjetij**.

Mestna občina Kranj bo zagotavljala ustrezno ponudbo zemljišč, površin in podpornega okolja za nastajanje, rast in naložbe domačih podjetij. Spodbujali bomo tudi pritek investicij od drugod, vendar prednostno tistih, ki bodo prinašale delovna mesta z višjo dodano vrednostjo ali bodo vlagale v danes degradirana območja. **Kranj bo na ta način prispeval k povečanju ponudbe delovnih mest za visoko izobražene kadre, ki se danes zaposlujejo v Ljubljani, in mlade, ki bodo prišli na trg dela v naslednjih letih.** H konkurenčni lokaciji prispevajo tudi ponudba vrhunske informacijsko telekomunikacijske infrastrukture, kakovostnih stanovanj, dostopni vrtci, kakovostne šole, javni prevoz, rekreacijske možnost, pestra ponudba za preživljanje prostega časa ..., zato se bodo potrebam zaposlenih in podjetij morale približati tudi storitve javnih zavodov.

Glede na svojo tradicijo in nove razvojne usmeritve iz te strategije bo **Kranj posebno skrb namenil** :

- omogočanju pogojev in pozitivnega lokalno-poslovnega okolja za razvoj perspektivnih panog, s katerimi bo tvoril jedro gorenjske **inovacijsko-tehnološke identitete: IKT, novi materiali/polimeri, mehatronika, celovito obvladovanje energije/okoljske tehnologije**
- **spodbujanju mikro in malega podjetništva** med mladimi ter v tistih panogah in območjih občine, kjer je podjetniška iniciativa zastala (turizem, mestno jedro, ekologija ...).

Kakšno poslovno okolje pričakuje podjetnik v Kranju?

- **Fleksibilno upravo in administracijo**
- **spodbudne lokalne dajatve**
- **usposobljene kadre**
- **vrhunsko infrastrukturo (še posebej IKT)**
- **poslovne površine, primerne za takojšnjo gradnjo**
- **ugoden delovni dan:**
 - učinkovit javni prevoz
 - kakovostno ponudbo prehrane
 - fleksibilno varstvo otrok
 - kulturno bogato in živo mestno središče
 - pogoje za rekreacijo
 - dovolj kakovostnih stanovanj in urejeno bivalno okolje.

CILJ	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Do leta 2012 pridobiti 25 ha komunalno opremljenih površin v poslovni coni	površina v ha	0	25			2.1. Kranj – sveža, konkurenčna in atraktivna poslovna lokacija
■ Do leta 2023 pridobiti 20 ha površin znotraj danes degradiranih industrijskih območij	površina v ha	0	0	10	10	
■ Do leta 2010 pridobiti površine podjetniškega inkubatorja	površina v m ²	0	900			
■ Povečanje dostopnosti do širokopasovnega omrežja	% gospodinjstev s širokopasovnim omrežjem		70%	90%	95%	2.2. e-Kranj
■ Uvedba in širitev uporabe čip kartice Kranja	število uporabnikov	0	10.000	15.000	20.000	
■ Pospeševanje nastajanja novih podjetij	število novoregistriranih podjetij in s.p.	Podatke naročiti AJ PES	v preverjanju	v preverjanju	v preverjanju	2.3. Spodbujanje podjetništva in inovativnosti
■ Povečati fond razpoložljivih stanovanj	število stanovanj	19.371 (Vir: SURS, Popis 2002)	22.000	24.000	26.000	2.4. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske

Strateški projekt 2: Poslovna lokacija Kranj

Izvedba: 2008-2023

Ocenjena vrednost: 23,5 mio EUR
(brez izvedbe revitalizacije degradiranih območij)

Danes

- Ena največjih pomanjklivosti današnjega Kranja je pomanjkanje zemljišč kakor tudi poslovnih površin za podjetnike začetnike in posebne namene (pr. tehnološki razvoj).
- Najbolj občutno je **pomanjkanje komunalno urejenih zemljišč (greenfield)**, kamor bi se preselila in investirala domača rastoča mala in srednja podjetja in tudi podjetij od drugod v poslovne objekte.
- Dosedanje lokacije industrijskih območij ob Savi in na Laborah za podjetnike niso atraktivne ali pa so zaradi lastništva nedostopne. **Kranj ima več kot 100 ha industrijsko degradiranih površin**, ki niso v funkciji.
- Po drugi strani je mesto obdano z **obročem kmetijskih zemljišč**, ki ga je treba v čim večji možni meri varovati.
- Načrtuje se širitev in **ponudba zemljišč v okoliških občinah**: OPC Šenčur, Letališko mesto Brnik, Industrijska cona Naklo, Trata Škofja Loka, Komenda.
- Kranj se zaveda potreb podjetnikov, lastnih prostorskih zmožnosti in ponudbe v okolici, zato v teh okoliščinah načrtuje ponudbo poslovnih lokacij v naslednjih letih.

Stara industrijsko območje Kranja ob Savi (Foto: Gorazd Kavčič)

Jutri

Namen projekta je stalno zagotavljati primerno zalogo komunalno urejenih zemljišč in poslovnih površin za potrebe:

- nastajanja novih podjetij
- rasti in razvoja obstoječih kranjskih podjetij
- pritegovanja naložb od zunaj, predvsem podjetij z inovacijsko-tehnološko identiteto ter delovnimi mesti z višjo dodano vrednostjo.

Za uresničitev tega bo Kranj izkoristil nezasedene obstoječe lokacije ter prišel z načrtovanjem revitalizacije neizkoriščenih degradiranih površin. Kranj si bo prednostno prizadeval omogočiti kranjskim podjetjem pogoje za rast, odprt pa bo naložbam za visoko dodano vrednost/m² zazidane površine.

Vzporedno s fizičnimi pogoji za konkurenčno poslovanje podjetij Kranj ponuja kakovostno izobraževalno mrežo, podporne storitve in življenjsko okolje zaposlenim (tudi tistim, ki delajo v poslovnih conah sosednjih občin).

MOK si bo skupaj s podjetji in investitorji prizadevala uresničiti naslednje cilje:

- leta 2010 odpreti podjetniški inkubator za mlade, kjer bo pod ugodnejšimi pogoji na voljo najmanj 900 m² za podjetnike začetnike
- do leta 2013 urediti 25 ha komunalno opremljenih zemljišč
- do leta 2018 pridobiti vsaj 1 tehnološki park
- do leta 2023 sanirati 20 ha degradiranih industrijskih površin za nove dejavnosti.

Idejna zasnova Podjetniškega inkubatorja (Vir: PGD)

- ustanovitev 50 novih podjetij v prvih 5 letih
- 150 delovnih mest v prvih 5 letih

Prednostne panoge:

- IKT
- Polimeri/ novi materiali
- Mehatronika
- Celovito obvladovanje energije - okoljske tehnologije

2.1. Kranj – sveža , konkurenčna in atraktivna poslovna lokacija

Investicije: Kranj ne namerava konkurirati velikim poslovnim conam v okolici, ampak stalno zagotavljati primerno zalogo komunalno urejenih zemljišč in poslovnih površin za aktiviranje podjetniškega potenciala: nastajanja novih podjetij in rasti obstoječih kranjskih podjetij. MOK bo sicer odprta in bo podpirala naložbe podjetij izven MOK, a predvsem podjetij, ki bodo vlagala v degradirana območja ter bodo prispevala k inovacijsko – tehnološki identiteti ter delovnim mestom z višjo dodano vrednostjo. Ukrep prispeva tudi k večji trajnostni rabi prostora. Poslovne površine lociramo na že obstoječe in neizkoriščene lokacije, na novo se usmerjamo k sanaciji degradiranih površin. Prispevati želimo tudi k urejenosti obstoječih naselij. Nove poslovne lokacije je smiselno prednostno nameniti malim in srednjim podjetjem ter avtoprevoznikom, ki sedaj delujejo znotraj stanovanjskih naselij. Ukrep vključuje kombinacijo naložb v greenfield (poslovne cone, tehnološki park, servisni center s parkiriščem za avtoprevoznike) in brownfield (podjetniški inkubator, urejanje degradiranih industrijskih površin). *Glej tudi opis strateškega projekta.*

Program: Ponudbo sveže in konkurenčne poslovne lokacije razumemo širše od zagotavljanja prostora. Prizadevali si bomo, da bo potrebam lokalnega gospodarstva sledil izobraževalni sistem, kakovostne podpore storitve in lokalne spodbude, ponudba stanovanj, pogoji za kakovostno preživljanje prostega časa,...

Organizacija: Investicije v poslovne lokacije bodo nastajale v sodelovanju zasebnega in javnega sektorja. Nosilci večine naložb so podjetja. Občina se (razen v primeru podjetniškega inkubatorja) pojavlja zgolj kot aktivni partner pri urejanju namembnosti zemljišč, komunalnem opremljanju in tudi pri spodbudah.

Programi in strateški projekti:

- 2.1.1 Poslovne cone (20)
- 2.1.2. Tehnološki park (21)
- 2.1.3. Podjetniški inkubator za mlade Kranj (22)
- 2.1.4. Izgradnja centralnega servisnega centra in parkirišča za avtoprevoznike (23)
- 2.1.5. Sanacija degradiranih urbanih območij (24)

2.2. e-Kranj

Velika koncentracija podjetij v panogi informacijskih in telekomunikacijskih tehnologij na območju Mestne občine Kranj sama po sebi zahteva, da temu sledi tudi lokalno okolje. S predloženim ukrepom MOK namerava posebno skrb nameniti povečanju dostopnosti do sodobne IKT infrastrukture ter razvoju e-storitev.

Investicije: Vrhunsko informacijsko infrastrukturo za podjetja, občane in obiskovalce bomo zagotovili prek dveh projektov: širjenja mreže širokopasovnega omrežja s ciljem pokritosti do 90% gospodinjstev ter z urejanjem brezžičnih območij.

Program: IKT infrastruktura brez vsebin je neuporabna, zato bo MOK poskrbela za razvoj e-vsebin in e-ponudbe prek Interaktivnega multimedijskega portala MOK+, razvoja »čip kartice« in z ustrezno promocijsko izobraževalno podporo za njihovo uporabo. Namen tega dela ukrepa je: odpreti komunikacijske kanale med občino, zavodi in občani, povečati preglednost delovanja in javnih informacij, povečati dostopnost do javnih storitev prek uporabe sodobnih IKT tehnologij , hitrejši občinski servis.

Organizacija: Izvedba tega ukrepa zahteva dober koordinacijski in IKT tim pri občinski upravi, sodelovanje in odprtost vseh občinskih služb, zavodov in občinskih podjetij ter sodelovanje s projektom e-Gorenjska.

Programi in strateški projekti:

- 2.2.1 Širokopasovno omrežje (25)
- 2.2.2. Brezžična internet območja v MOK (26)
- 2.2.3. Interaktivni multimedijski portal MOK+ (27)
- 2.2.4. Ozaveščanje in informiranje občanov za uporabo interneta (28)
- 2.2.5. Čip kartica MOK (29)

2.3. Spodbujanje podjetništva in inovativnosti

Program: Ukrep prinaša paket med seboj povezanih projektov in inštrumentov, ki s spodbudami in olajšavami podpirajo prednostne usmeritve razvoja in ključne strateške projekte občine. Namenjeni so pospeševanju naložb v panoge in območja občine, kjer obstaja poseben interes MOK. Največja pozornost je namenjena podpori novim in mikro podjetjem ter obrti, ki se zaradi pomanjkanje znanja najtežje znajdejo. Ukrep vključuje spodbudnejše občinske dajatve, strokovno podporo pogumnim in kreativnim, spodbude za mikro podjetništvo ter ureditev prodajalne potrošnih izdelkov in storitev lokalnih obrtnikov in podjetnikov «kranjski obrtniški outlet – kupujmo lokalno».

Organizacija: Vsi projekti in inštrumenti tega ukrepa se morajo izvajati skupaj z ostalimi inštrumenti tega ukrepa ter v sodelovanju z institucijami podpornega okolja.

Programi in strateški projekti:

- 2.3.1. Prodajalna potrošnih izdelkov in storitev lokalnih obrtnikov in podjetnikov «kranjski obrtniški outlet» (30)
- 2.3.2. Spodbudnejše občinske dajatve (31)
- 2.3.3. Spodbude za mikro podjetništvo (podpora pogumnim in kreativnim) (32)

2.4. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske

Investicije/program: Ukrep teži k uresničevanju dveh ciljev: da Kranj postane atraktivno mesto za mlade in da ponudi urejeno, varno in socialno stabilno bivalno okolje za vse socialne in starostne skupine, še posebej v obstoječih soseskah. Za uresničevanje teh dveh ciljev bo MOK vodila ustrezno stanovanjsko in prostorsko politiko, prek katere bo mogoče v Kranju do leta 2018 ponuditi na trg 3500 tržnih stanovanj. Del teh stanovanj se zgradi po sistemu nadstandardnih stanovanjskih sosesk »vila blokov«, ki bodo smiselno sledila razvoju ostalih dejavnosti v Kranju (tehnološki park, univerza,...). Vzporedno bo MOK spodbujala povečanje zemljišč za individualno gradnjo in se prvič tudi načrtno lotila prenove obstoječih stanovanjskih sosesk.

Organizacija: Pri novogradnji stanovanj bo ključno vlogo odigral zasebni sektor, razen pri neprofitni gradnji, kjer se bo MOK pojavljala tudi kot investitor ali nosilec javno-zasebnega partnerstva. Več sodelovanja med KS, stanovanjskimi skupnostmi, upravljavci večstanovanjskih zgradb in upravljavci javnih površin bo terjala prenova obstoječih sosesk, zato bo dolgoročen proces.

Programi in strateški projekti:

- 2.4.1. Stanovanjska politika (33)
- 2.4.2. Ustanovitev občinskega stanovanjsko – premoženjskega sklada (34)
- 2.4.3. Prenova obstoječih stanovanjskih sosesk (35)

5.4 Prednostna usmeritev 3: Kranj – središče znanja

Znanje je ključnega pomena in predpogoj za razvoj družbe kot celote, tako kot tudi posameznika, ki si z znanjem, izobrazbo in njegovo nadgradnjo zagotavlja svoje mesto v družbi. Zato želimo, da bi bil Kranj leta **2023 regijsko središče znanja in ustvarjalnosti**, kjer bo več kot 25% občanov z doseženo visokošolsko izobrazbo. Kranj bo zato svojim prebivalcem, kakor tudi širši regiji, ponudil možnosti kakovostnega izobraževanja na vseh nivojih s ciljem, da bo izobraženi kader zaposljiv in bo zadovoljeval potrebe okolja (gospodarstva, socialnih in zdravstvenih storitev, kulturne,... in drugih prednostnih dejavnosti). Šole morajo biti kakovostne in vredne naših otrok. Želimo šole, za katere se bodo potegovali tudi dijaki in študentje iz drugih domačih in tujih okolij. Kranj noče biti le valilnica znanja za Ljubljano, zato bo potrebno pri oblikovanju ustreznih programov in študentske politike aktivnejše sodelovanje med šolami po vertikali in horizontali ter njihovo odpiranje in povezovanje z gospodarstvom.

Če je bil doslej poudarek na zagotavljanju prostorskih pogojev na nižji stopnji izobraževanja, bo v prihodnje potrebno aktivnosti in prizadevanja razširiti, in sicer:

- visokošolsko izobraževanje ustanovitev visokošolskega raziskovalnega središča v Kranju, razvoj novih visokošolskih programov in visokošolskih zavodov ter njihova kasnejša združitev z namenom ustanovitve Gorenjske univerze
- srednješolsko in višješolsko izobraževanje podpirati krepitev mreže tako, da zagotavlja pestro ponudbo kakovostnih programov, podpora programom izobraževanja s področja deficitarnih poklicev
- osnovna šola dvigovanje standarda, kakovosti in ohranjanje mreže podružničnih šol
- predšolska vzgoja povečevanje dostopnosti in fleksibilnosti vrtcev
- vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih povečati obseg in dostopnost skupinam občanov, ki so zaradi različnih razlogov prikrajšani pri osvajanju veščin, znanja in izobrazbe.

CILJI	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Zagotoviti dostopno, kakovostno in pestro ponudbo izobraževanja na vseh stopnjah izobraževanja in v vseh obdobjih	vključenost predšolskih otrok v vrtce	65%	75%	85%	95%	U3.3: Kakovostna, učinkovita, fleksibilna in dostopna predšolska vzgoja in osnovnošolsko izobraževanje
	zadržati % dijakov – občanov Kranja, ki se šola v Kranju	83%	85%	85%	85%	U3.1: Trajno zagotavljanje usposobljenih kadrov iz mreže visokih, višjih in srednjih šol
	število dijakov v kranjskih srednjih šolah (2007/2008, MŠŠ)	4.205	4.500	4.500	4.500	
	število redno vpisanih študentov, ki študirajo v Kranju (2007: FOV, LU, Fakulteta za podiplomske evropske študije)	2.230	2.500	2.500	5.000	
■ Zvišanje izobrazbene strukture prebivalstva	število udeležencev programov vseživljenjskega učenja	1002	2000	3000	4000	U3.2: Vseživljenjsko učenje
	zmanjšanja % prebivalstva z manj kot osnovnošolsko izobrazbo, povečanje % prebivalcev MOK z visokošolsko izobrazbo	5,32%	4,5%	3%	1%	U3.1: Trajno zagotavljanje usposobljenih kadrov iz mreže visokih, višjih in srednjih šol

Strateški projekt 3: Visokošolsko središče

Izvedba: 2008-2023

Ocenjena vrednost: 9.000.000 EUR

Danes

- Zaradi bližine ljubljanske univerze je v Mestni občini Kranj ponudba visokošolskih programov izredno skromna, saj delujeta le Fakulteta za organizacijo kot del Univerze v Mariboru in zasebna fakulteta za podiplomske državne in evropske študije na Brdu. Zasebna fakulteta je spomladi 2008 dala pobudo za ustanovitev Nove univerze na Brdu pri Kranju.
- Na FOV se je v šolskem letu 2006/2007 na 3 programskih usmeritvah izobraževalo 2230 študentov, na zasebni podiplomski šoli za evropske študije pa 500.
- Univerza je pomemben generator znanja, inovativnosti, odprtosti in sprememb v okolju, zato je Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva v RS 2007–2012 predvidela širjenje visokošolske mreže oz. ustanavljanje 7-10 visokošolsko inovacijskih središč oz. univerz v Sloveniji. Kranj kot regijsko središče vidimo kot enega izmed teh središč znanja. Razvoj visokošolskih vsebin je tudi sestavni del projekta Gospodarsko središče Gorenjska, ki je umeščen v Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023, ki jo je sprejela Vlada RS 12.10.2006.
- Prednostne panoge v Kranju po študiji **Gospodarsko središče Gorenjska (GRE.GOR.):**
 - mehatronika, kibernetika, nanotehnologija, energetika, konstrukcijska mehanika, strojništvo
 - piloti, mehaniki
 - informatika, IKT: inženirji telekomunikacij, programerji, načrtovalci omrežij in sistemov ...

Vir: Visokošolsko središče Zlato Polje – Univerzitetni kampus:
Dokument identifikacije investicijskega projekta, Analiza stroškov in koristi projekta, BSC Kranj, 2007

Jutri

Projekt: Cilje bomo dosegli s **projektom Visokošolsko središče**, ki vključuje **programski in investicijski del**.

Programski del:

- Vzpostavitev inicialne skupine sestavljene iz gospodarstvenikov, profesorjev in predstavnikov MOK in drugih občin
- Razvoj novih, aktualnih visokošolskih in podiplomskih programov (3-5) v povezavi z interesi gospodarskega okolja - ozko specializirani interdisciplinarni programi, ki nastajajo v sodelovanju z različnimi fakultetami ter vrhunskimi strokovnjaki doma in v tujini ter temeljijo na specialnih lokalnih znanjih in potrebah (pr. interdisciplinarni programi mehatronika – nanotehnologije – inteligentni materiali – IKT);
- Spodbujanje razvoja znanstveno – raziskovalne dejavnosti v Kranju

Investicijski del mora vzporedno prostorsko podpirati potrebe širjenja visokošolske in RR ponudbe

- Izgradnja izobraževalnega visokotehnološkega središča
- Dislocirane enote: več lokacij (prenova in oprema prostorov)

Kazalnik:

- do 2023 v na kranjskih visokih šolah študira 5.000 študentov
- do 2023 bo razvoj izobraževalnih storitev prispeval k ustvarjanju 200 novih delovnih mest

Ena izmed možnih idejnih zasnov Visokošolskega središča Zlato polja
(Vir: Strokovne podlage za spremembo prostorskih aktov, Fakulteta za arhitekturo Ljubljana, 2006)

Ukrep 3.1.: Trajno zagotavljanje usposobljenih kadrov iz mreže visokih, višjih in srednjih šol za podporo gospodarskemu razvoju regije

Ukrep je naravnani h krepitvi Kranja kot visokošolskega in srednješolskega središča regije ter zagotavljanju, krepitvi in prenosu znanja v regijsko gospodarstvo. Ukrep vključuje tri projekte: visokošolsko središče (Gorenjska univerza), kakovostno mreža srednjih in višjih šol ter štipendije za deficitarne poklice. Prednost se posveča širjenju ponudbe in kakovosti programov, medtem ko gradnja prostorskih zmogljivosti sledi razvoju, vpisu in potrebam izobraževalnih ustanov.

Program: Za doseg postavljenega cilja zagotavljanja usposobljenih kadrov za podporo gospodarskemu razvoju regije je potrebno pripraviti analizo potreb in dejanskega interesa gospodarstva ter že obstoječih visokošolskih zavodov z namenom ustanovitve visokošolskega središča in kasneje bodoče gorenjske univerze. Poslovni model povezovanja visokošolskih ustanov v bodočo univerzo lahko temelji na javni ali zasebni pobudi. Potrebno je odkriti izobraževalne in raziskovalne niše ter potrebe gospodarstva za nove programe na vseh nivojih poklicnega, srednješolskega in visokošolskega izobraževanja. S celovito štipendijsko shemo je potrebno spodbuditi izobraževanje na področju deficitarnih in poklicev, ki bodo v prihodnosti temelj gospodarskega in družbenega razvoja občine in regije. MOK podpira čim večje vključevanje šol v EU programe.

Investicije: Ukrep vključuje naložbe v infrastrukturo za zagotovitev prostorskih zmogljivosti, ki jih bo zahteval razvoj visokega šolstva v Kranju. V prvi fazi je pričakovati vzpostavitev MIC medpodjetniškega izobraževalnega centra ter prostorov visokošolskega središča s potrebnim številom učilnic in predavalnic, računalniških učilnic, laboratoriji, zunanjimi («open-space») prostori. V okviru središča je smiselno omogočiti razvoj RR dejavnosti, vzpostaviti kompetenčne in karijerne centre, ki bodo s podporo celovite štipendijske sheme zagotavljali sodobne kadre in prenos znanja v gospodarstvo. V drugi fazi bo potrebno pristopiti k posodobitvi dijaškega in študentskega doma, potencialno mladinskega centra, dopolnitvi storitvene ponudbe ipd. Za ta namen je potrebno pripraviti in sprejeti potrebne prostorske akte, preurediti prometni režim območja, odkupiti potrebna zemljišča in zgraditi ustrezno komunalno infrastrukturo.

Organizacija: Projekt zahteva povezavo vseh zainteresiranih akterjev, tako javnih zavodov, MOK kot obstoječih zasebnih izobraževalnih šol, gospodarstva, razvojne agencije. Nujno je določiti glavnega vodjo projekta, nosilce posameznih nalog in zagotoviti stalnost komunikacije med akterji. Ustanovitev javnega zavoda Visokošolsko raziskovalno središče je predpogoj za razvoj vsebin in novih visokošolskih programov, ki bodo tudi akreditirani na Svetu za visoko šolstvo ter vpeti v mednarodni izobraževalno raziskovalni prostor. Ker gre za finančno zelo obsežen projekt, sredstva ene lokalne skupnosti ne bodo zadostovala, k sofinanciranju bodo morale pristopiti ostale gorenjske občine, bodoča pokrajina, zainteresirani zavodi kot tudi gospodarstvo in država.

Sodelovanje z drugimi subjekti, za ukrepe, ki so izven pristojnosti MOK: Uvajanje novih programov v poklicne, srednje in visokošolsko izobraževanje je v pristojnosti države in lahko lokalna skupnost pri tem posameznim javnim zavodom, ki te programe uvajajo, nudi načelno podporo ter pomoč pri iskanju in povezovanju z gospodarstvom, samo uvajanje ali odobritev pa ni v njeni pristojnosti.

Programi in strateški projekti:

- 3.1.1 Visokošolsko središče (Gorenjska univerza) (36)
- 3.1.2 Kakovostna mreža in pestri programi srednjih in višjih šol (37)
- 3.1.3 Štipendije za deficitarne poklice (38)

Ukrep 3.2.: Vseživljenjsko učenje

Temeljno izhodišče vseživljenjskega učenja je, da je treba tradicionalne sisteme spremeniti tako, da postanejo veliko bolj odprti in prilagodljivi, da lahko učeči se posamezniki uberejo lastne poti učenja, ki ustrezajo njihovim potrebam in interesom, ter tako resnično izkoriščajo priložnosti skozi vse svoje življenje. Namen ukrepa je približati možnost in dvigniti interes po doživljenjskem učenju čim širšemu krogu odraslih, prednostno tistim ciljnim skupinam, ki zaradi socialnega položaja, pomanjkanja izobrazbe, starosti, posebnih potreb (slepi, invalidi,...) nimajo enakih možnosti in dostopa do znanja.

Investicije: MOK bo z investicijami v izboljševanje in povečevanje prostorskih zmogljivosti zagotovila razvoj središča za vseživljenjsko učenje, ki bo postalo tudi pomemben in prepoznaven element skupnosti.

Program: Programski ukrepi bodo prvenstveno usmerjeni v pripravo in izvajanje programov za pridobitev izobrazbe neformalnega izobraževanja in krepitve osnovnih funkcionalnih znanj, potrebnih za udeležanje posameznika v družbi, izvajanje programov funkcionalnih in specifičnih znanj, usklajevanje izobraževalnih programov s potrebami lokalnega okolja, izboljševanje usposobljenosti delovne sile na splošno in dodatno usposabljanje nizko kvalificiranih delavcev, ki v podjetju zaradi nižjega položaja nimajo dostopa do znanja; reševanje problema tistih, ki prezgodaj opustijo šolanje; uvajanje ustreznih programov za usposabljanje mladih in vključevanje starih, splošno izboljšanje izobrazbene strukture prebivalstva ter povečevanje sodelovanja v vseživljenjskem učenju. Posebna pozornost se posveča promociji oz. dvigu zavesti o pomenu znanja in doživljenjskega učenja ter vključevanju v EU projekte.

Organizacija: Učinkovito izvajanje vseživljenjskega učenja mora obsegati nabor ključnih elementov, ki so med seboj močno povezani. Ti elementi so: sprejete politike na ravni MOK, strukture upravljanja in sistemi izvajanja.

Sodelovanje z drugimi subjekti, za ukrepe, ki so izven pristojnosti MOK: Za izboljšanje učinkovitosti vseživljenjskega učenja, širjenja in lajšanja dostopa ter omogočanja ustreznega financiranja je potrebno partnerstvo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, kjer bo ključno institucionalno vlogo poleg MOK nosila Ljudska univerza Kranj v sodelovanju z NVO.

Programi in strateški projekti:

3.2.1. Center vseživljenjskega učenja (39)

Ukrep 3.3.: Kakovostna, učinkovita, fleksibilna in dostopna predšolska vzgoja in osnovnošolsko izobraževanje

Doseganje kakovostne, učinkovite, fleksibilne in dostopne predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja temelji na zagotavljanje prostorskih pogojev otroškega varstva in osnovnošolskega izobraževanja, vsebinski in organizacijski nadgradnji.

Investicije: Investicijska vlaganja zajemajo redna investicijsko vzdrževalna dela, obnove in dograditve (predvsem telovadnic) v vrtcih in OŠ v skladu s sprejetimi dokumenti identifikacije investicijskih projektov, in sicer: ureditev novih oddelkov v vrtcih v prostorih bivše ekonomske šole, prizidkov v Čirčah, OŠ F. Prešerna – PŠ Kokrica, OŠ Simona Jenka Kranj, OŠ Staneta Žagarja Kranj, OŠ Stražišče Kranj – PŠ Besnica, celovite obnove OŠ Orehek – vrtec Mavčiče, OŠ Stražišče Kranj – PŠ Žabnica in rednega investicijskega vzdrževanja. V pričakovanju nadaljnega porasta števila otrok v MOK, vključno z dnevnimi migracijami iz drugih občin, ter bodočega spreminjanja življenjskih navad v družbi bodo intenzivna vlaganja sprotno zadostila novim potrebam po prostorih in dvigovanju kakovosti bivanja otrok v vrtcih in osnovnih šolah.

Program: Za doseg ukrepa bodo glavne programske aktivnosti usmerjene predvsem v spodbujanje večje fleksibilnosti varstva (ura, prostor, zasebna iniciativa,...), kombiniranja medgeneracijskih dejavnosti v podružničnih šolah (vrtec – šola – starejši) in proučitve možnosti oskrbe vrtcev in šol iz lokalnih kmetij, kar bi pripomoglo tudi h kakovostnejši prehrani otrok v vrtcih in osnovnih šolah.

Organizacija: Z uvajanjem skupnih služb (tehničnih, računovodskih, administrativnih) vzgojno varstvenih zavodov in osnovnih šol bo mogoče dosegati večjo racionalizacijo poslovanja in višjo stroškovno učinkovitost, kar bo sprostilo dodatna finančna sredstva za bogatenje programskih vsebin. Revizija šolskih okolišev in njihovo eventualno redefiniranje bo potrebno zaradi pričakovanega spreminjanja demografske slike v MOK. S prenosom dobrih praks ob upoštevanju izkušenj »slabih« praks želimo zagotoviti moderno, kakovostno, učinkovito in dostopno predšolsko vzgojo in osnovnošolsko izobraževanje. Z odpiranjem prostorov otroških igrišč in telovadnic za ostale uporabnike bo dan poudarek povečani ponudbi in dostopnosti za prebivalce lokalnega okolja, da bodo kakovostno in zdravo preživljali svoj prosti čas.

Programi in strateški projekti:

3.3.1. Zagotavljanje prostorskih pogojev otroškega varstva in osnovnošolskega izobraževanja (40)

3.3.2. Ohranjanje dostopnosti, dvig kakovosti in fleksibilnosti delovanja in programov vrtcev in osnovnih šol (41)

3.3.3. Racionalizacija poslovanja in učinkovito gospodarjenje s premoženjem (42)

5.5 Prednostna usmeritev 4: Odprto mesto (kultura in turizem)

Lokacija Kranja je povzročila, da so se pri nas naseljevala, bojevala trgovala različna ljudstva in narodi že od 1. tisočletja pred našim štetjem naprej. Sledi zgodovine so nam zapustile pomembno kulturno dediščino in rast mesta. Danes je Kranj kot središče regije sedež osrednjih kulturnih ustanov, od Gorenjskega muzeja, Prešernovega gledališča do osrednje kranjske knjižnice. Hkrati nam sotočje rek in bližnja okoliška alpska krajina nudita doživljanje narave - ponujata naravo v bližini mesta. Te potencialne želimo izkoristiti za razvoj storitev na področju turizma, a jih hkrati ohraniti za bodoče rodove. Po drugi strani spodbujamo kulturno ustvarjalnost današnjih generacij. Kot »odprto mesto« bomo spodbujali kakovost kulturne dejavnosti, prireditve in »kulturnega vzorca« v smislu tolerance in sproščenosti, kultiviranosti, kulturnega dialoga itn. S to prednostno usmeritvijo zato **povezujemo kulturo in turizem, Stari Kranj in zeleno podeželje**. S prepletanjem dejavnosti in prostora nameravamo:

- postaviti polja umetnosti, kulture in turizma v razmerje sinergije
- z ožje ciljano finančno podporo dvigniti kakovost kulturne ponudbe
- prispevati k **oživljanju starega mestnega jedra**
- povezati turistično ponudbo občine, še posebej **kulturno in naravne zanimivosti v okolici mesta**
- **podpreti podjetniško in civilno pobudo** za spodbujanje kulture in turizma
- prispevati k dvigu prepoznavnosti Kranja.

Osrednje aktivnosti bodo vezane na ureditev in oživitev **Kulturno-muzejske četrti v Starem Kranju**. Gorenjski muzej si bo prizadeval z novo razstavo v obnovljenem gradu Khislstein pridobiti nagrado **evropskega muzeja leta 2012**.

CILJ	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Povečanje števila obiskovalcev v Starem Kranju	število obiskovalcev prireditve v Starem Kranju	100.000 (Vir: Zavod za turizem Kranj)	<i>v preverjanju</i>	<i>v preverjanju</i>	<i>v preverjanju</i>	Ukrep 1: Objekti z vsebino Ukrep 5.: Povečanje učinkovitosti javnega sektorja na področju kulture
■ Povečanje števila obiskovalcev v kulturnih institucijah	število obiskovalcev knjižnice, muzeja in gledališča	444.000	503.000	562.000	621.000	Ukrep 7: Dvig kakovosti kulturne ponudbe
■ Povečanje števila ležišč in spremembe strukture namestitvenih zmogljivosti	število stalnih ležišč (Vir: SURS)	631	850	1000	1250	Ukrep 2 : Stari Kranj – dostopen in urejen
■ Zapolniti prazne lokale v Starem Kranju	% praznih lokalov v Starem Kranju	7% (2007: 139 lokalov, 10 praznih, Vir: Zavod za turizem)	3%	2%	1%	Ukrep 3 : Spodbujanje zasebne pobude v starem Kranju
■ 4-kratno povečanje števila turistov v Mestni občini Kranj do 2023	število prihodov turistov v Mestno občino Kranj (Vir: SURS)	20.681	40.000	60.000	80.000	Ukrep 4: Kranj kot blagovna znamka - trženje mesta, kulture, športa in turizma
■ 2-kratno povečanje zasedenosti obstoječih namestitvenih zmogljivosti	% zasedenosti ležišč	20,9	30	35	40	Ukrep 4.5. »Etno – eko turizem podeželja«

Strateški projekt 4: grad Khislstein kulturno – muzejska četrt

Izvedba: 2008 - 2011

Ocenjena vrednost investicije: 11.000.000 €

Danes

Khislstein zaokroža najstarejši del Starega Kranja. Območje danes ne deluje kot celota, objekti so v slabem stanju, medsebojno nepovezani, nekateri pa tudi neizkoriščeni. V gradu so upravni prostori muzeja in lutkovno gledališče. Letne prireditve potekajo v grajskem parku. S celostnim pristopom, kreativnimi idejami in ob visoki kakovosti programskega dela (razstave, prireditve,...) lahko območje postane največja turistično–kulturalna atrakcija Starega Kranja in MOK nasploh.

Jutri

Cilji: Ohraniti dediščino in ustvariti kulturno–muzejsko četrt širšega območja gradu Khislstein v starem mestnem jedru, ki bo z atraktivno in kakovostno kulturno ponudbo leta 2012 privabila Kranjčane, Kranjčanke in turiste ter **postala evropski muzej leta**.

Projekt kulturne muzejske četrti vključuje širše območje gradu Khislstein. Urejal se bo v treh karejih in fazah:

Grad Khislstein (1): Gre za celovito prenovo kompleksa gradu Khislstein in umestitev novih dejavnosti v grajski kompleks:

- grad: stalna razstava Moja Gorenjska, občasne razstave, pedagoško andragoški program;
- Lovski dvorec: uprava Gorenjskega muzeja, servisni prostori za letno gledališče, 2 manjši večnamenski dvorani (+ lutkovno gledališče);
- letno gledališče Kneza Vojnimira in letni kino z 860 sedeži
- gostinska ponudba
- ureditev zelenih površin: Grajski park, Knedlov vrt, drevored

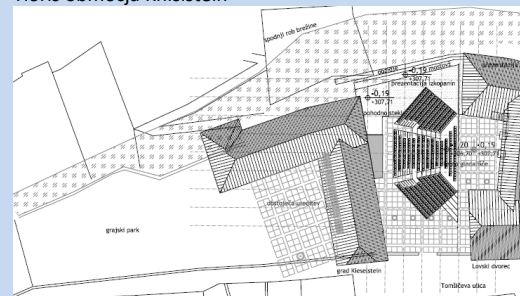
Škrlovec in utrdbeni sistem (2): Za dokončno ureditev Škrlovca so potrebni odkup dveh sosednjih stavb, vzpostavitev prehoda do Khislsteina in Layerjeve hiše ter pokritje terase na Škrlovcu. Objekt se glede na interes in tradicijo Kranja predvidoma nameni za glasbene (jazz) in fotografske dejavnosti.

Layerjeva hiša (3): Po ureditvi se objekt nameni vzpostavitvi hiše/ muzeja kranjskih osebnosti (Layer, Bleiweis, Franke, Puhar - fotogalerija in foto delavnice), ateljejem za umetnike in garsonjeram za gostujoče umetnike.

Pogoj za sofinanciranje Škrlovca in Layerjeve hiše iz EU virov je pridobitev statusa spomenika državnega pomena.

Prečni prerez 1: grad Kieselstein, letni teater (Vir: PGD)

Tloris območja Khislstein

- Razstava Moja Gorenjska - Evropski muzej 2012
- Gledališče na prostem z 860 sedeži
- 2 večnamenski dvorani
- Lutkovno gledališče
- Gostinski, servisni in upravni prostori

Ukrep 4.1 : »Kranj: objekti z vsebino«

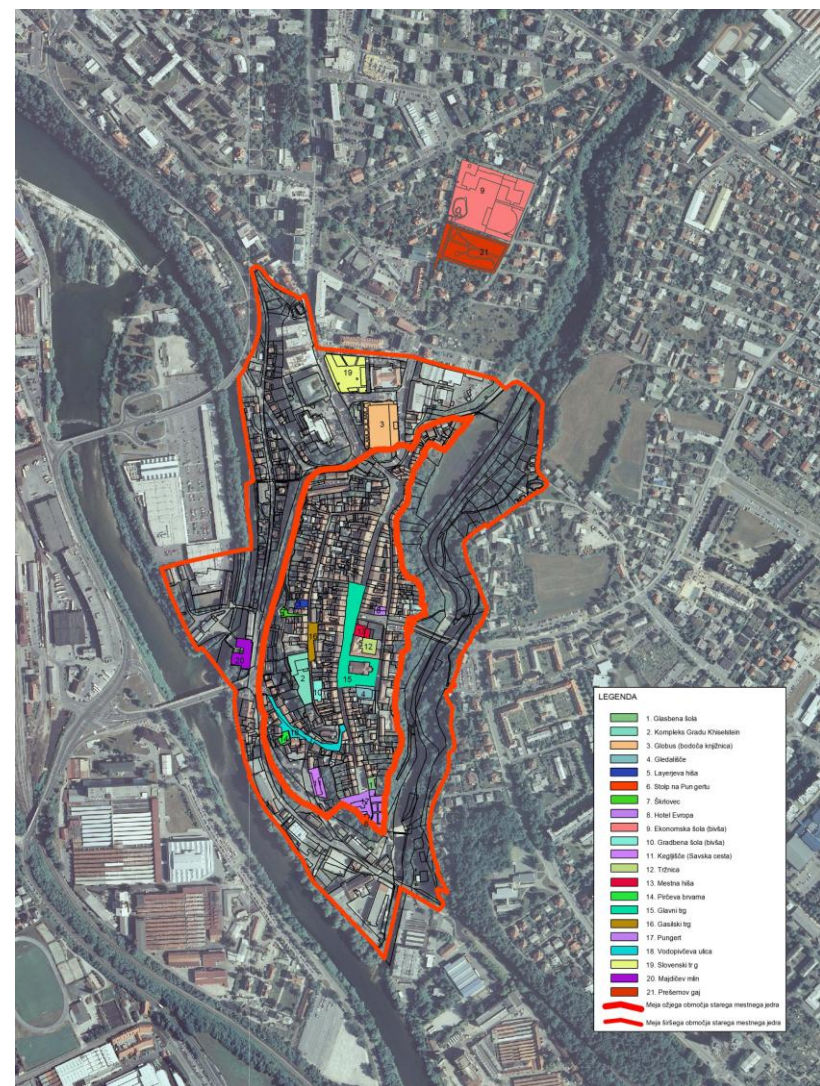
Investicije: Ukrep vključuje investicije v objekte v lasti MOK, ki so na območju Starega Kranja, njegovem vplivnem območju (Slovenski trg, industrijska območja Savske Loke) ter večnamenske domove po krajevnih skupnostih. Namen ukrepa je zagotoviti obnovo objektov kulturne dediščine, pod pogojem, da se v njih odvijajo dejavnosti, povezane s kulturo in turizmom. Investicije se bodo izvajale v skladu s sprejetimi proračuni Mestne občine Kranj za posamezno leto in načrti razvojnih programov. Tam, kjer bo to možno, se bodo iskala sredstva EU in državna sredstva ter se pripravljale prijave na javne razpise za pridobitev sredstev. Posebna pozornost bo dana pravočasni pripravi projektne in investicijske dokumentacije. Naložbe v **Stari Kranj** vključujejo »**kulturno-muzejsko četrto**« (Grad Khislstein – kompleks, Škrlovec in utrdbeni sistem, Layerjevo hišo) »**otroško četrto**« (Pungert), »**upravno-tržno četrto**« (Mestno hišo, kompleks stavb okoli tržnice) ter Prešernovo gledališče Kranj in glasbeno šolo. V njegovi okolici, na Slovenskem trgu pa se mora zaključiti ureditev knjižnice (Globus) ter kranjskih rovov. Proučiti je potrebno tudi lokacije za ureditev koncertne dvorane, centra ljubiteljske kulture, centra alternativne kulture z ustvarjalnimi ateljeji. Investicije v večnamenske dvorane krajevnih skupnosti so pomembne tako za občino kot za krajevne skupnosti, s čimer se kulturni, zabavni in športni programi, vključno z ljubiteljsko kulturo, približajo lokalnim prebivalcem.

Program: Obnova starega mestnega jedra Kranja predstavlja varovanje kulturne dediščine na eni strani ter njeno oživetev na drugi strani. Mestna občina Kranj vsako leto namenja del proračunskih sredstev za sofinanciranje projektov in prireditev, ki prispevajo tako k oživitvi starega mestnega jedra Kranja, kot tudi projektov in prireditev na celotnem območju občine. Za izvajanje vsebine projektov v okviru ukrepa Kranj – objekti z vsebino bodo skrbeli upravljavci, navedeni v tabeli projektov. V objekte brez atraktivnega in družbeno in ekonomsko upravičljivega programa ter brez upravljavca MOK ne bo vlagala lastnih sredstev. V takšnem primeru bo MOK predlagala javno-zasebno partnerstvo ali odprodajo objektov glede na namen.

Organizacija: Priprava in izvedba investicijskih programov zahteva projektne skupine strokovnjakov MOK in zunanjih strokovnjakov. Priprava in izvedba vsebine projektov v okviru ukrepa Kranj – objekti z vsebino je specifična za vsak posamični projekt.

Sodelovanje z drugimi subjekti izven pristojnosti MOK: Potrebno bo nadaljnje sodelovanje z Zavodom za kulturno dediščino, Zavodom za varstvo narave, KS, javnimi zavodi na področju kulture, podjetniškim sektorjem in nevladnimi organizacijami.

Lokacije »objektov z vsebino« na območju mesta Kranj

Programi in strateški projekti:

- 4.1.2. Kulturno-muzejska četrt (Stari Kranj) (43)
- 4.1.3. Pungert »Otroška četrt« (Stari Kranj) (44)
- 4.1.4. Mestna hiša (Stari Kranj)(45)
- 4.1.5. Kompleks stavb okoli tržnice (Stari Kranj)(46)
- 4.1.6. Gledališče(Stari Kranj)(47)
- 4.1.7. Glasbena šola (Stari Kranj)(48)
- 4.1.8. Knjižnica (Slovenski trg)(49)
- 4.1.9. Koncertna (večnamenska) dvorana (Slovenski trg)(50)
- 4.1.10. Center ljubiteljske kulture (Slovenski trg oz. druga lokacija) (51)
- 4.1.11. Center alternativne kulture z ustvarjalnimi ateljeji (industrijska cona oz. druga lokacija)(52)
- 4.1.12. Dvorane krajevnih skupnosti – večnamenski objekti (53)
- 4.1.13. Kranjski rovi (54)

Ukrep 4.2 : Stari Kranj – dostopen in urejen

Razvojni motiv obnove starega mestnega jedra je izboljšati kakovost bivanja in poslovanja v Starem Kranju, še zlasti povečati število parkirnih površin, izboljšati dostopnost in izgled mesta. Dvig kakovosti prostora in dostopnosti bo sprožil ponudbo nove trgovske in turistične ponudbe ter prireditev.

Investicije: Ukrep vključuje investicije v celovito obnovo javnih površin v starem mestnem jedru Kranja in kanjon Kokre ter skrb za prireditveno opremo in dekoracijo.

Organizacija; Investitor obnove javnih površin in spremljajoče infrastrukture je Mestna občina Kranj. Upravljavca premične mestne opreme (prodajni paviljoni, stojnice,...) je Zavod za turizem Kranj.

Programi in strateški projekti:

- 4.2.1. Javne površine in trgi: Urejena cona za pešce od Pungerta do Slovenskega trga, okoli 12.000 m² (55)
- 4.2.2. Kanjon Kokre: pešpoti/brvi/zelena površina Starega Kranja (56)
- 4.2.3. Stari Kranj skozi letne čase (57)

Ukrep 4.3: Spodbujanje zasebne pobude v starem Kranju

Program: Ukrep spodbujanje zasebne pobude v starem Kranju zajema projekte Mesto hotel – razvoj namestitvev in gostinstva v Starem Kranju, Stari Kranj kot »nakupovalni (shopping) center« in znak kakovosti Kranja: Kranj priporoča. Projekti zasledujejo cilj oživljanja mestnega jedra Kranja s ponudbo, ki bo povečala število obiskovalcev mesta.

Organizacija: Mestna občina Kranj, Zavod za turizem Kranj, javno– zasebno partnerstvo.

Programi in strateški projekti:

- 4.3.1. Stari Kranj – mesto hotel, razvoj namestitvev in gostinstva v Starem Kranju (58)
- 4.3.2. Stari Kranj - «nakupovalni (shopping) center«, razvoj in skupne promocijske akcije specializirane trgovske, obrtne in gostinske ponudbe (59)
- 4.3.3. Znak kakovosti Kranja: Kranj priporoča (60)

Ukrep 4.4: Kranj kot blagovna znamka - trženje mesta, kulture in turizma

Program: Velika vlaganja v objekte kulturne dediščine kakor tudi v ostalo, s turizmom povezano prometno in (deloma) tudi športno infrastrukturo, morajo biti podprta s profesionalnim trženjem, če želimo doseči 3-kratno povečanje obiska obiskovalcev v MOK ter njihovo potrošnjo v Kranju. S tem ukrepom predlagamo pristop k izdelavi skupnega trženjskega načrta Starega Kranja, kulture in turizma (v delih, kjer je smiselno, tudi športa, kmetijstva), k razvoju ciljno naravnanih produktov, bolj agresivni promociji ter povezovanju z zasebnim sektorjem na področju prodaje produktov. Predlaga se razvoj ene same blagovne znamke Kranja, ki bo podpirala promocijo vseh dejavnosti (gospodarstvo, turizem, kultura, šport,...). Posebna skrb se posveča kakovosti, usklajenosti, načrtovanju in promociji prireditev, saj je smiselno zmanjšati število prireditev na račun njihove večje kakovosti in ekonomskih učinkov za lokalno gospodarstvo.

Organizacija: Pri Zavodu za turizem Kranj bo oblikovana koordinacijska delovna skupina iz predstavnikov Zavoda za turizem Kranj, Zavoda za šport Kranj, Gorenjskega muzeja, občinske uprave, zasebnih (incoming) agencij, zunanjih strokovnjakov za trženje in oglaševanje ter morebitnih drugih institucij, ki bo pripravljala ponudbene pakete, izvajala in usklajevala trženjske aktivnosti.

Programi in strateški projekti:

- 4.4.1. Blagovna znamka mesta Kranj (City branding) (61)
- 4.4.2. Celostno upravljanje, razvoj in trženje dogodkov in ponudbe kulture, turizma in športa v MOK(62)

Ukrep 4.5: »Etno – eko turizem podeželja«

Investicije: Ukrep zajema investicije manjšega obsega: urejanje pešpoti, visečo brv kot povezavo levega in desnega brega Save, nadaljevanja projekta Kranjsko – Trbojsko jezero.

Program: Vsebinski program je usmerjen v povezovanje ponudbe podeželja v celostno ponudbo občine, povezovanje raznolike podeželske ponudbe v celovito ponudbo ter upravljanje turizma na posameznem ožjem območju (pr. Kranjsko – Trbojsko jezero). Načrtovanje bo potekalo na podlagi specifičnosti lokalnih razmer, izhajajočih iz kulturno zgodovinskih znamenitosti in naravnih danosti. Pri tem bo imel pomembno vlogo ekološki turizem, vezan tudi na ekološko kmetovanje. Ekološki turizem ustreza željam lokalnih prebivalcev in obiskovalcem po kakovostnem in privlačnem okolju. Ena od prvenstvenih nalog v tej smeri je prepoznati posebnosti kraja kot skupno vrednoto in jo skupaj s še ohranjenim zgodovinskim izročilom oživiti ter zavarovati. Pomembno je dvigovanje zavesti o turističnem kraju, ki bo posledično povezala različne interese krajanov v skupno prizadevanje za krajevno identiteto, ki je lahko le javna dobrina in izraz celovite urejenosti kraja.

Organizacija: V pripravo in izvedbo navedenega programa bodo vključeni pristojni oddelki občinske uprave, predvideno je oblikovanje delovne skupine za izvajanje ukrepa »Etno – eko turizem podeželja«.

Sodelovanje z drugimi subjekti izven pristojnosti MOK: Pri izvajanju tega ukrepa bo občinska uprava sodelovala s krajevnimi skupnostmi, Zavodom za turizem Kranj, Centrom za trajnostni razvoj podeželja Kranj, zunanjimi strokovnjaki za izvedbo arhitekturnih delavnic ter zasebnimi subjekti in podjetji, zainteresiranimi za javno-zasebno partnerstvo.

Programi in strateški projekti:

- 4.5.1. Povezovanje in spodbujanje eko in etno ponudbe podeželja (63)
- 4.5.2. Kranjsko - Trbojsko jezero (64)
- 4.5.3. Skrb za obnovo in aktiviranje kulturne dediščine podeželja in vključevanje v turistično ponudbo (65)

Ukrep 4.6: Povečanje učinkovitosti javnega sektorja na področju kulture

Program: V Mestni občini Kranj delujejo štirje javni zavodi (Osrednja knjižnica Kranj, Gorenjski muzej, Prešernovo gledališče, Glasbena šola Kranj), katerih **delo sodi na področje** kulture in umetnosti. Ker gre za strokovno usposobljene kolektive s precejšnjim neizkoriščenim potencialom na področju kulture, bomo vzpodbujali večjo vpetost delovanja teh zavodov v mestno življenje s čim več javnimi prireditvami in posebnimi programi za kulturno vzgojo. Povečati je potrebno tudi obseg delovanja zavodov na celotnem območju Gorenjske, s čimer bodo ti zavodi pridobili osrednji status v regiji.

Organizacija: Mestna občina Kranj v sodelovanju z javnimi zavodi.

Programi in strateški projekti:

- 4.6.1. Spodbujanje vključevanja javnih zavodov v mestno življenje (66)
- 4.6.2. Spodbujanje kulturne vzgoje (67)
- 4.6.3. Povečanje obsega delovanja javnih zavodov na območju Gorenjske (68)

Ukrep 4.7: Dvig kakovosti kulturne ponudbe

Program: V Mestni občini Kranj ugotavljamo, da so sredstva namenjena produkciji in organizacij projektov še vedno preveč razpršena, zaradi česar se niža kakovostna raven projektov, obenem pa se v posameznih delih leta te preveč zgostijo. (Naveza na ukrep Kranj kot blagovna znamka, »Upravljanje in trženje mesta, kulture, športa in turizma«). S strožjimi in bolj ciljno naravnanimi razpisnimi postopki načrtujemo dvigniti kakovostno raven.

Podobna situacija je na področju **mladinske kulturne ustvarjalnosti**. **Obstoječa finančna sredstva je potrebno bolj ciljno usmerjati, saj želimo čim več mladim**, še posebej generaciji od 14–27 let, omogočiti pogoje za kreativno preživljanje prostega časa in svobodno izražanje njihove ustvarjalnosti. Pri tem te dejavnosti ne smemo institucionalizirati. Smiselno je izkoristiti obstoječe prostorske zmogljivosti ter podpreti iniciative nevladnih organizacij, ki združujejo mlade oz. jim nudijo pogoje za glasbeno, likovno, gledališko in drugi udejstvovanje.

Organizacija: Mestna občina Kranj v sodelovanju z mladinskimi organizacijami.

Programi in strateški projekti:

4.7.1. Strožji in bolj ciljno naravnani razpisni postopki na področju kulture (69)

4.7.2. Nadgradnja programov kulture in ustvarjalnosti mladih (70)

5.6 Prednostna usmeritev 5: Kranj - skupnost zadovoljnih in zdravih ljudi

Zdravje in družbeni ter gospodarski razvoj so soodvisni. Večji gospodarski in družbeni razvoj si podajata roko z bolj zdravim življenjskim slogom in boljšim zdravstvenim stanjem prebivalcev. Le zdrav in zadovoljen posameznik lahko postane ustvarjalec razvoja in aktiven član skupnosti. Tega se zavedamo tudi v Mestni občini Kranj, zato smo s to prednostno usmeritvijo načrtali smernice naše skrbi za vse, ki zaradi šibkosti, ogroženosti, bolezni, starosti potrebujejo skrb in varstvo drugega.

Cilj te prednostne usmeritve je **zagotoviti dostopnost, kakovost in pestrost storitev socialne in zdravstvene oskrbe za vse občane**. Urejeno socialno okolje in dostopnost storitev sta namreč pomembna sestavna dela kakovostnega človekovega življenja.

Zaradi nadaljnega staranja prebivalstva bo potrebno večjo pozornost kot doslej v naslednjem desetletju posvetiti uvajanju različnih oblik skrbi in varstva starejših. Socialna skrb bo namenjena prednostno ranljivim skupinam občanov, med njimi odvisnikom, socialno ogroženim, ogroženim materam in žrtvam nasilja. V obeh primerih bomo podpirali uvajanje novih storitev ter krepili vključevanje nevladnega sektorja. Kranj kot regijsko središče bo stremel k zagotavljanju široke ponudbe sodobnih zdravstvenih storitev ter k nadaljnemu razvoju bolnišnične dejavnosti v Kranju in na Golniku. V sodelovanju z ostalimi področji, še posebej športom in rekreacijo ter skrbjo za okolje, bodo poudarki usmerjeni tudi k večji promociji zdravja, ki ljudem omogoča, da sami povečajo svoj nadzor nad zdravjem in zdravje tudi izboljšajo (»skrb zase«).

Na vseh treh področjih je potrebno ohranjati ustrezno ravnovesje med javno, zasebno in civilno – nevladno ponudbo zdravstveno-socialnih storitev.

CILJ	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev – vsaj do slovenskega povprečja	število prebivalcev/ družinski zdravnik	1919	1800	1800	1800	Ukrep 5.1.: Boljša dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja
	fizioterapija število preb/ nosilca – Indeks SLO	72,8	85	100	100	
	nega in patronaža – število preb/ nosilca – Indeks SLO	88,5	95	100	100	
■ Krepitev zdravja občanov	št. živorojenih/1000 preb.	10,4*	<i>Dolgoročni kazalniki, zato spremembe težko napovedati - spremljanje gibanja kazalnikov</i>			
	št. umrlih/1000 preb.	7,5*				
	naravni prirastek	2,9*				
■ Izboljšati dostopnost oskrbe starejših: vsak starejši občan nad 65 let ima možnost takoj brez čakalne vrste pridobiti eno od oblik oskrbe	(kazalniki rodnosti, umrljivosti, obolevnosti,...)					Ukrep 5.2.: Boljša dostopnost oskrbe starejših
	čakalna vrsta na domsko oskrbo (dni)	2 leti	0	0	0	
■ Število prejemnikov denarne pomoči/ socialne	čakalna vrsta na storitve na domu/daljavo (dni)	0	0	0	0	Ukrep 5.3.: Boljša skrb za ranljive skupine občanov
	št. oseb, ki koristijo denarno socialno pomoč	4220	4100	4000	3900	

*2006

Strateški projekt 5: Zdravstveno – poslovni center Kranj

Izvedba: 2008–2011

Ocenjena vrednost investicije: 6,5 mio €

Danes

- Zdravstveni kare na območju Zlatega polja se sooča s prostorsko in prometno stisko. Pomanjkanje prostora že zavira rast in razvoj nekaterih zdravstvenih, bolnišničnih in lekarniških dejavnosti, neurejeno parkiranje pa ovira dostop do storitev.
- Poleg tega je Osnovno zdravstvo Gorenjske trenutno v prostorih, ki so neustrezni in nevarni ter jih je potrebno porušiti. Gorenjske lekarne so sicer v bližini sedanjega zdravstvenega centra, vendar naglica, v kateri živimo, in razvoj narekujejo potrebo po tem, da občani lekarniško storitev dobimo na istem mestu kot zdravstveno storitev. Prav tako za svojo dejavnost potrebuje nove prostore Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, ki bo s tem lahko ponudila dodatne operativne posege.
- Z novim poslovno zdravstvenim centrom bodo tako storitve občanom zagotovljene na enem mestu. Občani bodo na enem mestu lahko koristili storitve tako na primarni, sekundarni kot na terciarni ravni in storitve lekarniške dejavnosti. V starih prostorih lekarne se sprostijo prostori za potrebe proizvodnje Gorenjskih lekarn. Poleg tega bo prišlo do prepletanja javnega in zasebnega zdravstva, kar bo še povečalo pestrost ponudbe občanom.

Jutri

Cilji:

- omogočiti razvoj in širitev raznolike ponudbe zdravstvenih storitev v Kranju za mestno občino in regijo
- ohranitev zdravstvenih storitev na enem mestu v Kranju
- celostna prostorska in prometna ureditev zdravstvenega kareja (povezava obeh delov pod cesto, dostop z javnim prometom)
- leta 2011 zaključiti urejanje in leta 2012 polno začeti z obratovanjem zdravstveno–poslovnega centra.

Vsebina:

S projektom celovito urejamo »zdravstveni kare« na vhodu v mesto Kranj in odpiramo nove prostorske možnosti za širjenje zdravstvene dejavnosti. Projekt Zdravstveno–poslovni center Kranj bo vključeval:

- dodatna parkirišča – parkirna hiša – za paciente, obiskovalce in zaposlene
- nov prometni režim - parkiranje, cestna logistika
- nove prostore za zdravstveno in z njimi povezano dejavnost
- Osnovno zdravstvo Gorenjske
- Gorenjske lekarne
- Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj (ginekološke ambulate, prostore za center za bolezni dojk, ambulanta za pediatrijo, širjenje bolnišnične obravnave z dodatno operativno stroko)
- dodatne prostore za koncesionarje in uvajanje nove ponudbe zdravstvenih storitev
- zagotovitev dveh ali treh stanovanj za mlade zdravnike ali varovanih stanovanj, dnevnega varstva za upokojeince
- proučitev možnosti zagotovitve prostorov negovalnega oddelka.

Ukrep 5.1: Boljša dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja

Investicije: Investicijski del ukrepa vključuje izgradnjo novega poslovno zdravstvenega centra, ki bo stal v neposredni bližini že obstoječega zdravstvenega centra. Z njim se bo prebivalcem nudilo koriščenje zdravstvenih storitev na enem mestu. Hkrati se bo poskrbelo tudi za vso potrebno infrastrukturo in parkirišča. Sredstva bodo poleg občine zagotovljena tudi s strani zasebnih investitorjev in države.

Program: Drug del ukrepa je namenjen zagotavljanju in dostopnosti zdravstvenih storitev za občane v okviru javne zdravstvene mreže in koncesijske politike. Na primarni ravni si bomo prizadevali za večjo dostopnost in pestro ponudbo zdravstvenih storitev ter za uravnoteženo prepletanje privatnega in javnega zdravstva. Na sekundarni in terciarni ravni je interes Kranja kot regijskega središča zadržati obstoječe bolnišnice (BGP Kranj in KOPA Golnik) kakor tudi inštitucijo Zavod za zdravstveno varstvo Kranj ter jim omogočiti nadaljnji razvoj in rast. Okrog njih je smiselno podpirati oblikovanje vzporednih dejavnosti (npr. diagnostični center, zdravstveni turizem, RR enote, negovalna bolnišnica,...). S promocijo zdravja preko osveščanja prebivalcev in z zmanjševanjem števila ljudi z nezdravim življenjskim slogom pa bomo dosegali boljše zdravje, ki je za večino ljudi najvišja vrednota v življenju. Dolgoročni razvoj je namreč mogoče doseči le z zdravo populacijo. **V prostorskem načrtovanju se** prouči možnost »rezervacije prostora« za namene širjenja bolnišnične dejavnosti oz. regijske bolnišnice na območju mestne občine Kranj.

Organizacija: Področje zdravstva je občutljivo, a za občane pomembno področje. MOK mora povečati svojo vlogo povezovalca med vsemi zavodi (zdravstvo, sociala, starejši, bolnišnice,...) zaradi hitrejšega reševanja težav, odpravljanja ozkih grl in birokratskih ovir, okrepiti pa mora tudi nadzor nad kakovostjo in načinom izvajanja podeljenih koncesij. Po drugi strani je potrebno okrepiti zavest občanov in okolja, da zdravje ni več domena zdravstva, pač pa je zanj odgovoren vsak posameznik ter tudi vsi sektorji v družbi.

Programi in strateški projekti:

- 5.1.1. Zdravstveno–poslovni center Kranj (*glej opis strateškega projekta*) (71)
- 5.1.2. Mreža javne zdravstvene službe in koncesijska politika (72)
- 5.1.3. Podpora programom in razvoju sekundarne in terciarne zdravstvene mreže (73)
- 5.1.4. Javno zdravje (74)

Ukrep 5.2: Boljša dostopnost oskrbe starejših

Investicije/Program: Z daljšanjem življenjske dobe starostnikov se veča tudi potreba po raznovrstni oskrbi in namestitvi za stare. MOK ima do leta 2011 že sprejeto strategijo oskrbe starejših, vendar bo na dolgi rok zaradi hitrega naraščanja potreb nujno narediti večje premike. Namen ukrepa je zmanjšati čakalne vrste za domsko oskrbo s podporo:

- enotnega informacijskega središča za starejše;
- širitvi gradnje domskih zmogljivosti in varovanih stanovanj (na več lokacijah, manjši objekti);
- uvajanju različnih programov in storitev varstva starejših na domu, kot je pomoč na domu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki. S tem bodo starejši dalj časa ostali v svojem domačem okolju, hkrati pa se bo zmanjšal tudi pritisk za sprejem v zavodsko oskrbo;
- da občina za občane, ki nimajo dovolj sredstev, (do)plačuje oskrbo v domovih za ostarele, posebnih socialnih zavodih, stanovanjskih skupinah, zavetiščih za brezdomce.

Organizacija: Izvedba programov, s katerimi bomo izboljšali dostopnost oskrbe starejših, zahteva usposobljene izvajalce programov, tako institucionalne kot posameznike in civilno družbo, po drugi strani pa privabitve zasebnih investitorjev ter dobro medsebojno sodelovanje vseh vpletenih.

Programi in strateški projekti:

- 5.2.1. Nove, krajevno razpršene in vsebinsko dopolnjene domske zmogljivosti (75)
- 5.2.2. Razvoj novih programov in storitev skrbi za starejše (76)

Ukrep 5.3: Boljša skrb za ranljive skupine občanov

Investicije/program: V MOK se srečujemo z ranljivimi skupinami občanov. Vzroki za njihovo ranljivost so zelo različni, pogosto pa so povezani s povsem osebnimi stanji posameznika, kot so njegova materialna ogroženost,

zdravstveno stanje, starost, invalidnost, srečevanje z nasiljem, raznimi odvisnostmi in podobno. Ukrep zato vključuje zagotovitev prostorskih pogojev (kot so zavetišče za brezdomce, razdelilnice hrane, center za odvisnosti in stanovanjske skupine centra za odvisnosti, varni prostori za žrtve nasilja), podporo programom in storitvam, ki nudijo poglobljeno obravnavo in možnost za krepitev zdravih socialnih stikov v socialni mreži. Za izvedbo programov pa bodo potrebna sredstva tako občine kot države in donatorjev. V okviru tega ukrepa se predvideva tudi zagotovitev 300 dodatnih neprofitnih stanovanj, uvedba sofinanciranja tržne najemnine in ustanovitev stanovanjskega sklada, s katerim bi pospešili zagotavljanje doma za socialno najšibkejše.

Organizacija: Izvedba programov, s katerimi bomo izboljšali skrb za ranljive skupine občanov, zahteva usposobljene izvajalce programov, pridobitev donatorskih sredstev ter dobro sodelovanje vseh vpletenih. Na področju neprofitne stanovanjske politike je potrebno pristopiti k ustanovitvi stanovanjskega sklada občine.

Programi in strateški projekti:

- 5.3.1. Programi za socialno ogrožene in odvisnike (77)
- 5.3.2. Dom za osebe s posebnimi potrebami in osebe s težavami v duševnem zdravju (78)
- 5.3.3. Ogrožene matere in žrtve nasilja (79)
- 5.3.4. Stanovanja za socialno šibke družine (80)

Ukrep 5.4: Varna občina

Program: Varnost je predpogoj za zagotavljanje kakovostnih pogojev bivanja. MOK na tem področju nima neposredne pristojnosti, vendar je njen cilj

- zagotavljanje večje varnosti meščank in meščanov ,
- spodbujanje in vplivanje občanov na varnostno organiziranje, aktivno spremljanje, preprečevanje in odpravljanje različnih asocialnih pojavnosti ter
- skrb za razvijanje, uveljavljanje in zagotavljanje ustreznih navodil in predpisov.

Posledično to pomeni izvajanje ukrepov, ki prispevajo k večji varnosti, osveščenosti, medsebojni povezanosti ter pomoči na različnih področjih kriminalitete in drugih odklonskih pojavih, pri javnem redu in miru, varnosti v cestnem prometu in na drugih področjih, ki neposredno ali posredno vplivajo na varnost meščank in meščanov.

Pomemben del zagotavljanja varnosti je delovanje civilne zaščite skupaj z gasilsko in gorsko reševalno službo. Cilj MOK je skrbeti za stalno usposabljanje, vzpostavitev sodobnega nadzornega in informacijskega sistema obveščanja ter zagotavljanje ustrezne opremljenosti navedenih služb.

Organizacija: Aktivnosti varnosti, preventive in reševanja problematike bodo potekale v okviru sosveta za varnost MOK s sodelovanjem vseh organov in posameznikov, ki lahko prispevajo k izboljšanju varnostnih razmer.

Programi in strateški projekti:

- 5.4.1. Delujoč sistem javne varnosti (81)
- 5.4.2. Civilna zaščita (82)

5.7 Prednostna usmeritev 6: Kranj – mesto športa

Gibanje je eden od šestih stebrov zdravja (poleg prehrane, pijače, počitka, nege telesa, psihosocialnega okolja), zato bomo v Mestni občini Kranj poskrbeli, da bomo kakovostno gibanje omogočili vsem zainteresiranim, prednostno pa otrokom, mladini, delovno aktivnim, starejšim in osebam s posebnimi potrebami.

Z večji izborom športnih programov otrok, z boljšo ponudbo in učinkovitejšo rabo športnih objektov in naravnih danosti (reki, jezero, hribi) za množično rekreacijo bomo prispevati k večji gibalni aktivnosti in krepitvi zdravja občanov. To je tudi osnova za bazo, iz katere črpa vrhunski šport. Kranj se tradicionalno pojavlja na športnem zemljevidu s športnimi panogami, ki so dale vrhunske športnike (kolesarstvo, plavanje, atletika, smučarski skoki, alpinizem, košarka, vaterpolo, nogomet). Po številu kategoriziranih športnikov na 1000 prebivalcev je Kranj na prvem mestu v Sloveniji in to mesto bomo zadržali, a predvsem s ponudbo kakovostnih objektov in z več zasebnimi sredstvi za izvajanje dejavnosti vrhunškega športa. Javna sredstva se v večji meri namenjajo osnovnim programom - športni vzgoji in športu mladih ter rekreaciji za vse generacije. Šport in rekreacija naj povežeta družine, različna socialna okolja, zdravstvo, izobraževanje in turizem.

Osrednja strateška naložba bo usmerjena v razvoj regijskega športno–vadbenega rekreacijskega središča - Športnega centra Kranj.

CILJI	Kazalnik	2007	2013	2018	2023	Ukrep
■ Dvig motoričnih sposobnosti otrok v prvi triadi v OŠ (atletika, plavanje, gimnastika, akrobatika) za vse otroke	delež otrok (%), vključenih v program »osnovne motorike« Vir: Zavod za šport	50	80	100	100	Ukrep 6.2. Šport otrok in mladine
■ Povečati delež prebivalcev MOK, ki so vključeni v redno športno rekreativno vadbo	delež prebivalcev MOK (%) vključenih v redno športno rekreativno vadbo Vir: Poročilo vsakoletnega razpisa MOK	30	60	80	90	Ukrep 6.3 : Rekreacija – krepitev zdravja vseh občanov
■ Razvoj Športnega centra Kranj v osrednje regijsko športno –vadbena – rekreacijsko središče	število obiskovalcev ŠC Kranj/ leto, pokrite površine športne infrastrukture v MOK v m2/ prebivalca povečati za 15% (Vir: MŠŠ)	270.000 27.815 m2 0, 54 m2/ prebivalca	400.000 32.500 m2 0,60 m2/ prebivalca	500.000	500.000	Ukrep 6.1. Sodobni prostorski pogoji za rekreacijo, šport mladih in vrhunski šport
■ Načrtna obnova in dokončanje obstoječih športnih objektov v MOK – po 1/ leto	število obnovljenih oz. dokončanih objektov		5	5	5	Ukrep 6.5. Upravljanje športa in rekreacije v MOK
■ Urejati manjše atraktivne športne objekte in zelene površine , športne parke oz. igrišča za otroke v območjih z večjo gostoto poselitve po vseh območjih KS – vsaj 1/leto	število novo urejenih manjših atraktivnih športnih površin za otroke in mladino		5	5	5	

Strateški projekt 6: Športni center Kranj

Izvedba: 2008-2014

Ocenjena vrednost investicije: 31 mio €

Danes

Jedro športne ponudbe je v Športnem centru Kranj (v nadaljevanju ŠC Kranj), na 9,7 ha velikem območju na severnem delu Kranja, med reko Kokro in bodočo lokacijo kranjske severne obvoznice. V Športnem centru Kranj je že zgrajenih 8 športnih objektov, in sicer pokriti olimpijski bazen, letno kopališče, atletski stadion, nogometni stadion, teniški center, manjša športna igrišča, balinišče in otroško športno igrišče s skupnimi površinami 42.905 m², od česar je 90% odprtih površin. Kompleks Športni center Kranj je v letu 2007 beležil prek 270.000 obiskovalcev. Celotno območje je pod enim upravljavcem, Zavodom za šport Kranj, katerega ustanovitelj je Mestna občina Kranj. Mestna občina Kranj je tudi lastnik zemljišč in vseh objektov.

ŠC danes (Foto: Zavod za šport Kranj)

Jutri

Da bi športni center Kranj lahko izkoristil obstoječi potencial, razvil celovito športno –rekreativno – turistično ponudbo ter pozicioniral Kranj kot športno destinacijo, Športni center Kranj pa kot središče državnega pomena, ta prostor nujno potrebuje načrten pristop k prostorskemu urejanju, upravljanju in trženju. Obstoječe objekte je potrebno v največji možni meri prilagoditi rekreaciji, potrebujemo več pokritih športnih površin ter spremljajoče turistično – medicinsko – storitvene programe:

- regijsko večnamensko športno-vadbeno dvorano
- hotel z najmanj *** zvezdicami
- športno–medicinski center, fitness center specializirano gostinsko in trgovsko ponudbo
- prometno in hortikulturno urejanje območja in ga odpreti kot park športa
- centralno teniško igrišče
- hokejsko - ledeno dvorano.

Cilji:

- leta 2018 zaključiti urejanje Športnega centra Kranj
- leta 2018 privabiti v Športni center Kranj več kot 500.000 obiskovalcev/leto
- vsako leto gostiti najmanj 5 odmevnih in prepoznavnih mednarodnih prireditev večjega obsega.

Idejna zasnova večnamenske dvorane (Vir: COM-ARH , 2008)

Ukrep 6.1: Sodobni prostorski pogoji za rekreacijo, šport mladih in vrhunski šport

Investicije: Sodobna, urejena in dostopna javna športna infrastruktura, tako v pokritih objektih kakor tudi v odprtih, še zlasti zelene površine, je sestavni del kakovosti bivanja, ki jo MOK zagotavlja svojim občanom. Urejanje javnih športno–rekreacijskih objektov bo v skladu s to strategijo prednostno usmerjeno v zagotavljanje prostorskih pogojev za rekreacijo občanov in šport mladih. V skladu z Nacionalnim programom športa bomo zagotavljali možnosti za ukvarjanje s športom mladih, rekreacijo ter vrhunskim športom. S prepletanjem javnega in zasebnega kapitala bomo v objektih, kjer bo to smiselno, dvignili ponudbo storitev. Posebna skrb se nameni čim večji energetski, okoljski in obratovalni učinkovitosti športnih objektov ter njihovi dostopnosti za invalide in otroke. Ukrep vključuje naložbe v modernejše, večnamenske športne objekte, ki zagotavljajo uporabo tako otrokom, rekreativcem kot vrhunskim športnikom, in sicer:

- nadgradnjo osrednjega športno-rekreacijskega območja, t.j. Športnega centra Kranj (strateški projekt),
- v obnovo obstoječih javnih športnih objektov - po 1/leto (na osnovi predhodno izdelane analize stanja in operativnega programa obnove javne športne infrastrukture),
- novogradnje manjših in atraktivnih športnih objektov, predvsem v podporo razvoju športne aktivnosti otrok in mladine (po 1 / leto).

Organizacija: Izvedba naložb zahteva usposobljen tim strokovnjakov MOK in tesno sodelovanje z uporabniki in športno stroko. Posebna pozornost se posveča pravočasni, kakovostni pripravi projektne in investicijske dokumentacije, urejanju pravno-lastniških odnosov ter upravljanju objektov.

Programi in strateški projekti:

- 6.1.1. Razvoj Športnega centra Kranj v osrednje regijsko športno –vadbno – rekreacijsko središče (83)
- 6.1.2. Sistematična prenova in posodabljanje obstoječe javne športne infrastrukture za sodobne potrebe rekreacijske vadbe in športa (84)
- 6.1.3. Izgradnja manjših atraktivnih športnih objektov za otroke in mladino (85)

Ukrep 6.2: Šport otrok in mladine

Program: Za skladen bio-psiho-socialni razvoj je kakovostno vodena športna vzgoja bistvenega pomena. Športna vzgoja pozitivno prispeva k oblikovanju otrokovih vedenjskih in osebnostnih vrednot. Namen ukrepa je **zagotoviti kakovostno športno vadbo vsakega otroka v MOK** na dva načina: uvedba programa usmerjene športne vadbe otrok v prvi triadi OŠ in športa za prosti čas.

Športna vzgoja v prvih treh razredih osnovne šole sovпада z obdobjem otrokovega odraščanja, kjer je vpliv gibalnih aktivnosti največji. Predlagamo uvedbo posebnega programa osnovne motorične vadbe bazičnih disciplin (atletika, plavanje, gimnastika, akrobatika) za vse otroke v prvih treh razredih OŠ. Za izvedbo programa je potrebno k uram športne vzgoje vključiti sodelovanje športnega pedagoga, s čimer zagotovimo večjo kakovost učnega procesa. Vadba v skupini z več kot 15 otroki je za to starostno skupino mnogo učinkovitejša z dvema učiteljema. Kakovostna, pestra in strokovna vadba bo tako zagotovljena celi populaciji otrok prvih treh razredov in ne le tistim, ki si vadbo lahko privoščijo v klubih in športnih društvih. Povečalo se bo število sodelujočih otrok v programih Zlati sonček (nekatere šole ga ne izvajajo), dvignila se bo raven motoričnih sposobnosti otrok in hkrati s tem povečal pozitiven vpliv na zdravstveni status otrok (pravilna drža, telesna teža, ploska stopala...)

MOK v sodelovanju s Fundacijo za šport že sedaj zagotavlja financiranje različnih športnih programov za otroke (Gibi gib, Veseli dan,...), vendar je k ponudbi športnih aktivnosti za prosti čas otrok potrebo pristopiti načrtnje. Večjo vlogo pri usklajevanju in razvoju ponudbe za otroke in mladino je potrebno dati Zavodu za šport Kranj.

Organizacija: S kakovostno zastavljenim pristopom bi lahko v sodelovanju z ravnatelji, oddelkom za družbene javne službe, Fakulteto za šport, klubi in društvi, ministrstvom za šport in zavodom za zaposlovanje razvili kakovosten program in našli možnosti in oblike financiranja.

Programi in strateški projekti:

- 6.2.1. Program osnovne športne vadbe otrok v prvi triadi OŠ (86)
- 6.2.2. Šport za prosti čas otrok in mladine (87)

Ukrep 6.3: Rekreacija – krepitev zdravja vseh občanov

Program: Namen ukrepa je vsakemu občanu zagotoviti možnost rekreacije, krepitev zdravja in dostopnost ponudbe rekreacije in javne športne infrastrukture. Ukrep vključuje: informiranje o celoviti ponudbi rekreacije in športnih objektov v MOK (vse na enem mestu) ter podporo promociji športa, gibanja in zdravega načina življenja. Posebna pozornost se nameni rekreaciji starejših občanov in promociji športa v naravi.

Organizacija: Večjo vlogo na tem področju bo prevzemal Zavod za šport Kranj v sodelovanju s civilno družbo in Zavodom za zdravstveno varstvo Kranj.

Programi in strateški projekti:

- 6.3.1. Informiranje o ponudbi rekreacije in športnih objektov v MOK (vse na enem mestu) (88)
- 6.3.2. Promocija športa, gibanja in zdravega načina življenja s poudarkom na posebnih ciljnih skupinah (89)

Ukrep 6.4: Upravljanje športa in rekreacije v MOK

Program: Tako športna infrastruktura kakor tudi njen programski del morata biti profesionalno in učinkovito vodena in upravljana. Na tem področju bo potrebno v naslednjih letih narediti izboljšave pri:

- upravljanju in trženju javnih športnih objektov, kjer se pričakuje racionalnejša raba in priprava prenove pravil uporabe (in jih nameniti vsem zainteresiranim uporabnikom po vnaprej določeni prioriteti, prednostni usmeritvi rabe objektov za rekreacijo otrok in mladine);
- povezovanju in organiziranosti športa med javnim sektorjem, civilno družbo in podjetji kakor tudi med športom in turizmom;
- racionalizaciji delovanja in nadgradnji dejavnosti Zavod za šport Kranj.

Organizacija: sanacija Športne zveze; nova oblika povezovanja civilne, javne in zasebne sfere v športu; nadgradnja dejavnosti Zavoda za šport Kranj.

Programi in strateški projekti:

- 6.4.1. Upravljanje in trženje športnih objektov (90)
- 6.4.2. Povezovanje in organiziranost športa (91)
- 6.4.3. Zavod za šport – racionalizacija in nadgradnja dejavnosti (92)

6 Finančni okvir

Ocena finančnega potenciala proračuna MOK za realizacijo projektov, opredeljenih v izvedbenem delu strategije, je izdelana na podlagi analize sprejetih in realiziranih proračunov MOK za obdobje 2004-2009 in opredelitve možnih virov sofinanciranja razvojnih projektov. Slednje je osredotočeno predvsem na programsko obdobje 2007-2013, ko je iz kohezijskih sredstev dejansko mogoče pridobiti sredstva sofinanciranja, medtem ko bo potrebno za obdobje po letu 2013 dejansko opredeliti nove koncepte financiranja razvojnih projektov.

Analiza preteklih in sprejetih proračunov pokaže, da :

- je okoli 55% celotnih odhodkov proračuna namenjenih tekočim odhodkom in transferom (z izjemo leta 2008 in 2009, ko je investicijski del intenzivnejši)
- znašajo namenski prihodki proračuna, ki morajo biti porabljeni za vlaganje v premoženje občine, med 10% in 15%
- proračun MOK lahko letno zagotovi približno 20 mio € lastnih sredstev za realizacijo razvojnih projektov, kar predstavlja okoli 30% proračuna MOK.

Finančni okvir je izdelan na podlagi naslednjih izhodišč in predpostavk:

- Ocene prihodkov in odhodkov so izdelane v stalnih cenah.
- Rast prihodkov in odhodkov proračuna MOK bo v prihodnje nižja, zmernejša od preteklih in znaša 2% letno.
- Rast tekočih odhodkov in transferov bo skrbno kontrolirana in ne bo večja od 2% letno.
- Okoljske takse ostajajo realno na enaki ravni.
- Ritem gradenj (in s tem obračuna komunalnega prispevka) bo naslednjih pet let še intenziven, potem pa se bo počasi umiril.
- Večja investicijska vlaganja bodo posledično vplivala na povečanje tekočih transferov in odhodkov iz proračuna za pokrivanje večjih obratovalnih stroškov javnih zavodov, v finančnem okviru pa je upoštevana sprememba od obstoječih odhodkov.
- V prvih letih je dinamika investiranja velika zaradi možnosti pridobitve sredstev sofinanciranja in nujnost izvedbe posameznih vlaganj, zato se manjkajoča finančna sredstva zagotovijo tudi z zadolževanjem.
- Zaradi zunanjih dejavnikov pri posameznih velikih projektih (sanacija degradiranih urbanih območij, razvoj železniškega omrežja, prenova obstoječih stanovanjskih sosesk ipd.) in zahtevnosti priprave letih še ni mogoče opredeliti okvirne vrednosti izvedbe, zato je v finančni okvir vključena samo pripravljalna faza; sama izvedba je predvidena za obdobje po letu 2014.
- Dinamika izvajanja projektov je izdelana na podlagi vnaprej izdelanih kriterijev.

Predvidena dinamika izvajanja projektov je izdelana ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- stopnje pripravljenosti projektov (prednost imajo že začeti oz. pripravljene projekti)
- možnosti pridobivanja visokega deleža sofinanciranja iz zunanjih virov (sredstva EU, državni proračun, zasebni viri)
- zakonskih zahtev po izvedbi investicij (področje varstva okolja).

Skupna vrednost projektov, vključenih v izvedbeni del strategije, znaša približno 498 mio €, kar pomeni, da bi bilo mogoče zastavljeni razvojni cikel zaključiti v **15–20** letih (odvisno od obsega vključevanja JZP). Pospešitev izvedbe je mogoča na več načinov:

- usmeriti maksimalne napore v pripravo in izvedbo projektov, ki imajo možnost pridobitve sredstev kohezijske politike v obdobju 2007-2013, in pridobiti optimalne višine sofinanciranja
- uvedba novih modelov financiranja (javno zasebno partnerstvo idr.) – zlasti v obdobju po letu 2013
- skrbno načrtovane prodaje dela občinskega premoženja (z namenom ponovnega vlaganja v novo premoženje)
- skrbno nadzorovana rast tekočih odhodkov in transferov v prihodnjih letih.

Tabela 8: Analiza realiziranih in sprejetih proračunov za obdobje 2004-2009

Opis	Realizacija 2004	Realizacija 2005	Indeks 2005/ 2004	Realizacija 2006	Indeks 2006/ 2005	Realizacija 2007	Indeks 2007/ 2006	Rebalans 2008	Indeks 2008/ 2007	Sprejeti 2009	Indeks 2009 /2008
	4	5	5/4	6	6/5	7	7/6	8	8/7	9	9/8
ODHODKI CELOTNI PRORAČUNA	29.227.483	36.323.642	1,243	36.787.056	1,013	40.660.430	1,105	58.534.762	1,500	57.083.420	0,936
TEKOČI ODHODKI IN TRANSFERI	18.258.471	19.981.540	1,094	21.097.309	1,056	22.604.862	1,071	28.264.743	1,250	27.634.543	0,9777
delež	0,62	0,55		0,57		0,56		0,48		0,48	
INVESTICIJSKI ODHODKI IN TRANSFERI	10.969.012	16.342.102	1,490	15.689.747	0,960	18.055.568	1,151	30.270.019	1,676	29.448.877	0,97287
delež	0,38	0,45		0,43		0,44		0,52		0,52	
NAMENSKI PRIHODKI (vlaganje v premoženje)	2.752.938	4.126.554	1,499	5.277.737	1,279	4.137.101	0,784	17.653.005	4,267	14.480.230	0,820
najemnine	2.298.761	2.045.326		2.045.397		2.394.854		1.378.899		1.135.804	
komunalni prispevek	1.445.952	1.607.707	1,112	1.739.255	1,082	1.366.608	0,786	4.767.000	3,488	5.654.000	1,186
okoljska taksa - odvajanje in čiščenje voda	703.927	692.886	0,984	707.222	1,021	748.219	1,058	629.000	0,841	740.000	1,176
okoljska taksa - odpadki	433.425	439.240	1,013	479.199	1,091	439.514	0,917	303.000	0,689	490.000	1,617
sofinanciranje projektov	169.634	1.386.721	8,175	2.352.060	1,696	1.582.760	0,673	1.155.847	0,730	6.460.426	5,589
zadolževanje								5.200.000			
ostanek iz preteklih let								4.219.259			
DEJANSKI RAZVOJNI POTENCIAL	10.799.378	14.955.381	1,385	13.337.687	0,892	16.472.808	1,235	19.694.913	1,196	22.988.451	1,167
% letnega proračuna	36,95	41,17		36,26		40,51		33,65		40,27	
INVESTICIJSKI ODHODKI IN TRANSFERI	10.969.012	16.342.102	1,490	15.689.747	0,960	18.055.568	1,151	30.270.019	1,676	29.448.877	0,973
namenski prihodki za sofinanciranje projektov iz zunanjih virov	169.634	1.386.721	8,175	2.352.060	1,696	1.582.760	0,673	1.155.847	0,730	6.460.426	5,589
dodatni - izredni viri (zadolževanje, ostanek preteklih let)								9.419.259			

Tabela 9: Finančni okvir

Opis	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ODHODKI CELOTNI PRORAČUNA	58.225.088	59.389.590	60.577.382	61.788.930	63.024.708	64.285.202	65.570.906	66.882.325	68.219.971	69.584.370	70.976.058	72.395.579	73.843.491	75.320.360
TEKOČI ODHODKI IN TRANSFERI	29.016.270	29.596.596	30.188.527	30.792.298	31.408.144	32.036.307	32.677.033	33.330.574	33.997.185	34.677.129	35.370.671	36.078.085	36.799.647	37.535.639
delež	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
INVESTICIJSKI ODHODKI IN TRANSFERI	29.208.818	29.792.995	30.388.855	30.996.632	31.616.564	32.248.896	32.893.873	33.551.751	34.222.786	34.907.242	35.605.386	36.317.494	37.043.844	37.784.721
delež	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
NAMENSKI PRIHODKI (vlaganje v premoženje)	15.456.956	16.041.132	16.636.992	17.244.769	17.864.702	16.497.033	17.142.011	17.799.889	17.970.924	18.655.379	19.353.524	20.065.632	20.791.982	21.532.859
najemnine	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
komunalni prispevek	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
okoljska taksa - odvajanje in čiščenje voda	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000
okoljska taksa - odpadki	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000
sofinanciranje projektov	9.316.956	9.901.132	10.496.992	11.104.769	11.724.702	12.357.033	13.002.011	13.659.889	14.330.924	15.015.379	15.713.524	16.425.632	17.151.982	17.892.859
DEJANSKI RAZVOJNI POTENCIAL	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862	19.891.862
% letnega proračuna	34,16	33,49	32,84											
INVESTICIJSKI ODHODKI IN TRANSFERI	29.208.818	29.792.995	30.388.855	30.996.632	31.616.564	32.248.896	32.893.873	33.551.751	34.222.786	34.907.242	35.605.386	36.317.494	37.043.844	37.784.721
namenski prihodki za sofinanciranje projektov iz zunanjih virov	9.316.956	9.901.132	10.496.992	11.104.769	11.724.702	12.357.033	13.002.011	13.659.889	14.330.924	15.015.379	15.713.524	16.425.632	17.151.982	17.892.859
dodatni - izredni viri (zadolževanje)	3.600.000	2.800.000	2.700.000	3100000										

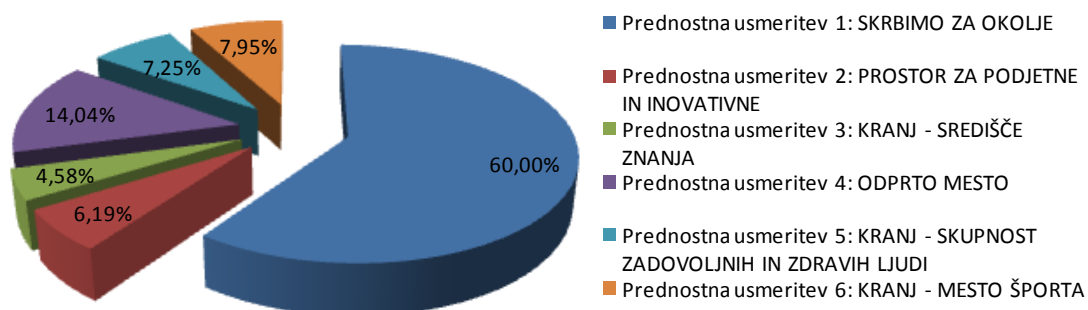
Tabela 10: Dinamika izvajanja projektov po prednostnih usmeritvah in ukrepih

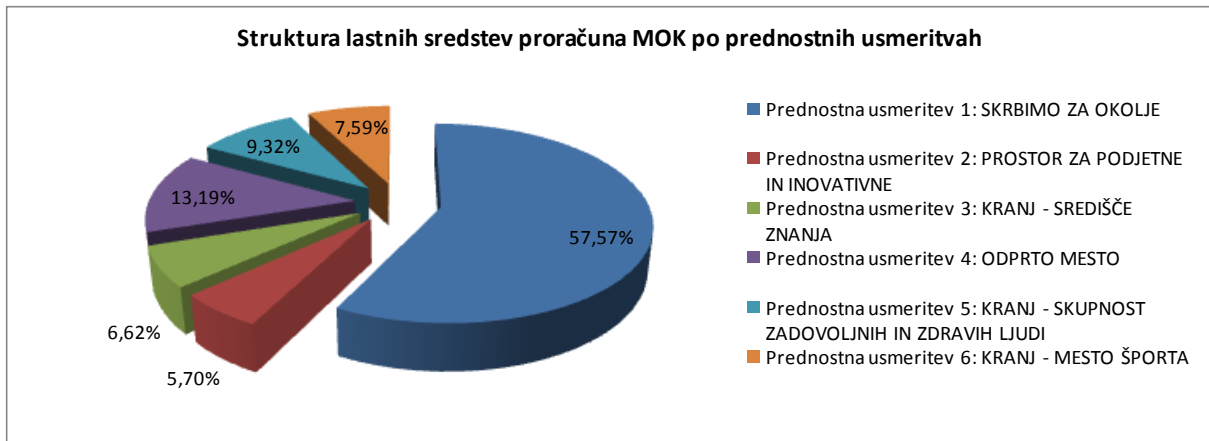
Prednostna usmeritev/Ukrep	Celotna vrednost projekta	2009		2010		2011		2012		2013		2014-2018			2019-2023			
		skupaj	lastna sredstva	skupaj	lastna sredstva	skupaj	lastna sredstva	skupaj	lastna sredstva	skupaj	drugi viri	lastna sredstva	skupaj	drugi viri	lastna sredstva	skupaj	drugi viri	lastna sredstva
Prednostna usmeritev 1: SKRIBIMO ZA OKOLJE	298.851.000	16.695.000	9.095.000	31.950.000	12.830.000	32.730.000	13.325.000	61.600.000	12.830.000	63.196.000	48.510.000	14.490.000	73.480.000	11.850.000	61.630.000	19.200.000	2.350.000	16.850.000
Ukrep 1.1.: OKOLJSKA INFRASTRUKTURA	120.440.000	14.300.000	6.700.000	24.500.000	9.275.000	18.500.000	9.400.000	7.500.000	7.400.000	9.340.000	100.000	9.240.000	45.300.000	500.000	44.800.000	1.000.000	0	1.000.000
Ukrep 1.2. TRAJNOSTNA RABA NARAVNIH VIROV IN SPREMLJANJE	7.465.000	55.000	55.000	450.000	180.000	620.000	350.000	620.000	350.000	520.000	270.000	250.000	2.600.000	1.350.000	1.250.000	2.600.000	1.350.000	1.250.000
Ukrep 1.3. ENERGETSKO UČINKOVITA OBČINA	3.746.000	100.000	100.000	200.000	200.000	250.000	250.000	250.000	250.000	446.000	0	250.000	1.250.000	0	1.250.000	1.250.000	0	1.250.000
Ukrep 1.4.: PROMETNA DOSTOPNOST IN TRAJNOSTNA MOBILNOST	161.050.000	2.240.000	2.240.000	6.100.000	2.725.000	13.160.000	3.200.000	52.500.000	4.425.000	52.640.000	48.140.000	4.500.000	21.660.000	10.000.000	11.660.000	12.750.000	1.000.000	11.750.000
Ukrep 1.5.: ZELENİ KRANJ	6.150.000	0	0	700.000	450.000	200.000	125.000	730.000	405.000	250.000	0	250.000	2.670.000	0	2.670.000	1.600.000	0	1.600.000
Prednostna usmeritev 2: PROSTOR ZA PODJETNE IN INOVATIVNE	30.830.000	410.000	300.000	7.800.000	1.364.000	8.870.000	3.465.000	8.220.000	3.515.000	1.820.000	255.000	1.565.000	2.660.000	555.000	2.105.000	1.050.000	0	1.050.000
Ukrep 2.1. KRANJI - SVEŽA, KONKURENČNA IN ATRAKTIVNA POSLOVNA	26.500.000	130.000	30.000	7.320.000	894.000	8.550.000	3.150.000	7.900.000	3.200.000	1.500.000	250.000	1.250.000	1.100.000	550.000	550.000	0	0	0
Ukrep 2.2.: E-KRANJ	1.230.000	180.000	170.000	230.000	220.000	70.000	65.000	70.000	65.000	70.000	5.000	65.000	310.000	5.000	305.000	300.000	0	300.000
Ukrep 2.3. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INOVATIVNOSTI	2.100.000	0	0	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	0	150.000	750.000	0	750.000	750.000	0	750.000
Ukrep 2.6. DOSTOPNA STANOVANJA IN PRIJAZNE STANOVANJSKE	1.000.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	0	100.000	500.000	0	500.000	0	0	0
Prednostna usmeritev 3: KRANJ - SREDIŠČE ZNANJA	22.815.000	3.045.000	3.030.000	1.545.000	1.390.000	3.175.000	1.140.000	1.175.000	1.140.000	3.625.000	2.285.000	1.340.000	7.925.000	2.685.000	5.240.000	2.325.000	75.000	2.250.000
Ukrep 3.1.: TRAJNO ZAGOTAVLJANJE USPOSOBJENIH KADROV IZ	7.775.000	125.000	110.000	525.000	370.000	2.125.000	90.000	125.000	90.000	2.125.000	2.035.000	90.000	2.625.000	2.575.000	50.000	125.000	75.000	50.000
Ukrep 3.2.: VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	1.040.000	20.000	20.000	20.000	20.000	50.000	50.000	50.000	50.000	500.000	250.000	250.000	300.000	110.000	190.000	100.000	0	100.000
Ukrep 3.3.: KVALITETNA, UČINKOVITA, FLEKSIBILNA IN DOSTOPNA	14.000.000	2.900.000	2.900.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	5.000.000	0	5.000.000	2.100.000	0	2.100.000
Prednostna usmeritev 4: ODPRTO MESTO	69.914.000	13.690.000	8.055.000	9.064.000	4.229.000	11.190.000	2.970.000	11.400.000	2.060.000	5.090.000	2.620.000	2.470.000	15.630.000	8.300.000	7.330.000	3.850.000	50.000	3.800.000
Ukrep 4.1.: "KRANJ: OBJEKTI Z VSEBINO"	42.164.000	11.420.000	6.920.000	3.334.000	2.184.000	3.480.000	2.245.000	3.680.000	1.325.000	2.470.000	2.010.000	460.000	14.680.000	8.150.000	6.530.000	3.100.000	0	3.100.000
Ukrep 4.2.: "STARI KRANJ - DOSTOPEN IN UREJEN"	12.720.000	2.070.000	945.000	5.520.000	1.845.000	1.510.000	535.000	1.560.000	585.000	1.960.000	100.000	1.860.000	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000
Ukrep 4.3.: SPODBUJANJE ZASEBNE POBUDE V STAREM KRANJU	11.710.000	25.000	25.000	25.000	25.000	6.020.000	20.000	5.520.000	20.000	20.000	0	20.000	100.000	0	100.000	0	0	0
Ukrep 4.4.: KRANJ KOT BLAGOVNA ZNAMKA "UPRAVLJANJE IN	1.800.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	0	120.000	600.000	0	600.000	600.000	0	600.000
Ukrep 4.5. "ETNO - EKO TURIZEM PODEŽELJA"	1.520.000	55.000	45.000	65.000	55.000	60.000	50.000	520.000	10.000	520.000	510.000	10.000	200.000	150.000	50.000	100.000	50.000	50.000
Ukrep 4.6.: POVEČANJE UČINKOVITOSTI JAVNEGA SEKTORJA NA																		
Ukrep 4.7.: DVIG KAKOVOSTI KULTURNE PONUDBE																		
Prednostna usmeritev 5: KRANJ - SKUPNOST ZADOVOLNIH IN ZDRAVIH LJUDI	36.092.500	1.495.500	935.500	2.925.500	1.130.500	5.255.500	1.110.500	4.205.500	860.500	1.290.500	410.000	880.500	9.622.500	1.990.000	7.632.500	11.297.500	1.990.000	9.307.500
Ukrep 5.1.: BOLJŠA DOSTOPNOST ZDRAVSTVENIH STORITEV IN	6.730.000	80.000	65.000	510.000	10.000	3.010.000	10.000	2.960.000	10.000	30.000	15.000	15.000	70.000	15.000	55.000	70.000	15.000	55.000
Ukrep 5.2. BOLJŠA DOSTOPNOST OSKRBE IN VARSTVA STAREJŠIH	4.250.000	150.000	75.000	1.150.000	325.000	1.150.000	325.000	150.000	75.000	150.000	75.000	75.000	375.000	375.000	750.000	375.000	375.000	375.000
Ukrep 5.3. BOLJŠA SKRBA ZA RANLJIVE SKUPINE	20.087.500	930.500	660.500	930.500	660.500	760.500	640.500	760.500	640.500	775.500	120.000	655.500	7.127.500	600.000	6.527.500	8.802.500	600.000	8.202.500
Ukrep 5.4. VARNA OBČINA	5.025.000	335.000	135.000	335.000	135.000	335.000	135.000	335.000	135.000	335.000	200.000	135.000	1.675.000	1.000.000	675.000	1.675.000	1.000.000	675.000
Prednostna usmeritev 6: KRANJ - MESTO ŠPORTA	39.600.000	3.400.000	1.360.000	7.700.000	2.620.000	800.000	720.000	2.350.000	2.270.000	2.350.000	80.000	2.270.000	16.900.000	12.200.000	4.700.000	6.100.000	2.240.000	3.860.000
Ukrep 6.1. SODOBNI PROSTORSKI POGOJI ZA REKREACIJO, ŠPORT MLADIH IN VRHUNSKI ŠPORT	36.600.000	3.200.000	1.200.000	7.500.000	2.460.000	600.000	560.000	2.150.000	2.110.000	2.150.000	40.000	2.110.000	15.900.000	12.000.000	3.900.000	5.100.000	2.040.000	3.060.000
Ukrep 6.2. ŠPORT OTROK IN MLADINE	3.000.000	200.000	160.000	200.000	160.000	200.000	160.000	200.000	160.000	200.000	40.000	160.000	1.000.000	200.000	800.000	1.000.000	200.000	800.000
Ukrep 6.3. REKREACIJA - KREPITEV ZDRAVJA VSEH OBČANOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukrep 6.4. UPRAVLJANJE ŠPORTA IN REKREACIJE V MOK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ PO PREDNOSTNIH USMERITVAH	498.102.500	38.735.500	22.775.500	60.984.500	23.563.500	62.020.500	22.730.500	88.950.500	22.675.500	77.371.500	54.160.000	23.015.500	126.217.500	37.580.000	88.637.500	43.822.500	6.705.000	37.117.500

Tabela 11: Struktura vlaganj in struktura lastnih sredstev

Prednostna usmeritev/Ukrep	Skupaj višina vlaganj	Struktura vlaganj po prednostnih usmeritvah	Lastna sredstva	Delež lastnih sredstev v celotnih vlaganjih ukrepa/usmeritve	Struktura lastnih sredstev po prednostnih usmeritvah
	1		2	2/1	
Prednostna usmeritev 1: SKRBIMO ZA OKOLJE	298.851.000	60,00%	134.960.000	45,16%	57,57%
Ukrep 1.1.: OKOLJSKA INFRASTRUKTURA	120.440.000		81.725.000	67,86%	
Ukrep 1.2. TRAJNOSTNA RABA NARAVNIH VIROV IN SPREMLJANJE	7.465.000		3.685.000	49,36%	
Ukrep 1.3. ENERGETSKO UČINKOVITA OBČINA	3.746.000		3.550.000	94,77%	
Ukrep 1.4.: PROMETNA DOSTOPNOST IN TRAJNOSTNA MOBILNOST	161.050.000		40.500.000	25,15%	
Ukrep 1.5.: ZELENI KRANJ	6.150.000		5.500.000	89,43%	
Prednostna usmeritev 2: PROSTOR ZA PODJETNE IN INOVATIVNE	30.830.000	6,19%	13.364.000	43,35%	5,70%
Ukrep 2.1. KRANJ - SVEŽA, KONKURENČNA IN ATRAKTIVNA POSLOVNA	26.500.000		9.074.000	34,24%	
Ukrep 2.2.: E-KRANJ	1.230.000		1.190.000	96,75%	
Ukrep 2.3. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN INOVATIVNOSTI	2.100.000		2.100.000	100,00%	
Ukrep 2.6. DOSTOPNA STANOVANJA IN PRIJAZNE STANOVANJSKE	1.000.000		1.000.000	100,00%	
Prednostna usmeritev 3: KRANJ - SREDIŠČE ZNANJA	22.815.000	4,58%	15.530.000	68,07%	6,62%
Ukrep 3.1.: TRAJNO ZAGOTAVLJANJE USPOBOLJENIH KADROV IZ	7.775.000		850.000	10,93%	
Ukrep 3.2: VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	1.040.000		680.000	65,38%	
Ukrep 3.3.: KVALITETNA, UČINKOVITA, FLEKSIBILNA IN DOSTOPNA	14.000.000		14.000.000	100,00%	
Prednostna usmeritev 4: ODPRTO MESTO	69.914.000	14,04%	30.914.000	44,22%	13,19%
Ukrep 4.1.: "KRANJ: OBJEKTI Z VSEBINO"	42.164.000		22.764.000	53,99%	
Ukrep 4.2.: "STARI KRANJ - DOSTOPEN IN UREJEN"	12.720.000		5.870.000	46,15%	
Ukrep 4.3.: SPODBUJANJE ZASEBNE POBUDE V STAREM KRANJU	11.710.000		210.000	1,79%	
Ukrep 4.4.: KRANJ KOT BLAGOVNA ZNAMKA "UPRAVLJANJE IN	1.800.000		1.800.000	100,00%	
Ukrep 4.5. "ETNO - EKO TURIZEM PODEŽELJA"	1.520.000		270.000	17,76%	
Ukrep 4.6.: POVEČANJE UČINKOVITOSTI JAVNEGA SEKTORJA NA					
Ukrep 4.7.: DVIG KAKOVOSTI KULTURNE PONUDBE					
Prednostna usmeritev 5: KRANJ - SKUPNOST ZADOVOLJNIH IN ZDRAVIH LJUDI	36.092.500	7,25%	21.857.500	60,56%	9,32%
Ukrep 5.1.: BOLJŠA DOSTOPNOST ZDRAVSTVENIH STORITEV IN	6.730.000		220.000	3,27%	
Ukrep 5.2. BOLJŠA DOSTOPNOST OSKRBE IN VARSTVA STAREJŠIH	4.250.000		1.625.000	38,24%	
Ukrep 5.3. BOLJŠA SKRBE ZA RANLIVE SKUPINE	20.087.500		17.987.500	89,55%	
Ukrep 5.4. VARNA OBČINA	5.025.000		2.025.000	40,30%	
Prednostna usmeritev 6: KRANJ - MESTO ŠPORTA	39.600.000	7,95%	17.800.000	44,95%	7,59%
Ukrep 6.1. SODOBNI PROSTORSKI POGOJI ZA REKREACIJO, ŠPORT MLADIH IN VRHUNSKI ŠPORT	36.600.000		15.400.000	42,08%	
Ukrep 6.2. ŠPORT OTROK IN MLADINE	3.000.000		2.400.000	80,00%	
Ukrep 6.3. REKREACIJA - KREPITEV ZDRAVJA VSEH OBČANOV					
Ukrep 6.4. UPRAVLJANJE ŠPORTA IN REKREACIJE V MOK					
SKUPAJ PO PREDNOSTNIH USMERITVAH	498.102.500	100,00%	234.425.500	47,06%	100,00%

Struktura vlaganj po prednostnih usmeritvah

7 Komuniciranje

Tako vsebinsko obsežen ter zahteven projekt, kot je Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2008–2023 zahteva tudi ustrezen komunikacijski in promocijski pristop s primernimi komunikacijskimi orodji ter preko pravih komunikacijskih kanalov. Ker strategija zajema dolgoročno udejanjenje le-te, bodo dejanskemu uresničevanju sledile tudi komunikacijske dejavnosti oz. komunikacijske kampanje.

■ Faze komunikacijsko-promocijskih aktivnosti:

1. faza: komuniciranje v času predstavljanja delovnega osnutka
2. faza: komuniciranje v času obravnave in sprejetja na mestnem svetu
3. faza: komuniciranje v času izvajanja strategije
4. faza: komuniciranje učinkov (evalvacija posameznih projektov).

Cilj komunikacijskih aktivnosti je v prvem delu doseči kar največji krog deležnikov in z namenom pomembnost dokumenta (za razvoj Kranja) predstaviti kar najširši splošni javnosti. V času sprejemanja dokumenta bodo komunikacijske aktivnosti usmerjene na ključne dele strategije, predvsem s predstavljanjem ključnih projektov, ki bodo z uresničevanjem pripomogli k razvoju in napredku mesta. V času izvajanja strategije se bodo izvajanje redne komunikacijske aktivnosti (predstavljanja projektov, v kakšni fazi so določeni projekti,...). Zelo pomembne pa so komunikacije učinkov oz. evalvacija posameznih delov strategije.

■ Komunikacijske javnosti (deležniki v procesu):

1. občani in občanke Kranja/prebivalci pokrajine – lokalna skupnost najširše
2. segmenti prebivalcev (npr. komunikacija s prebivalci, ki živijo na območjih, kjer se bodo odvijale spremembe (npr. gradnje stanovanj, MBO, čistilna naprava,...))
3. svetniki Sveta MOK, predsedniki KS, Nadzorni odbor
4. zaposleni MOK oz. vsi, ki so vključeni v izvajanje strategije (zavodi, zbornice, javna podjetja,...) - razvijanje interne komunikacije
5. mediji
6. vlada, ministrstva, organi v sestavi (npr. STO)
7. izvajalci projektov (gradbena podjetja,...).

V komunikacijske javnosti so vključeni vsi ključni deležniki za uresničevanje strategije razvoja Kranja, ki pa se bodo pri določenih komunikacijskih akcijah segmentirali.

■ Komunikacijska orodja (uporabljena bodo glede na določeno komunikacijsko akcijo)

Tiskana gradiva:

- razlagalna gradiva (kar najbolj podrobno opisani projekti, da se bodo iz tega gradiva lahko pripravljali ustrezni dokumenti za najrazličnejše komunikacijske akcije)
- predstavitevna zloženska (povzetek strategije)
- prospekti, zloženske (pripravljene za izvajanje posameznih projektov (npr. zloženska »Kieselstein«,...))
- sporočila in vabila medijem.

Osebna komunikacija:

- predstavitve projektov na MOK
- predstavitve projektov na določenih lokacijah, kjer se bodo izvajali projekti
- odprta posebna informacijska pisarna za dajanje informacij o posameznih projektih
- možnosti razgovora z županom
- stojnica Strategija MOK (redno ob določenem dnevu na ulicah Kranja).

Komuniciranje prek elektronskih medijev:

- posebna pod-internetna stran Strategija 2023 (v sklopu portala www.kranj.si)
- redna rubrika v spletnem časopisu MOK (od septembra 2008)
- odprt e-naslov strategija2023@kranj.si
- blogi
- forumi
- novinarsko središče
- e-foto kotiček (z aktualnimi fotografijami stanj projektov)
- predstavljanje strategije v internih časopisih zavodov, podjetij, drugih zavodov.

Komuniciranje z mediji – pomembna je proaktivna-strateška komunikacija:

- redne novinarske konference (mesečno poročanje oz. komuniciranje projektov)
- sporočila medijem
- medijski briefingi – omogočimo novinarjem, da prihajajo ob določenih terminih po nove informacije
- delovni zajtrki z novinarji in/ali uredniki (da se tudi uredniki seznanjajo s stanjem strategije)
- predstavitve projektov na lokacijah.

Interno komuniciranje:

- mrežno seznanjanje s stanjem projektov vseh zaposlenih
- komunikacija z zavodi, MOK - redni sestanki s predstavitvijo projektov
- uvedba intranete strani (notranje strani, namenjene samo zaposlenim)
- e-poštno pošiljanje (mailingi).

Dogodki - pomemben del komunikacijskih aktivnosti:

- predstavljanje izvajanja strategije občanom in drugim javnostmi (Dan odprtih vrat MOK, Strategija 2023 se predstavi ..., javne predstavitve, predstavitve na KS ter na drugih organih)
- posebna srečanja vseh, ki delujejo na projektu
- predstavljanje projektov na specializiranih prireditvah (sejmih, srečanjih poslovnih partnerjev,...)
- vključitev v že obstoječe projekte (Kranfest, občinski praznik, kulturni praznik,...).

Vizualizacija:

- uvedba prepoznavne celostne-grafične podobe projekta
- komunikacija slogana – Kranj, odprto mesto
- izdelava marketinških daril - promocijske majice, kape, svinčniki, bloki
- nagradna igra - Kaj je Strategija Kranj 2023
- izdelava tipične montažne stojnice (izobraževanje promotorjev strategije)
- zastave, table, jumbo plakati, transparenti,...

MAREKTINŠKO PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI - za dvig ugleda Kranja kot razvojnega, turističnega, trajnostno odprtega mesta

Cilj teh aktivnosti je vzpostaviti Kranj kot blagovno znamko, primerno za trženje na turističnem, kulturnem, športnem, okoljskem področju:

- promocija v Kranju - preko vizualizacije in organizacije dogodkov (festivali, koncerti, športna tekmovanja,...)
- promocija po drugih slovenskih krajih
- promocija po pobratenih mestih
- promocija po evropskih mestih (nastopi na sejmi, turističnih in kulturnih borzah).

Konkretne komunikacijske aktivnosti s časovnico izvajanja bodo opredeljene v **komunikacijskem načrtu**, ki bo priloga tega dokumenta.

8 Organizacijski okvir

■ Izvajanje strategije

Za izvajanje Strategije trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2008–2023 je zadolžen **župan**. Župan lahko za vodenje in koordinacijo izvajanja pooblasti katerega od podžupanov.

Vodja izvajanja je zadolžen za spremljanje izvajanja strategije in izvedbenega načrta. V operativno izvajanje strategije je vključena **vsa občinska uprava ter ves sistem javni zavodov in služb**.

Vodja izvajanja strategije v sodelovanju z direktorjem občinske uprave in direktorji zavodov opredeli **vodje projektov n projektne skupine za vse projekte iz strategije**.

Strategija se na krajše obdobje izvaja prek umestitve posameznega projekta v vsakokratne NRP-je in proračun. Za umestitev projekta v NRP je odgovoren vodja projekta/programa. Horizontalni ukrepi se izvajajo prek koordinacijskih projektih skupin ter »štabnih« služb MOK (oddelek za finance, kabinet župana, oddelek za prostor,...).

Vodja projekta je odgovoren za načrtovanje, izvedbo in zagon oz. predajo projekta. Postopek vodenja projektov bo natančneje opredeljen v Navodilu za projektno organiziranje v občinski upravi MOK in se smiselno uporablja tudi za javne zavode in službe MOK.

Naloge vodje projekta in njegove projektne skupine so:

- izdelati ustrezno projektno, investicijsko dokumentacijo in pridobiti potrebna dovoljenja,
- izbrati najbolj optimalen model financiranja, izvedbe in upravljanja,
- zagotoviti učinkovito izvedbo projekta v skladu s projektno tehnično in investicijsko dokumentacijo ter dogovorjenim časovnim načrtom s posebnim ozirom na kritične točke – mejnike,
- zagotoviti manjkajoča finančna sredstva s strani virov RS oz. EU oz. na drugi način,
- izvesti javna naročila in skleniti izvajalske pogodbe,
- dnevno spremljati izvajanje (vsebinsko in finančno) in mesečno poročati o poteku investicije,
- transparentno (ločeno stroškovno mesto), racionalno in učinkovito finančno upravljati projekt,
- zagotoviti koordinacijo vseh vpletenih, sodelovati s sofinancerjem,
- voditi urejen sistem dokumentiranja in sledljivosti vseh dokumentov (računi, plačila, izdelki,...)
- skrbeti za informiranje in obveščanje javnosti v skladu s predpisi za sofinanciranje EU projektov.

Graf 9: Hierarhija strateških dokumentov MOK

Shema 1: Model projektnega upravljanja na primeru projekta RŠVC

■ Preverjanje načel trajnostnega razvoja na nivoju projektov

Strategija trajnostnega razvoja MOK uvaja principe trajnostnega razvoja v katerikoli izvedbeni projekt MOK. Na operativnem nivoju to pomeni, da morajo vodje projektov:

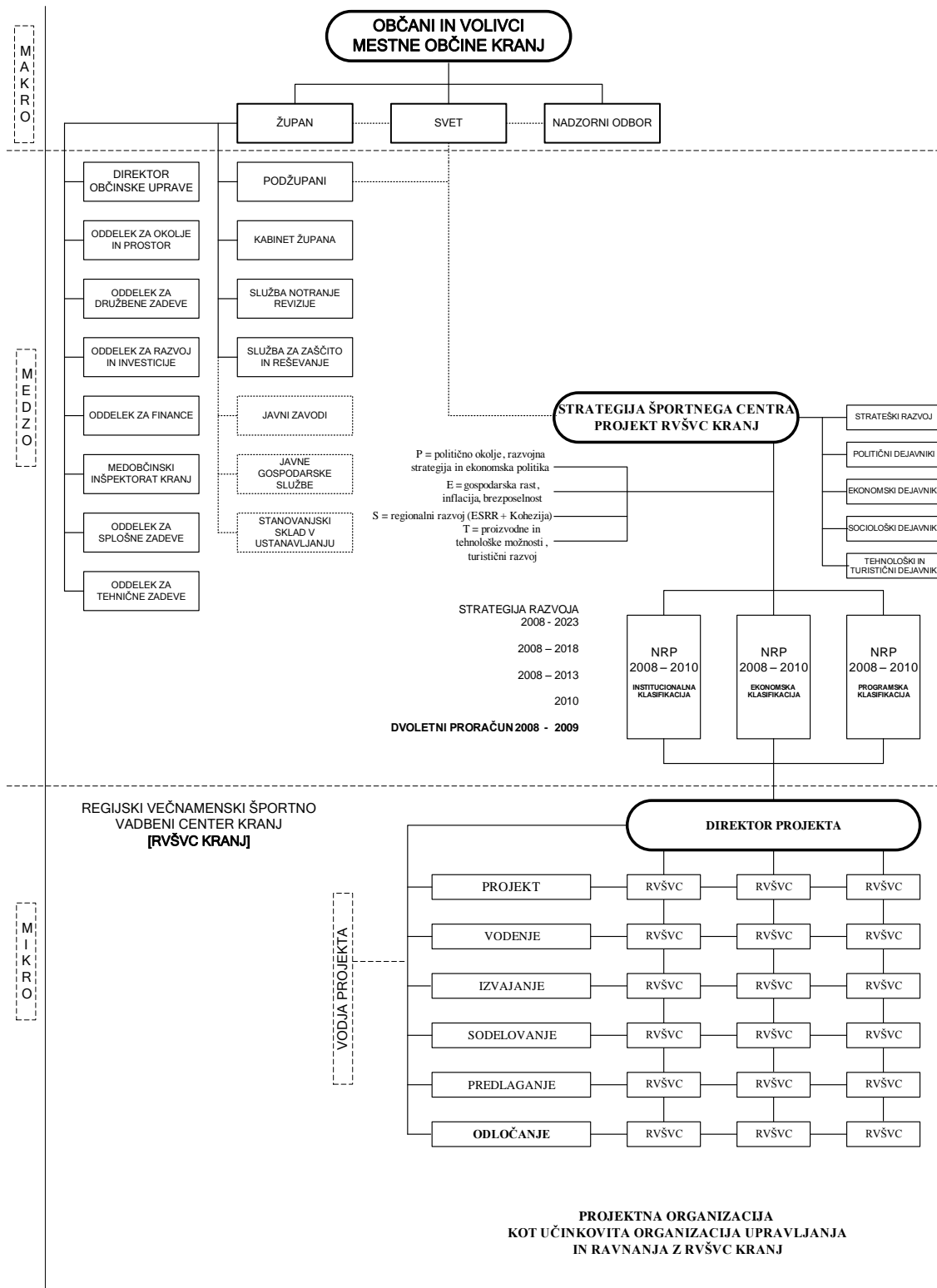
- razumeti in vključevati načela trajnostnega razvoja, ki jih prinaša ta dokument v svoje projekte,
- razumeti, kako trajnostna izbira lahko prinese širše koristi, vključno z poslovno učinkovitostjo, nižjimi stroški in novimi tržnimi priložnostmi,
- prek projektov razviti in uporabiti izdelke in storitve, ki imajo okoljske koristi,
- iskati dodatne informacije za vključevanje trajnostnih vidikov v projekte.

Za namene ustrezne obravnave načel trajnostnega razvoja v projektni fazi bo MOK izdelala priročnik in izvedla usposabljanje za vse vodje projektov.

■ Spreminjanje strategije

Strategija je dinamičen dokument, ki bo tekom izvajanja glede na nove situacije doživljal spremembe in popravke. **Spremembe strategije predlaga župan, sprejme pa Svet Mestne občine Kranj.**

Izvedbeni načrt je priloga strategije, ker se dinamično spreminja in dopolnjuje. Če sprememba izvedbenega načrta vpliva na spremembo ciljev in indikatorjev strategije, se predlaga sprememba strategije. Projekti se namreč vključujejo v NRP-je in so takrat predmet ponovne prevedbe in potrditve s strani mestnega sveta. Prepričani smo, da se bodo tekom izvajanja strategije porajali novi projekti in ideje. Če bodo le-ti skladne s cilji in ukrepi strategije in bodo pridobili soglasje za umestitev v NRP-je, se sprememba oz. dopolnitev strategije evidentira v izvedbenem načrtu. Vsakokratno stanje izvedbenega načrta se predloži mestnemu svetu skupaj z letnim poročilom o izvajanju strategije.

■ Spremljanje izvajanja

Sedanja struktura delovnih skupin, ki je pripravljala strategijo se reorganizira in prilagodi spremljanju izvajanja. Za spremljanje izvajanja strategije župan imenuje:

- **strateški svet**, ki ga sestavljajo predstavniki politike, gospodarstva in civilne družbe, ki so bili vključeni v katerokoli delovno skupino v fazi priprave in imajo interes za nadaljnje sodelovanje
- **koordinatorje prednostnih usmeritev**
- **delovno skupino za izvajanje in spremljanje strategije**, ki jo sestavljajo koordinatorji prioritet
- koordinator prednostne usmeritve prihaja iz občinske uprave in je praviloma ista oseba, ki je sodelovala v fazi načrtovanja. Koordinator je zadolžen za spremljanje uresničevanja ciljev (merjenje kazalnikov) in projektov. Pri tem sodeluje z vodji projektov. Koordinator enkrat letno pripravi poročilo in ga posreduje odgovornemu vodji izvedbe strategije.

Vodja izvedbe strategije je dolžan na letnem nivoju poročati mestnemu svetu. Sestavni del letnega poročila je ažuriran Izvedbeni načrt strategije. Poročilo za preteklo leto mora predstaviti mestnemu svetu do aprila naslednjega leta.

■ Tveganja za izvajanje strategije

Izvajanje komplekse strategije, kot je Strategija trajnostnega razvoja MOK, bo skozi dolgo časovno obdobje podvržena številnim dejavnikom tveganja, tako znotraj ustroja mestne občine Kranj kakor tudi zunanjim vplivom. V nadaljevanju opredeljujemo ključne dejavnike tveganja in možne odzive MOK za zmanjšanje njihovega vpliva ali celo preprečitev.

Tveganje	Ukrepi
Notranja tveganja	
Kadrovske omejitve - pomanjkanje znanj Število zaposlenih v mestni upravi je nižje od povprečja ostalih mestnih občin. Interes je zadržati dodatno zaposlovanje in povečati učinkovitost. Obstaja tveganje, da obstoječi kadri ne bodo sposobni vodenja kompleksnih projektov, ki jih prinaša ta strategija.	■ V izogib temu tveganju mora MOK : ■ načrtno usposabljati najbolj motivirane in mlade strokovnjake iz uprave za prevzem najzahtevnejših del ■ izgraditi mrežo ustrezno specializiranih zunanjih svetovalnih podjetij (outsourcing), ki bodo podprli primanjkljaj znanja in virov v upravi ter delovali ■ v izvajanje strategije mora MOK enakovredno vključiti tudi vse strokovnjake, zaposlene v občinskih javnih zavodih.
Sprejemanje strategije in vizije razvoja med prebivalci Strategija prinaša bolj optimističen pogled na razvoj Kranja. Doseganje ciljev je povezano tudi z večjimi procesi sprememb in sprememb v odnosu in doživljanju Kranja v očeh njegovih prebivalcev.	Nujno je uresničiti komunikacijski načrt iz poglavja 7 te strategije ter za komuniciranje in marketing mesta nameniti zadostna sredstva. Pomembno je dobro sodelovanje z mediji in NVO.
Zunanja tveganja	
Čas – dolgoročen načrt Strategija velja 15 let. Za tako dolgo obdobje je načrtovanje tvegano.	Izdelan je izvedbeni načrt, ki je priloga strategije. Izvedbeni načrt daje okvir za dolgoročneje načrtovanje in pravočasen pristop k pripravi posameznega projekta. Predstavlja nabor projektov za daljše časovno obdobje. Predvideno je vsakoletno ažuriranje izvedbenega načrta, ki se predloži skupaj s poročilom o izvajanju strategije v potrditev mestnemu svetu. Konkretno pa se projekti operacionalizirajo in finančno opredeljujejo prek triletnih načrtov razvojnih programov in vsakoletnega proračuna MOK.
Vzpostavitev pokrajin V času trajanja strategije bo prišlo do ustanovitve pokrajin in prenosa nekaterih nalog in države na pokrajino. Lahko pa MOK na pokrajino tudi prenese nekatere od svojih pristojnosti. Vzpostavljanje pokrajin lahko v določenem	MOK mora pravočasno pričeti z načrtovanjem umeščanja pokrajinske uprave ter omogočiti hitro vzpostavitev in delovanje njenih organov s ciljem realizacije ključnih »državnih/pokrajinskih« projektov v rokih, začrtanih s to

krajšem obdobju upočasniti ali celo zavre odločanje o nekaterih strateških, »sedaj državnih« projektih (npr. državne ceste). Zaradi zagotovitve sedeža pokrajinske uprave v Kranju bo potrebno ustrezno načrtovanje prostorske razmestitve mestne uprave.	strategijo. Svoje prioritete bo potrebno pravočasno komunicirati znotraj bodoče pokrajine.
Spremembe zakonodaje na posameznih sektorskih področjih Na nekaterih področjih (okolje, izpusti CO2, javni promet, gradnje, energetika, varstvo in skrb za starejše, demografska politika ...) gre pričakovati ostrejšje ali spremenjene zakonodaje pogoje, ki lahko vplivajo na večje finančne obremenitve občine ali celo prednostne usmeritve te strategije.	Zaradi svoje velikosti mora MOK spremljati razprave in predloge o spremembah tako nacionalnih kakor tudi evropskih politik, da bo sposobna le-te pravočasno vgraditi v programe in finančne načrte ter argumentirano predlagati ustrezne spremembe te strategije.
Recesija Splošna recesija v EU in Sloveniji lahko vpliva na zmanjšanje investicijskih vlaganj in interesa zasebnih partnerjev za JZP projekte. Posledično to vpliva na znižanje finančne sposobnosti MOK.	MOK mora izkoriščati obdobja zanimanja za vlaganja v Kranj in ne čakati. V dobi recesije pa fleksibilno prilagoditi spodbude in ukrepe za investitorje in tiste, ki odpirajo nova delovna mesta. V primeru javno zasebnega partnerstva sklepati pogodbe, ki v času recesij ne bodo obremenjevale občanov.

9 Priloge

- Izvedbeni načrt
- Literatura in viri
- Seznam uporabljenih kratic

9.1 Izvedbeni načrt

- Izvedbeni načrt je **okvirni indikativni načrt programov in projektov za celotno obdobje trajanja strategije**. Ker strategija pokriva dolgo časovno obdobje, je načrt programov in projektov natančneje izdelan za odboje 2008–2013, za kasnejša obdobja pa ga bo **potrebno sproti dopolnjevati**. Izvedbeni načrt mora biti skladen s cilji in indikatorji strategije. V nasprotnem primeru je potrebno spremeniti oz. dopolniti strategijo. Projekti iz načrta programov in projektov prehajajo v vsakokratne triletno načrte razvojnih programov občine in letni oz. večletni proračun občine.
- **Tipi projektov:** V izvedbenem načrtu so projekti dodatno opredeljeni po tipu glede na prevladujoč način financiranja, in sicer:

Oznaka	Opis
MOK	projekt je v pristojnosti in investitorstvu MOK, dodatno sofinanciranje lahko pridobi iz EU oz. drugih javnih virov
R	projekt je medobčinski oziroma regijski/bodoče pokrajinski; MOK je le eden od sofinancerjev in soinvestorjev
D	projekt je v pristojnosti države; MOK zagotavlja predvsem prostorske in organizacijske pogoje ter si prizadeva za umestitev projekta v državne razvojne načrte
JZ	predvideno je, da se projekt izvede po sistemu javno zasebnega partnerstva, ki ga predvidoma razpiše MOK
Z	zasebni projekt; MOK zagotavlja le prostorske pogoje in sodeluje s spodbudami, kjer je to smiselno in potrebno

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe, zagon)						Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja	
			09	10	11	12	13	14 – 18			19 – 23
Prednostna usmeritev 1: Skrbimo za okolje											
Ukrep 1.1. : Okoljska infrastruktura											
Program vodooskrbe (1) (MOK)	1a Ureditev oskrbe s pitno vodo na območju MOK se bo izvajala v skladu s sprejetim dokumentom identifikacije investicijskega projekta z dne 28.11.2007, v katerem je finančno in terminsko opredeljenih 59 posameznih investicijskih projektov primarnega in sekundarnega omrežja. 40% vodovodov se bo glede na dolžino lahko gradilo sočasno z izgradnjo kanalizacije. Povišanje cen na realno raven, ki omogoča izvedbo naložb. Izdelava in ureditev katastrov infrastrukture.	Investitor: MOK Partner: Komunala Kranj	O X	O X	O X	O X	O X	X	36.500.000 €	EU Kohezijski sklad 21.člen ZOFI pbčinski proračun	
	1b Vključevanje vaških vodovodov v javno omrežje. Obnova neustreznih vaških vodovodov, ki niso zajeti v DIIP. Če upravljavec ni določen, ga določi MOK; MOK prevzame in nato investira.	Investitor: MOK						O	X	1.000.000 €	Občinski proračun Sredstva EU: Razvoj podeželja
Program odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda (Izvajanje Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju MO Kranj za obdobje od 2007–2017 z dne 17.10.2007) (2) (MOK)	2a Izgradnja kanalizacijskega omrežja: novogradnje (134.500 m) in obnove (26.100 m) primarnih in sekundarnih kanalov: naložbe v 10 črpališč in 3 zadrževalnike. Vzporedno je potrebno obnavljati spremljajočo infrastrukturo (okoli 100 km cest, optika, elektika,...) ter ustrezno uporabiti odvečni gradbeni material za sanacijo več kot 275.000 m3 opuščenih gramoznic in glinokopov. Povišanje cen na realno raven, ki omogoča izvedbo naložb. Izdelava in ureditev katastrov infrastrukture.	Investitor: MOK Partner: Komunala Kranj	X	X	X	X	X	X	50.000.000 €	EU Kohezijski sklad okoljska dajatev 21.člen ZOFI občinski proračun JZP/ koncesije	
	2b Nadgradnja Centralne čistilne naprave Kranj ter 4 malih ČN. Povišanje cen na realno raven, ki omogoča izvedbo naložb.	Investitor: MOK Partner: Komunala Kranj	O	X	X	X	X			28.700.000 €	EU Kohezijski sklad okoljska dajatev 21.člen ZOFI občinski proračuni JZP/ koncesije
Program ravnanja z odpadki (3) (R)	Upravljanje in vodenje CERO Gorenjska. Gradnja centralnega regijskega objekta za sortiranje z linijo za prebiranje, obrata za inertizacijo (mehansko biološko obdelavo odpadkov). Sanacija in zapiranje obstoječega odlagališča Tenetiše. Nadgradnja sistema ravnanja z odpadki (ločeno zbiranje, biološki odpad, sortiranje, ravnanje z embalažo,...), ki vključuje povečanje števila ekoloških otokov, zbirnih centrov in druge sodobne pristope. Načrtno ozaveščanje občanov, podjetij,...	Investitor: MOK Partner: Komunala Kranj	O	X	X	X	X			15.600.000 €	EU Kohezijski sklad okoljska dajatev občinski proračuni

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja	
			(O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)									
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23			
Ukrep 1.2. Trajnostna raba naravnih virov in spremljanje stanja okolja												
Varovanje obstoječih in potencialnih vodnih virov ter skrb za kakovost pitne vode (izvajanje Zakona o vodah (ZV-1), UL RS 67/2002; Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju MOK, UL RS 85/2004) (4) (MOK)	Uvedba odloka o varovanju vodnih virov s ciljem zaščite evidentiranih potencialnih vodnih virov. Posebna skrb za zmanjševanje obremenjevanja podtalnice kranjsko-sorškega polja z ukrepi za znižanje intenzivnosti kmetovanja in ustreznega načrtovanja prometnic. Raziskave novih vodnih virov. Priprave za postopno vključevanje novih vodnih virov v sistem.	Investitor: MOK Upravljanje: Komunala Kranj	O	O	X	X					250.000 €	občinski proračun takse
Spremljanje stanja in pritiskov na okolje (5) (MOK)	Izdelava programa varstva okolja v MOK. Uvedba službe za varstvo okolja v upravi MOK. Uvedba monitoringa emisij v zrak (CO2, hrupa, kemikalij, sevanja, svetlobnega onesnaževanja, še posebej v središču Kranja). Uvedba monitoringa in ukrepov za zmanjševanje onesnaževanja tal, še zlasti kmetijskih površin s pesticidi, prometom,...	Nosilec: MOK Partner: ZZV Kranj	O	O	PZ	PZ	X	X	X	150.000 € /leto	občinski proračun RS – MOP sredstva EU donatorji	
Uvedba trajnostnih pogojev in meril za gradnjo objektov (6) (MOK)	Gre za postopno uvajanje novih pogojev gradnje objektov, ki manj obremenjujejo okolje in porabljajo naravne vire (npr. obvezna raba deževnice za sanitarno vodo, uporaba okolju prijaznih materialov, pasivna gradnja,...). Priprava odloka in spremembe obstoječih predpisov MOK, ki opredeljujejo načine gradnje.	Nosilec: MOK		O	O	O	PZ	X	X	-	-	
Orodja za okoljsko in trajnostno ozaveščanje (7) (MOK)	Uvajanje zelenih javnih naročil v MOK. Podpora raziskavam s področja trajnostne rabe virov,... Okoljsko usposabljanje, izobraževanje in ozaveščanje občanov. Promocija uvajanje znaka za okolje v občinskih ustanovah.	Nosilec: MOK	O	X	X	X	X	X	X	50.000 € /leto	občinski proračun donatorji	
Varstvo pred škodljivimi vplivi voda (poplave, erozija..) (8) (D)	Določitev območij ogroženosti in ukrepov ter program za preprečevanje v skladu z Zakonom o vodah. Preventivni ukrepi in sanacije posledic naravnih procesov (poplave, neurja, erozije,...).	Nosilec: RS MOP Partner: MOK	X	X	X	X	X	X	X	320.000 €/leto MOK: 50.000 € /leto, ostalo RS	RS - MOP občinski proračun	
Ukrep 1.3. Energetsko učinkovita občina												
URE Učinkovita rabe energije (9) (MOK)	Izvajanje lokalnega energetskega koncepta (LEK), ki vključuje študije, sofinanciranje delovanja LEAG in subvencioniranje ukrepov URE občanom ter zmanjševanje rabe energije na področju javnih zgradb in stanovanj, učinkovitost rabe energije v sistemu javne razsvetljave, daljinskega ogrevanja in plinovodnega omrežja ter ozaveščanja.	Nosilec: MOK Upravljanje: LEA	O	PZ	X	X	X	X	X	150.000 €/leto	občinski proračun	
OVE Obnovljivi viri energije (10) (MOK)	Izvajanje LEK, ki vključuje študije, sofinanciranje delovanja LEAG in subvencioniranje ukrepov OVE občanom s ciljem večanje deleža in rabe OVE, predvsem biomase in sončne energije v MOK; izdelavo Načrta izrabe obnovljivih virov; razvijanje krajevnih sistemov za oskrbo z energijo ter informiranje in ozaveščanje občanov.	Nosilec: MOK Upravljanje: LEA	O	PZ	X	X	X	X	X	100.000 €/leto	občinski proračun	

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja	
			(O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)									
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23			
Ukrep 1.4. : Prometna dostopnost in trajnostna mobilnost												
Zasnova trajnostne prometne politike MOK (11) (MOK)	Izdelava sodobnega koncepta trajnostne prometne politike (mobilnosti), ki bo osnova za nadaljnje načrtovanje, prenovo in upravljanje javnega prometa, prostorsko načrtovanje ter prostorsko prometno politiko v mestu, primestju (cestni obroč) in na podeželju ter v odnosu do načrtovanih velikih prometnih sprememb (uskladitev prometnih povezav z Ljubljano, načrtovanje II. tira hitre železnice, razvoj letališča ...).	Nosilec: MOK	O	O							300.000 €	občinski proračun sredstva EU: teritorialno sodelovanje
Gradnja varnih in pretočnih cest (12) (MOK, D, R)	12 a Sistematična obnova in ureditev lokalnih cest s ciljem povečevanja varnosti prometa, pešcev in kolesarjev ter povečanje pretočnosti prometa; obnova cest se izvaja sočasno z gradnjo kanalizacije in mestnega jedra - <i>povezano s projektom (2)</i>. Racionalna javna razsvetljava s ciljem zmanjševanja svetlobnega onesnaževanja in zmanjševanja rabe električne energije.	Investitor: MOK	X O	X O	X O	X O	X O	X O	X O		Cca 2.000.000 € / leto	občinski proračun sredstva EU: ESRR
	12 b Dokončna izgradnja vpadnih, obvoznih cest in zaključek mestnega obroča: vzhodna vpadnica v mesto (MOK) vzhodna obvoznica – delavska (D/R) posodobitev severna obvoznica (D/R) priključek na AC (D). Za vse ceste, ki so v pristojnosti države oz. bodoče pokrajine, je potrebno pospešiti načrtovanje in umeščanje v razvojne načrte investitorjev. Ta faza mora biti za vse ceste zaključena do 2012, njihova gradnja pa zaključena postopoma do 2018.	Investitorja: MOK in država/ pokrajina	O	O	O	X	X	X			25.000.000 €	občinski proračun RS – MP oz. pokrajina sredstva EU: ESRR
Sodoben, učinkovit in okolju prijazen javni promet z gradnjo potniškega središča (13) (JZ)	Gradnja potniškega središča Kranj: združitev železniške in avtobusne postaje na eni lokaciji s spremljajočimi dejavnostmi in parkirišči.	Investitorja: MOK in JZP	O	O	O	X	X				3.000.000 € (javni del) 78.000.000 € (komerc. del)	zasebni viri občinski proračun
	Posodobitev javnega potniškega prometa tako, da bodo prebivalci dobili javni promet, ki bo uporaben in finančno ugodnejši od alternative lastnega prevoza. Izboljšanje ponudbe javnega prometa. Proučitev možnih finančnih ugodnosti za občane MOK. Posodobitev vozil v javnem prometu: okoljska posodobitev, večja prilagoditev potrebam uporabnikov.	Nosilca: MOK in JZP (koncesija)				O	O	X			€	zasebni viri občinski proračun sredstva EU: okolje

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok						Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja		
			(O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)									
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23			
Ukrep 1.4. : Prometna dostopnost in trajnostna mobilnost - nadaljevanje												
Zasnova trajnostne prometne politike MOK (11) (MOK)	Izdelava sodobnega koncepta trajnostne prometne politike (mobilnosti), ki bo osnova za nadaljnje načrtovanje, prenovo in upravljanje javnega prometa, prostorsko načrtovanje ter prostorsko prometno politiko v mestu, primestju (cestni obroč) in na podeželju ter v odnosu do načrtovanih velikih prometnih sprememb (uskladitev prometnih povezav z Ljubljano, načrtovanje II. tira hitre železnice, razvoj letališča ...).	Nosilec: MOK	O	O							300.000 €	občinski proračun sredstva EU: teritorialno sodelovanje
Gradnja parkirnih hiš in urejanje mirujočega prometa (14) (JZ)	Parkirna hiša na levem bregu Kokre (območje Huje/ Likozarjeva). Parkirna hiša v središču mesta (območje Slovenskega trga in okolice). Parkirna hiša Zlato polje (del zdravstveno-poslovnega centra). Parkirna hiša na območju potniškega središča (del projekta železniška postaja). Izvajanje ukrepov za zmanjševanje prometa v mestnem središču. Preveritvene študije za druge lokacije garaž (npr. Kranjski rovi).	Investitorja: MOK in JZP	O	O	O	O	X	X			20.000.000 €	zasebni viri občinski proračun
Razvoj železniškega omrežja (15) (D)	Aktivna vloga MOK pri umeščanju in izgradnji hitre železniške povezave z Ljubljano oz. letališčem. Načrtovanje in priprave na drugo potniško središče na severu Kranja. Načrtovanje gradnje primestne železnice (navezava obstoječe železnice na hitro železnico).	Investitriji: Slovenske železnice oz. partnerski projekt MOK, RS, SŽ, zasebni	O	O	O	O	O	O	X		Še ni mogoče oceniti	JZP
Mreža kolesarskih poti (16) (MOK)	Izdelava strokovnih podlag mreže kolesarskih poti (daljinske, medobčinske, mestne) za sistematično načrtovanje mreže kolesarskih poti v MOK. Izdelava projektne dokumentacije po prioritetah, postopno urejanje poti, odkupi zemljišč, nakupi. Opredelitev najpomembnejših: gradnja ob prometnicah (vzporedno z obnovo cest).	Investitor: MOK	O	O	O	X	X	X	X		4.750.000 €	občinski proračun sredstva EU: ESRR

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja
			(O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)								
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23		
Ukrep 1.5. Zeleni Kranj											
"Zeleni sistem" , povezava mesta z naravo, varovanje narave in izjemne krajinske podobe (<i>parkov, primestnih gozdov, zavarovanih območij narave, vedut ...</i>) (17) (MOK)	"Zeleni sistem" - izdelava celovitega koncepta načrtovanja, urejanja in upravljanja zelenih površin s ciljem povezati mesto z naravo, pridobiti mestne parkovne površine, varovati zavarovana območja naravne dediščine, NATURE 2000 ter primestne gozdove. Načrtna ureditev najpomembnejših zelenih prostorov (ambientov) (odkupi zemljišč, dokumentacija, izvedba), kot so <i>Sava - Savski otok; mestni park (Prešernov gaj, nova območja)</i>. Zagotovitev prostorskih pogojev za umestitev igrišča za golf. Promocija in ozaveščanje občanov o pomenu in načinu ohranjanja krajinske identitete in vidnih privlačnosti. Vključevanje državnih institucij (gozdarji, vodarji, naravovarstvo).	Nosilec: MOK	O	O X	O X	O X	O X	X	X	1.950.000 €	občinski proračun sredstva EU: ESRR, LEADER, teritorialno sodelovanje
Mreža peš poti: <i>sprehajalnih, tekaških, tematskih in rekreacijskih poti z aktiviranjem predstavitve naravnih vrednot in primestnih gozdov</i> (18) (MOK)	Izdelava strokovnih podlag za sistematično načrtovanje mreže poti med mestom in podeželjem ter do ključnih rekreacijskih točk v treh območjih MOK: severno, jugozahodno in jugovzhodno. Postopno urejanje poti na izhodiščnih točkah. Načrtni odkupi zemljišč in nakupi zelenih površin. Urejanje parkirišč na izhodiščnih točkah rekreacijskih poti. Ureditev panoramskih - foto točk (pr. Labore). Ureditev sistema upravljanja in vzdrževanja poti. Osveščanje izletnikov o pomenu in varovanju narave. <i>Projekt se mora nujno povezati s turizmom in športom! V sistem poti se poveže naravno dediščino in primestne gozdove, Bobovk, Udinboršt, »rokovnjaško pot«, tematsko pot po Sorškem polju, ipd.</i>	Investitor: MOK	O	O X	X	X	X	X	700.000 €	občinski proračun sredstva EU: ESRR, LEADER, teritorialno sodelovanje	
Celostno urejanje vasi in ambientov (19) (MOK)	Celostni sonaravni razvoj in urejanje vasi, njihovih vaških jeder, trgov oz. posebnih ambientov. Vsaki 2 leti se izbere najbolj zainteresirana in pripravljena vas/skupnost, kjer se načrtno in tematsko (pr. etno vas, sončna vas, eko vas, vas brez avtomobila,...) pristopi k njeni trajnostni prometni, okoljski, arhitekturni, etnografski, gospodarski in kulturno-socialni prenovi ter energetske samooskrbi. Ukrep vključuje: študijske delavnice po vaseh, prostorsko in projektno dokumentacijo, pilotno izvedbo v izbranih vaseh.	Investitor: MOK v sodelovanju s KS	O	X	O	X	O	OX	OX	500.000 € na vas	občinski proračun sredstva EU: Razvoj podeželja, LEADER

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23		
Prednostna usmeritev 2: Prostor podjetnih in inovativnih											
U 2.1. Kranj – sveža, konkurenčna in atraktivna poslovna lokacija											
Poslovne cone (20) (MOK)	■ Ustrezne spremembe prostorskih aktov. • Zaključek komunalne ureditve poslovne cone Exoterm. • Komunalno urejanje ostalih poslovnih lokacij.	Investitor : MOK – le infrastruktura	O	X	X	X	X			7.500.000 €	proračun MOK - komunalni prispevek
Tehnološki park (21) (Z)	Gradnja tehnološkega parka v prednostnih inovacijsko tehnoloških panogah: Cilj MOK je do 2018 vzpostaviti tehnološki pak, ki bo gradil na eni od perspektivnih domačih panog, na znanju, interesu in potrebah kranjskega gospodarstva. Namen tehnološkega parka je ponuditi vrhunsko inovacijsko-tehnološko okolje za razvoj visoko tehnoloških in konkurenčnih produktov in nastajanje novih visokotehnoloških podjetij. Omogoča koncentracijo RR, sodobne laboratorije, tehnološki center, vrhunske specializirane izobraževalne programe.	Nosilec: zasebni vloga MOK: prostorski razvoj, spodbude in kakovostne javne storitve	O	O	O	O	X	X		10.000.000 € (ni MOK)	zasebni sredstva EU (ESRR)
Podjetniški inkubator za mlade Kranj (22) (MOK)	Projekt ustvarja kreativno okolje za razvoj podjetništva med mladimi: ■ ureditev min 900 m2 poslovnih površin, namenjenih pod ugodnejšimi pogoji mladim podjetnikom začetnikom ■ vzpostavitev pogojev delovanja in izbor upravljavca ■ vzpostavitev podpornih storitev za inkubirana in druga podjetja.	Nosilec: MOK Upravljavec: potrebno izbrati glede na najbolj učinkovit model	O	X						1.500.000 €	proračun MOK sredstva EU: ESRR država - objekt
Gradnja centralnega servisnega centra in parkirišča za avtoprevoznike (23) (JZ)	S projektom želimo iz stanovanjskih naselij izločiti parkirane kamione ter druga večja vozila (npr. avtobuse, avtodome) ter jim ponuditi lokacijo blizu dostopa do avtoceste, kjer je možno urediti sodoben servisni center s parkirišči. • ureditev namenskih površin za avtoprevoznike • sodelovanje z Občino Šenčur in državo.	Nosilec: JZP Partnerji: OOO Kranj MOK		O	O	X	PZ			3.000.000 € komunalna infrastruktura 2.000.000 € - ostalo	proračun MOK - komunalni prispevek
Sanacija degradiranih urbanih območij (24) (JZ)	S projektom želimo sistematično pristopiti k težkemu in zelo zahtevnemu procesu revitalizacije degradiranih urbanih območij (DUO, brownfield), ki jih je v MOK več kot 100 ha. Ker gre za stare objekte, zelo razpršeno lastništvo in interese, bo faza načrtovanja in usklajevanja zapletena in dolga. Projekt potrebuje strateški konceptualni načrt, a fazo izvedbo. Nujno bo vključevanje v tovrstne mednarodne projekte in vključevanje tujih strokovnjakov, saj domačih primerov dobre prakse skoraj ni. ■ Coniranje prioriteten območij, analiza stanja, celostni koncept. ■ Brownfield manager(ji) – usposobitev. ■ Identificiranje partnerjev in vzpostavitev konzorcija. ■ Ustrezne spremembe prostorskih aktov degradiranih površin. ■ Odkupi objektov in zemljišč, kjer je to v javnem interesu. ■ Uvedba ukrepov za spodbujanje naložb v degradirana območja. ■ Fazna izvedba.	Pobudnik : MOK ustanoviti konzorcij lastnikov posameznih območij	O	O	O	O	O	X	X	2.500.000 € (samo priprava; izvedbe v tej fazi ni moč oceniti)	Priprava: občinski proračun sredstva EU: ESRR, teritorialno sodelovanje Izvedba: zasebno, JZP

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23		
U 2.2. e-Kranj											
Širokopasovno omrežje (25) (Z)	Širjenje širokopasovnega omrežja na podeželskih območjih in nadstandardna IKT oprema vseh poslovnih conah in centrih znanja: do 2015 - 70% gospodinjstev do 2018 – 90% gospodinjstev.	Nosilec: JZP oz. zasebnik Partner: MOK pobudnik	X	X	X	X	X	X	X	ni moč opredeliti	zasebni
Brezžična internet območja v MOK (26) (JZ)	Vzpostavitev brezžičnega omrežja v mestnih naseljih, širjenje območij od centra navzven. Do 2015 v vseh mestnih naseljih MOK.	Nosilec: MOK oz. JZP	X	X	X	X	X	X		80.000 € -	proračun MOK oz. JZP
Interaktivni multimedijski portal MOK+ (27) (MOK)	Vzpostavitev koordinacijske IKT »ekipe« MOK. Razvoj koncepta interaktivnega portala MOK +. Izvedba: razvoj Servisa 48+ razvoj e-storitev za občane in povezava z e-Gorenjska integriranje portalov zavodov razvoj MOKWIKI - baze znanja, komuniciranje in izmenjava informacij: vključitev in prehod celotnega komuniciranja za potrebe MOK na tehnologijo wiki (prva občina v Sloveniji z wiki tehnologijo do 2010!).	Nosilec: MOK	O	PZ	→					50.000 € /leto	proračun MOK donacije
Ozaveščanje in informiranje občanov za uporabo interneta (28) (MOK)	Promocija brezžičnega interneta in MOK +. Promocija in ozaveščanje o novih tehnologijah. Promocija uporabe odprte kode/open office v upravi, šolah, doma. Internetno in računalniško opismenjevanje za prikrajšane skupine – se izvaja v okviru Centra za vseživljenjsko učenje (glej ukrep 3.2.).	Nosilec: MOK	O	PZ	→					10.000 €/leto	proračun MOK donacije
Čip kartica MOK (29) (MOK)	Razvoj enotne čip kartice MOK za uporabo in plačevanje vseh javnih storitev v MOK (parkiranje, knjižnica, kanalizacija, javni promet, izobraževanje,...) ter v občinah, povezanih v isti sistem. Cilj projekta je do leta 2013 v sistem vključiti vse občinske javne zavode in Komunalno Kranj ter pridobiti 10.000 uporabnikov.	Nosilec: MOK	O	PZ	→					300.000 €	proračun MOK
U 2.3. Spodbujanje podjetništva in inovativnosti											
Prodajalna potrošnih izdelkov in storitev lokalnih obrtnikov in podjetnikov „kranjski obrtniški outlet“ (30) (JZ)	Cilj projekta je na dobro obiskani in dostopni lokaciji v Kranju na enem mestu zagotoviti prodajne in servisne prostore za prodajo lokalnih obrtnih izdelkov in storitev. Tako spodbujamo domače podjetništvo, potrošnje doma – kupujmo lokalno. Vloga MOK je pri iskanju in zagotavljanju lokacije, izvedba investicije in upravljanje pa je stvar zasebnih vlagateljev oz. njihovega poslovnega modela (OOZ oz. konzorcija podjetij, oz. drugo).	Nosilec: OOO Kranj Partner: MOK		O	O	X	X			V tej fazi še ni mogoče oceniti.	MOK - zemljišče

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)						Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja	
			09	10	11	12	13	14 – 18			19 – 23
Spodbudnejše občinske dajatve (31) (MOK)	Cilj inštrumenta je ustvariti spodbudno občinsko okolje z olajšavami pri občinskih dajatvah za podjetniške naložbe: v staro mestno jedro, v degradirana industrijska območja v podjetniško – podporno okolje (inkubator, tehnološki park, tehnološki center, inštituti,...) v objekte kulturne dediščine, ki prinašajo večje število delovnih mest/ m² eko naložbe, ki bistveno izboljšujejo in varujejo okolje. Izvedba: preveriti vse odloke (komunalni prispevek, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, pravilniki o sofinanciranju kmetijstva,...) natančneje opredeliti področja olajšav sprejem paketa olajšav.	Nosilec: MOK	O	PZ	→					v tej fazi še ni mogoče oceniti.	proračun MOK
Spodbude za mikro podjetništvo (podpora pogumnim in kreativnim) (32) (MOK)	Cilj inštrumenta je promovirati podjetništvo (dvig podjetniške kulture v Kranju) ter s svetovanjem pomagati tistim, ki se odločijo za samozaposlitev in podjetništvo. Vsako leto podpreti naložbe 10 občanov MOK, ki se samozaposlujejo ali razvijajo mikro podjetje (do 10 zaposlenih) v dejavnostih in območjih, kjer je poseben interes MOK: mestno jedro podjetništvo na kmetijah turizem, še posebej turistično–gostinski objekti s tradicijo rokodelstvo in domača obrt podjetništvo v kulturi prehod raziskovalcev v samostojno podjetništvo okoljske in energetske tehnologije proizvodnja lokalne hrane in eko pridelava hrane dopolnilne dejavnosti na podeželju razvoj storitev in oskrbe za starejše in osebe s posebnimi potrebami. Izvedba: oblikovanje pravilnika in priprave sheme državnih pomoči informiranje, animacija in promocija sheme ter dobre prakse pomoč interesentom pri premagovanju birokratskih ovir (npr. PUP-i, soglasja, služnosti,...).	Nosilec: MOK Partnerji: BSC, Kmetijski zavod, Zavod za gozdove, Zavod za varovanje kulturne dediščine. Zavod za zaposlovanje	O	PZ	→					150.000 €/leto	proračun MOK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva v EUR	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 – 18	19 – 23		
U 2.6. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske											
Stanovanjska politika (33) (JZ)	Ključne usmeritve na področju stanovanjske gradnje v MOK: ■ 3.500 novih stanovanjskih enot : Kranj hoče pritegniti mlade družine, saj nudi dobre vrtce, šole, sodobno urejeno bivalno in poslovno okolje. V ta namen je potrebno urediti prostorske pogoje, ki bodo omogočili gradnjo pestre ponudbe kakovostnih tržnih stanovanj po dostopnih cenah. ■ Del teh stanovanj se uredi po sistemu nadstandardne soseske, ki jo sestavljajo "vila bloki" in kakovostne spremljajoče skupne površine. ■ Stanovanjska politika v mestnem jedru: spodbujanje obnove in gradnje večjih nadstandardnih stanovanj v mestnem jedru; tudi z aktiviranjem neizkoriščenih objektov v lasti MOK. ■ V prostorskih dokumentih zagotoviti več površin za individualno stanovanjsko gradnjo. ■ Spremljajoči ukrepi: • pravočasno in kakovostno prostorsko načrtovanje novih sosesk (zeleno površine, parkirišča, peš in kolesarske poti, javni prevoz,...) • uvedba nadomestila za nezazidana stavbna zemljišča • ob izgradnji novih blokovskih naselij je potrebno zagotoviti ustrezno infrastrukturo (komunalno, družbeno), ki v prostoru že obstaja, ali pa je njeno izgradnjo potrebno zagotoviti v primernih časovnih okvirih.	Nosilec: MOK – prostorska politika in neprofitna gradnja	OX	OX	OX	OX	OX	OX	OX	pričakovana zasebna vlaganja	zasebni proračun MOK in JZP – neprofitna gradnja
Ustanovitev občinskega stanovanjsko-premoženjskega sklada (34) (MOK)	S ciljem učinkovitejšega upravljanja stanovanj in drugih nepremičnin v lasti MOK ter zagotovitve pogojev za pospešeno gradnjo stanovanj se prouči možnost ustanovitve stanovanjsko-premoženjskega sklada MOK.	Nosilec: MOK	O	X						reorganizacija	
Prenova obstoječih stanovanjskih sosesk (35) (JZ)	Projekt bo prispeval k izboljšanju kakovosti bivanja v obstoječih stanovanjskih območjih (Planina, Drulovka,...). Gre za nov celosten pristop k urejanju problemov gosto poseljenih in zazidanih stanovanjskih soseskah. Projekt je dolgoročen in vključuje: • opredelitev prednostnih območij , fazna izvedba • projektno stanovanje in manager prenove v pilotnih soseskah • popis in opredelitev vseh javnih površin - funkcionalnih zemljišč znotraj sosesk • ureditev lastništva (razmejitev javnega/zasebnega), upravljanja in izgleda »odprtih« površin v soseskah (parkirišča, zelenice, igrišča,...) • prenova fasad, balkoni,.. • energetske sanacije (v povezavi z 1.3. Energetsko učinkovita občina) • uvajanje sodobnih socialnih in varnostnih programov.	Nosilec: MOK Partnerji: KS, upravljavec, stanovanjske skupnosti	O	O	OX	OX	OX	OX	OX	1.000.000 € (samo pripravljalna faza in urejanje zelenih površin v 1 naselju)	zasebni - stanovalci proračun MOK sredstva EU

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Prednostna usmeritev 3: Kranj – središče znanja											
U1: Trajno zagotavljanje usposobljenih kadrov iz mreže visokih, višjih in srednjih šol za podporo gospodarskemu razvoju regije											
Visokošolsko središče (Gorenjska univerza) Projekt vključuje programski in investicijski del. Programski del je namenjen razvoju novih programov visokošolskega izobraževanja v Kranju in na Gorenjskem na temelju pobud in potreb gospodarstva, investicijski pa predstavlja njegovo infrastrukturno podporo. (36) (JZ)	Programski del: novi visokošolski programi analiza potreb in dejanskega interesa gospodarstva analiza možnosti integracije že obstoječih visokošolskih zavodov na Gorenjskem ustanoviti visokošolsko raziskovalno središče pridobiti kritično kvoto že aktivnih raziskovalcev z Gorenjske razvoj vsebin in programov, še posebej specializiranih interdisciplinarnih programov, ki izhajajo iz pobud gospodarstva spodbujanje razvoja znanstveno-raziskovalne dejavnosti zagotoviti financiranje razvojne/uvajalne faze (plan skupnega financiranja z gorenjskimi občinami ter državo (pokrajino)) ustanovitev visokošolskih zavodov in njihovo povezovanje.	Nosilec: MOK kot iniciator in usklajevalec; nato inicialna skupina Partnerji: Podjetja, MOK +gorenjske občine, RRA BSC Kranj	O	O PZ	PR	X	X	X	X	9.000.000 €	zasebni viri proračun občine proračuni ostalih gorenjskih občin sredstva EU
	Investicijski del: razvoj ustrezne izobraževalne in podporne infrastrukture priprava in sprejem ustreznih prostorskih aktov MIC – Medpodjetniški center Gorenjske investicije se odvijajo sukcesivno glede na uspešnost in potrebe nosilcev programskega dela navezava in sinergije s projektom regije GS Gorenjske Gre.Gor studija za preveritev izvedljivosti naložbe v spremljajočo infrastrukturo: sejemsko-kongresni center.	Nosilci: različni posamezni zainteresirani zavodi glede na sklope Partnerji: MOK zasebni sektor	O	O	O X	O	O X	X	X		različni nosilci in financerji za posamezne sklope izgradnje JZP sredstva EU sredstva proračuna RS
Kakovostna mreža in pestri programi srednjih in višjih šol (37) (R)	Podpirati krepitev mreže tako, da zagotavlja pestro ponudbo kakovostnih programov. MOK se pri tem osredotoča na spodbujanje in sodelovanje z ostalimi partnerji (šole, podjetja, država/pokrajina,...) pri: zagotavljanju ustreznih prostorskih pogojev srednjih in višjih šol izboljšanju podpore pri poklicni in karierni orientaciji otrok (uvedbi fleksibilnega in hitro odzivnega sistema), uvedbi sistema za neprestano spremljanje potreb, ugotoviti niše razvoju novih konkurenčnih programov z visoko stopnjo odzivnosti glede na potrebe gospodarstva v poklicnem, srednjem in visokošolskem izobraževanju (prednostno na področju tehnike, turizma, mojstrskih poklicev, storitvenih dejavnosti in vodenja/managementa s perspektivnim in poglobljenim študijem) podpori programom izobraževanja s področja deficitarnih poklicev vključevanju šol in podjetij v EU in druge projekte.	Nosilci: različni posamezni zainteresirani zavodi glede na sklope, RRA BSC Kranj Partnerji: MOK zasebni sektor	O	O X	X	PZ	PZ	PZ	PZ	projektno (približno 20.000 EUR/leto)	nosilci projektov sredstva proračuna RS (oz. pokrajine) sredstva EU

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Štipendije za deficitarne poklice (38) (R)	Namen ukrepa je dolgoročno zagotavljanje kadrov za podjetja na območju MOK. Ukrep vključuje: nadaljevanje sodelovanja MOK v štipendijski shemi Gorenjske ter nadgradnja obstoječega programa glede na nove potrebe preverjanje možnost razširitve s še več gospodarskimi akterji in s štipendiranjem deficitarnih poklicev za potrebe zavodov in organizacij na območju MOK redno ažuriranje seznama deficitarnih poklicev promocijo med dijaki in študenti.	Nosilec: BSC/RRA Partnerji: MOK, ZRSZ	X	X	X	X	X	X	X	5.000 EUR/leto	sredstva EU sredstva proračuna RS -- Ministrstvo za šolstvo in šport zasebni viri proračun MOK – za štipendije za potrebe družbenih dejavnosti MOK
U2: Vseživljenjsko učenje											
Center vseživljenjskega učenja (39) (MOK)	Ukrep predvideva podporo MOK pri: razvoju ponudbe raznovrstnih pestrih programov in vsebin neformalnega izobraževanja in krepitev osnovnih funkcionalnih znanj, potrebnih za udeležanje posameznika v družbi promociji učenja med ciljnim skupinami ter delodajalci vzpostavitvi Centra vseživljenjskega učenja kot prepoznavnega in pomembnega elementa skupnosti podpora programom, ki pridobijo sredstva za financiranje iz EU zagotovitvi potrebnih prostorskih zmogljivosti za središče - priprava dokumentacije, lastništvo, gradnja/obnova	Nosilci: MOK Ljudska univerza Kranj NVO	PZ	PZ	O i	O i	Xi	Xi		1.040.000 €	sredstva EU sredstva proračuna RS -- Ministrstvo za šolstvo in šport zasebni viri proračun MOK
U3: Kakovostna, učinkovita, fleksibilna in dostopna predšolska vzgoja in osnovnošolsko izobraževanje											
Zagotavljanje prostorskih pogojev otroškega varstva in osnovnošolskega izobraževanja (40) (MOK)	Predvidena so redna investicijsko vzdrževalna dela, obnove in dograditve (predvsem telovadnic) v vrtcih in OŠ v skladu s sprejetim DIIP-om Kranjski vrtci - investicijska in investicijsko vzdrževalna dela v obdobju 2008 do 2012 in DIIP-om Načrt investicij in investicijsko vzdrževalni del na področju osnovnošolskega izobraževanja v MO Kranj ter DIIP-om Adaptacija bivše ekonomske šole za potrebe 13 oddelkov predšolske vzgoje in službe zavoda vrtcev.	Nosilec: MOK Partnerji: vzgojno-izobraževalni zavodi	O X	O X	X	X	X	X		14.000.000 €	proračun MOK investitorji novih stanovanjskih kompleksov
Ohranjanje dostopnosti, dvig kakovosti in fleksibilnosti delovanja in programov vrtcev in osnovnih šol (41) (MOK)	Mreža vrtcev in šol ter njihovih okolišev: revizija šolskih okolišev in eventualno redefiniranje s ciljem zagotavljanja dobre dostopnosti vrtcev in OŠ ter ohranjanja mreže podružnic na podeželju spodbujanje večje fleksibilnosti varstva (ura, prostor, zasebna iniciativa,...) s ciljem prilagajanja potrebam staršev in podjetij kombiniranje medgeneracijskih dejavnosti v podružničnih šolah pospešiti oskrbo vrtcev in šol z lokalnih kmetij.	Nosilec: MOK Partnerji: vzgojno-izobraževalni zavodi	O	PZ	PZ					-	
Racionalizacija poslovanja in učinkovito gospodarjenje s premoženjem (42) (MOK)	Analiza stanja, prenos dobrih praks (ob upoštevanju »slabih« praks), uedba skupnih služb (tehničnih, računovodskih, administrativnih), upoštevanje socialnega vidika, odpiranje šolskega prostora za ostale uporabnike (projekt se izvaja kot del racionalizacije vseh javnih zavodov MOK).	Nosilec: MOK Partnerji: vzgojno-izobraževalni zavodi in MŠŠ	O	PZ	PZ	PZ				-	

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 18	19 23		
Prednostna usmeritev 4: Odprto mesto (kultura in turizem)											
Ukrep 4.1. »Kranj : objekti z vsebino«											
KULTURNO MUZEJSKA ČETRTR (Stari Kranj) (43) (MOK) Razstava Moja Gorenjska - Evropski muzej leta 2012 Letno gledališče 860 sedežev Jazz & foto Hiša kranjskih osebnosti Ateljeji za umetnike Utrdbeni sistem Kranja	Grad Khislstein (1): Gre za celovito prenovo kompleksa gradu Khislstein in umestitev novih dejavnosti: nove razstavne površine, letno gledališče in letni kino, 2 manjši večnamenski dvorani, lutkovno gledališče ter spremljajoče servisne in upravne prostore (<i>glej podrobnejši opis strateškega projekta</i>).	Investitor: MOK Upravljanje: Gorenjski muzej Gostinska ponudba: zasebni partner	Xi, PZ	PZ	PZ	PZ				8.100.000 € (vključno z bodočimi obratovalnimi stroški)	proračun MOK sredstva EU: ESRR
	Škrovec in utrdbeni sistem (2): Po dokončni obnovi se objekt nameni glasbenim in fotografskim vsebinam.	Investitor: MOK Upravljanje: zasebni partner	0	Xi	Xi	Xi	PZ			2.550.000	proračun MOK država (MK)
	Layerjeva hiša (3): Po dokončni ureditvi se objekt predvidoma nameni vzpostavitvi hiše/muzeja kranjskih osebnosti (Layer, Bleiweis, Franke, Puhar - fotogalerija in fotodelavnice) in ateljejem za umetnike, garsonjeram za gostujoče umetnike.	Investitor: MOK Upravljanje: Gorenjski muzej ali zasebni partner	0	Xi	Xi	Xi	PZ			1.000.000	proračun MOK država (MK)
PUNGERT »Otroška četrt« (Stari Kranj) (44) (MOK)	Za območje Pungerta predlagamo usmerjanje v razvoj ponudbe, programa ter ureditev za otroke. Zunanji prostor: mestno parkovno igrišče za otroke, možna uporaba za otroške in mladinske prireditve na prostem. Stolp na Pungertu: pokrito igrišče s previjalnico, sanitarijami, manjšo hišo eksperimentov za otroke.	Investitor: MOK Upravljanje: NVO na podlagi razpisa za upravljavca	0	Xi	Xi	PZ			700.000	proračun MOK	
Mestna hiša (Stari Kranj) (45) (MOK)	Mestni hiši želimo vrniti osnovni namen, zato načrtujemo tja preselitev kabineta župana. Namen 1. nadstropja: poročna dvorana, galerija in pritličja: galerija se ne spreminja.	Investitor: MOK Upravljanje: MOK	0 Xi PZ	X					350.000	proračun MOK	
Kompleks stavb okoli tržnice (Stari Kranj) (46) (MOK)	Stavbe nad tržnico: nakup in celovita obnova objekta za potrebe upravnih prostorov občine (preselitev občinske uprave).	Investitor: MOK Upravljanje: MOK					O	Xi	2.200.000	proračun MOK	
	Tržnica: celostna ureditev tržnice in javnih sanitarij.	Investitor: MOK Upravljanje: JP Komunala Kranj	O	O	Xi	Xi	PZ			130.000	proračun MOK
Gledališče (Stari Kranj) (47) (R)	Prešernovo gledališče: priprava dokumentacije za prenovo odpiranje gledališča: vključevanje v ponudbo mesta in regije regijsko gledališče – prenos pristojnosti na pokrajino.	Investitor: Bodoča pokrajinska uprava Upravljanje: Prešernovo gledališče Kranj		O	O	Xi	PZ	X	X	13.000.000	pokrajina in država
Glasbena šola (Stari Kranj) (48) (MOK)	Premestitev, obnova in ureditev glasbene šole in zagotovitev prostorov pihalnega orkestra na lokaciji sedanje gradbene šole na Cankarjevi ulici 2. Pogoji: prenos lastništva z RS na MOK.	Investitor: MOK Upravljanje: Glasbena šola	O	O	Xi	Xi PZ	X	X	X	2.000.000	proračun MOK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja	
			09	10	11	12	13	14 18	19 23			
Knjižnica (Slovenski trg) (49) (MOK)	Projekt vključuje obnovo, nakup opreme in zagon osrednje knjižnice v prostorih objekta Globus v Kranju. Zaradi svoje centralne lege in naraščanja pomena znanja mora knjižnica postati mesto druženja.	Investitor: MOK Upravljanje: Osrednja knjižnica Kranj	X	PZ							6.574.000 € <i>(od tega delno plačano do 1.1.2009)</i>	proračun MOK država
Koncertna (večnamenska) dvorana (Slovenski trg) (50) (MOK)	Ureditev koncertne dvorane za 500 obiskovalcev s spremljajočimi prostori za potrebe koncertov resne glasbe, kakor tudi večjih sprejemov, konferenc, srečanj,... je smiselno proučiti v obstoječih prostorih MOK - Ravnikarjevih dvoranah , ki so zaradi svoje arhitekturne vrednosti zaščitene kot spomenik kulture državnega pomena. Potrebna je adaptacija avle, dvoran, vhoda in rekonstrukcija ploščadi.	Investitor: MOK Upravljanje: MOK ali podeliti drugi organizaciji					0	Xi			1.560.000 €	proračun MOK država
Center ljubiteljske kulture (Slovenski trg oz. druga lokacija) (51) (MOK)	Društvena dejavnost na področju ljubiteljske kulture nima osrednjega urejenega prostora za vaje in druženje ter delovanje JSKD (npr. folklor, plesne skupine, pevske,...). Prouči se več prostorskih možnosti.	Investitor: MOK Upravljanje: nevladna organizacija	O	X PZ	X	X	X	X	X	X	300.000 €	proračun MOK
Center alternativne kulture z ustvarjalnimi ateljeji (Industrijska cona oz. druga lokacija) (52) (MOK)	Alternativna kultura se sedaj odvija na območju Savskega otoka – Izbruhov bazen. Zaradi denacionalizacije bo potrebno iskati nove prostorske možnosti delovanja alternativne kulturne in multimedijske ustvarjalnosti. Prouči se več prostorskih variant. <i>Smiselna je povezava s sanacijo degradiranih območij.</i>	Investitor: MOK Upravljanje: nevladna organizacija ali zasebni			O	X	PZ				300.000 €	proračun MOK sredstva EU
Dvorane krajevnih skupnosti – večnamenski objekti (53) (MOK)	MOK oz. posamezne krajevne skupnosti so lastnice ... objektov po skoraj vseh krajevnih skupnostih, ki so namenjeni kulturi, druženju in delovanju KS. Objekti so večinoma zastareli, statično nevarni in neustrezni za potrebe današnjega časa. Smiselno je načrtno pristopiti k njihovi vsebinski nadgradnji (izdelati program preureditev) ter na tej osnovi postopno izdelovati projektno in investicijsko dokumentacijo ter izvesti obnovo. Prednostno se podpira domove s programom, dejavnostjo in društvi – vsebino. Domove smo razdelili v dve skupini: dvorane, pomembne za širšo lokalno skupnost: Besnica (novogradnja, oprema), Kokrica (dokončanje obnove), Predoslje (dokončanje notranje obnove, preddverje) in Primskovo (celovita obnova); dvorane, pomembne za ožjo lokalno skupnost: Bitnje (večnamenski prostor v povezavi s športnim parkom – celovita obnova), Britof (večnamenski prostor – notranja obnova), Goriče (celovita obnova), Hrastje (večnamenski prostor v povezavi s športnim parkom – celovita obnova), Mavčiče (notranja obnova večnamenskega prostora), Podblica (celovita obnova doma), Tenetiše (celovita obnova doma), Trstenik (celovita obnova doma), Zlato polje (notranja obnova, kritina).	Investitor: MOK Upravljanje: krajevne skupnosti	O	Xi PZ		O Xi PZ		O Xi PZ	O Xi PZ		3.250.000 €	proračun MOK sredstva EU: razvoj podeželja
Kranjski rovi (54) (MOK)	Razvoj multimedijske predstavitve, trženje in zagon programa.	Upravljanje: Zavod za turizem Kranj	PZ								150.000	proračun MOK sredstva EU

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 18	19 23		
Ukrep 4.2.: „Stari Kranj - dostopen in urejen“											
Javne površine in trgi: urejena cona za pešce od Pungerta do Slovenskega trga, okoli 12.000 m² • tlakovanje • nova infrastruktura • urejeni dostopi (55) (MOK)	Obnova ulic in trgov mestnega jedra Kranja: Gasilski trg, 3.faza Tomšičeve, Trubarjev trg, Cankarjeva ulica, Glavni trg, Poštna ulica, Vodopivčeva ulica.	Investitor: MOK Upravljanje: MOK	O	Xi	Xi	Xi	Xi			7.750.000 €	proračun MOK sredstva EU
	Slovenski trg: Izvedba nove prometne ureditve, garažne hiše pod trgov in ureditev trga.		X	PZ						4.550.000 €	proračun MOK sredstva EU
Kanjon Kokre: pešpoti/brvi/zelena površina Starega Kranja (56) (MOK)	Celostna in dokončna ureditev kanjona Kokre kot mestne zelene površine in turistične atrakcije – naravne vrednote. Projekt vključuje podaljšanje poti severno in južno, dodatno ureditev sprehajalnih poti, visečo brv čez Kokro, krožno povezavo med Pungertom in Planino (potrebno proučiti variante).	Investitor: MOK Upravljanje: MOK				O	O	X		250.000 €	proračun MOK sredstva EU
Stari Kranj skozi letne čase (57) (MOK)	Načrtna skrb za posebno premično mestno opremo in dekoracijo v različnih letnih časih in ob praznikih: novoletna dekoracija, poletna okrasitev, cvetje, premično drsališče, stojnice, šotori, paviljoni, stojnice.	Investitor: MOK Upravljanje: Zavod za turizem Kranj	O PZ X	O PZ X	X	X	X	X	X	170.000 €	proračun MOK sredstva EU
Ukrep 4.3.: »Spodbujanje zasebne pobude v Starem Kranju«											
Stari Kranj – mesto hotel razvoj namestitvev in gostinstva v Starem Kranju (58) (JZ)	Predlaga se namenitev objekta današnje glasbene šole na Trubarjevem trgu, ki je v lasti MOK, za vlaganje zasebnika v mladinski hotel . iskanje zasebnega partnerja.	Nosilec: JZP	O	O	Xi	Xi PZ				1.500.000€	zasebni partner
	Predlaga se namenitev objekta na Poštni ulici 3, kjer tudi deluje Glasbena šola , današnjega »hotela Evropa« , ki je v lasti MOK (2), za vlaganje zasebnika v mestni hotel . Iskanje zasebnega partnerja.	Nosilec: JZP	O	O	Xi	Xi PZ				10.000.000€	zasebni partner
Stari Kranj - "nakupovalni center" razvoj in skupne promocijske akcije specializirane trgovske, obrtne in gostinske ponudbe (59) (JZ)	Uvedba programa spodbud MOK za podjetnike v Starem Kranju: • podpora skupnim inovativnim tržnim iniciativam in akcijam podjetnikov in civilne družbe v mestu (npr. Tavčarjeva živi, Kranjske osmice, Rožnenski klanec, na kavo v mesto, kupujmo v mestu...) • spremljanje in prenos dobrih praks slovenskih in tujih mest • svetovalna in finančna pomoč novim podjetnikom za odpiranje dejavnosti v Starem Kranju • zmanjšanje dajatev za najemnike v Starem Kranju.	Nosilec: MOK	PZ	X	X	X	X	X	X	200.000 €	proračun MOK zasebniki
Znak kakovosti Kranja: Kranj priporočila (60) (MOK)	Zasnova pravil in razvoj znaka, promocija akcije med restavracijami, gostilnami, penzionii,... pilotna izvedba.	Nosilec: Zavod za turizem Kranj	PZ	X	X	X	X	X	X	10.000 €	proračun MOK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 18	19 23		
Ukrep 4.4.: Kranj kot blagovna znamka »UPRAVLJANJE IN TRŽENJE MESTA, kulture, športa in turizma«											
Blagovna znamka mesta Kranj (City branding) (61) (MOK)	Načrtan razvoj in krepitev blagovne znamke Kranja s ciljem dviga ugleda Kranja med prebivalci, kakor tudi širše navzven v slovenskem in mednarodnem prostoru, načrtno komuniciranje in osveščanje prebivalcev s ciljnim kampanjami, tržna in promocijska podpora zagonu vseh prenovljenih objektov. <i>Projekt je podrobneje opisan tudi v poglavju Komuniciranje in trženje Kranja, saj so njegove vsebine povezane z ostalimi prioritetami.</i>	Nosilec: MOK	PZ	X	X	X	X	X	X	100.000 € / leto	proračun MOK
Celostno upravljanje, razvoj in trženje dogodkov in ponudbe kulture, turizma in športa v MOK (62) (MOK)	Ustanovitev koordinacijskega delovnega telesa zavoda za turizem, zavoda za šport in Gorenjskega muzeja ter po potrebi tudi drugih zavodov s področja kulture, evalvacija doseganja pristopa k trženju in prireditve, načrt trženja ponudbe in oblikovanje produktov, kulturne in turistične ponudbe, športa z vključevanjem ponudbe društev/NVO, skupen turistično-kulturni info portal, prenova programa prireditve v Kranju, dopolnitev programa spodbujanja prireditve iz proračuna MOK, postopno izvajanje prenovljenih dogodkov, usklajen marketing.	Nosilec: Zavod za turizem Kranj	PZ	X	X	X	X	X	X	20.000 € / leto	proračun MOK
Ukrep 4.5.: »Etno – eko turizem podeželja«											
Povezovanje in spodbujanje eko in etno ponudbe podeželja (63) (MOK)	Povezovanje raznolike podeželske ponudbe v celosten produkt (povezovanje oskrbovalcev: eko hrana, etnografija, prireditve,...), vključevanje specialne ponudbe podeželja v specialne ponudbe (npr. poslovni turizem, kulturni dogodki,...).	Nosilec: Zavod za turizem Kranj Partner: Center za trajnostni razvoj podeželja	O	PZ						20.000 €	proračun MOK sredstva EU: razvoj podeželja
Kranjsko - Trbojsko jezero (64) (R)	Nadaljevanje urejanja in razvoja ponudbe in rekreacije ob in na vodi: ribištvo, sprehodi, opazovanje ptic, čolnarjenje, povezava levega in desnega brega Save (viseča brv; Jama, Breg), upravljanje turizma ob in na jezeru.	Nosilca: Center za trajnostni razvoj podeželja in JZP	Ox i	O Xi	O Xi PZ	X	X	X	X	1.200.000 €	proračun MOK sredstva EU: razvoj podeželja
Skrb za obnovo in aktiviranje kulturne dediščine podeželja in njeno vključevanje v turistično ponudbo (65) (R)	Razvoj programa za spodbujanje ohranjanja etnografske dediščine (objekti, prireditve, oprema,...) podeželja in določitev prednostnih področij (npr. rokovnjači, sitarstvo, pripovedi, arheologija...), uskladitev s področnimi programi (turizem, kultura, kmetijstvo,...).	Nosilci: JZP, društva, lasntiki	O X	O X	O X	O X	O X	X	X	20.000 € / leto	proračun MOK sredstva EU razvoj podeželja sredstva države: MK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilci	Rok (O priprava, X izvedba, PZ razvoj vsebine in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14 18	19 23		
Ukrep 4.6.: Povečanje učinkovitosti javnega sektorja na področju kulture											
Spodbujanje vključevanja javnih zavodov v mestno življenje (66) (MOK)	Sodelovanje javnih zavodov pri večjih prireditvah in vključevanje v dogajanje.	Upravljanje: Mestna občina Kranj v sodelovanju z JZ, Zavod za turizem Kranj	O	X →							obstoječi proračun MOK
Spodbujanje kulturne vzgoje (67) (MOK)	Sodelovanje javnih zavodov na področju kulture in šolstva.	Upravljanje: Mestna občina Kranj v sodelovanju z JZ s področja kulture in šolstva	O	X →							obstoječi proračun MOK
Povečanje obsega delovanja javnih zavodov na območju Gorenjske (68) (MOK)	Prenos ustanoviteljstva Prešernovega gledališča Kranj na pokrajino.	Upravljanje: Mestna občina Kranj v sodelovanju z JZ s področja kulture in šolstva	O	X →							obstoječi proračun MOK
Ukrep 4.7.: Dvig kakovosti kulturne ponudbe											
Strožji in bolj ciljno naravnani razpisni postopki (69) (MOK)	Z vzpostavitvijo bolj ciljno naravnanih razpisnih postopkov bomo spodbujali izvajanje kakovostnejših projektov.	Nosilec: MOK	O	X →							obstoječi proračun MOK
Nadgradnja programov kulture in ustvarjalnosti mladih (70) (MOK)	Obstoječa finančna sredstva za mladinske programe je potrebno bolj ciljno usmerjati, saj želimo čim več mladim, še posebej generaciji od 14–27 let omogočiti pogoje za kreativno preživljanje prostega časa in svobodno izražanje njihove ustvarjalnosti.	Nosilec: MOK	O	X →							obstoječi proračun MOK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Prednostna usmeritev 5: Kranj – skupnost zadovoljnih in zdravih ljudi											
Ukrep 5.1.: Boljša dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja											
Zdravstveno – poslovni center Kranj (glej opis strateškega projekta) (71) (JZ)	S projektom celovito in na enem mestu urejamo »zdravstveni kare« na vhodu v mesto Kranj in odpiramo nove prostorske možnosti za širjenje zdravstvene dejavnosti. Projekt vključuje: parkirno hišo, novo prometno ureditev, prostore za zdravstveno in z njim povezano dejavnost stanovanja za mlade zdravnike ali varovana stanovanja, dnevno varstvo za upokojene.	Investitor: MOK Partnerji: JZP, BGP, OZG, Gorenjske lekarne	O	X	X	X				6.500.000 €	proračun MOK partnerji zasebni viri
Mreža javne zdravstvene službe in koncesijska politika (72) (MOK)	Zdravstvena dejavnost se opravlja v okviru mreže javne zdravstvene službe . Mreža na primarni ravni bo določila občina, vendar šele potem, ko bo minister, pristojen za zdravje, sprejel merila in navodila. Dokler pa teh meril in navodil ni, mreža deluje v obstoječem obsegu. V prihodnje bo potrebno okrepiti področja, kjer smo v dostopnosti do zdravstvenih storitev pod povprečjem države: na fizioterapiji, pediatriji in pri zobozdravstvenem varstvu odraslih. Mreža lekarniške dejavnosti je polna, ima 8 lekarn. od tega 5 lekarn v okviru Gorenjskih lekarn in 3 zasebne. Spodbujati specializacijo in dodatne dejavnosti na obstoječih lokacijah. Koncesijska politika MOK na področju zdravstva in lekarniške dejavnosti bo upoštevala naslednja strateška izhodišča: • skladnost z nacionalnimi usmeritvami • zdravstveni dom mora še naprej ostati nosilec primarne oskrbe na lokalni ravni, zato mora ohraniti del javnih storitev • pri podeljevanju koncesij se mora pridobiti in upoštevati mnenje javnih zavodov, katerih soustanovitelj je MOK, to je OZG in Gorenjskih lekarn.	Nosilec: MOK Partnerji: OZG, Gorenjske lekarne, ZZV Kranj	X	X	X	X	X	X	X	-	-
Podpora programom in razvoju sekundarne in terciarne zdravstvene mreže (73) (D)	Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj je visoko strokovna, poslovno uspešna in specializirana z regijskim laboratorijem za citologijo in patohistologijo brisov materničnega vratu in regijskim centrom za odkrivanje rakavih obolenj dojk na Gorenjskem. MOK podpira njene načrte, da se bo laboratorij razvil v regijski laboratorij za citologijo in patohistologijo brisov materničnega vratu; da bo center za bolezni dojk prerasel v regijski center za zgodnje odkrivanje rakavih obolenj dojk na Gorenjskem; da se bo nadaljevalo z izobraževanjem dijakov in študentov ter nadgradilo delo v smeri učne bolnišnice; da bo glavna stavba v celoti obnovljena, kjer bodo laboratorij, lekarna, uprava in sprejemna ambulanta.	Nosilec: BGP								-	-

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Podpora programom in razvoju sekundarne in terciarne zdravstvene mreže (73 – nadaljevanje)	Bolnišnica Golnik (KOPA) je pomemben generator zdravstvene, raziskovalne, inovacijske, tehnološke in razvojne dejavnosti na področju alergologije, pulmologije, internistike in športne medicine ter s tem povezane turistične dejavnosti. S svojim nacionalnim poslanstvom predstavlja pomembno razvojno jedro naše občine. MOK podpira njene načrte razvoja, da bosta njen strokovni razvoj in poslovna uspešnost temeljila na visokem standardu zdravstvene oskrbe in skrbi za zadovoljstvo bolnika, uvajanju novih diagnostičnih in terapevtskih metod, racionalizaciji procesov medicinske oskrbe in zdravstvene nege, ponudbi storitev na evropskem trgu, strokovni in raziskovalni prodornosti visoko specializiranih procesnih skupin, lastnem strokovnem izpopolnjevanju in širši pedagoški dejavnosti.	Nosilec: KOPA									
	Zavod za zdravstveno varstvo Kranj je vrhunska regijska inštitucija javnega zdravja. Njihovo poslanstvo je ohranjanje in krepitev zdravja prebivalstva ter spremljanje in izboljševanje okoljskih in drugih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje ljudi. Glavna poslovna področja so program javnega zdravja s promocijo, higiena okolja, laboratorijska dejavnost: medicinska mikrobiologija, sanitarna kemija, sanitarna mikrobiologija, ambulanta za cepljenja, potnike in obvladovanje stekline. Organizirani so v raziskovalno skupino in učno bazo. MOK podpira njihov načrt razvoja, da bosta njen strokovni razvoj in poslovna uspešnost temeljila na visokem standardu laboratorijske diagnostike vseh treh laboratorijev, uvajanju novih metod, na novih pristopih v promociji zdravja, izvedbi javno-zdravstvene ocene tveganja prebivalcev MOK, ponudbi storitev na evropskem trgu, strokovni in raziskovalni prodornosti visoko specializiranih procesnih skupin, lastnem strokovnem izpopolnjevanju in širši pedagoški dejavnosti na lokaciji MOK. Zavod se bo s svojo dejavnostjo vključeval v druga delovna področja strategije, še posebej v prednostno usmeritev skrb za okolje in mesto športa.	Nosilec: Zavod za zdravstveno varstvo									
	Širitev ponudbe na nivoju sekundarne in terciarne zdravstvene mreže: ■ Prizadevanja za vzpostavitev negovalne bolnišnice. ■ Prouči se možnost »rezervacije prostora« za namene širjenja bolnišnične dejavnosti oz. regijske bolnišnice na območju MOK	Nosilec: MOK									
Javno zdravje (74) (D)	- Spremljanje javnega zdravja v MOK in izdelava javno-zdravstvene ocene tveganja prebivalcev - periodično vsakih nekaj let (povezava z ukrepom 1.2). - Promocija zdravega načina življenja – stalno.	Nosilec: MOK Partner: Zavod za zdravstveno varstvo	X	X	X	X	X	X	X		proračun MOK proračun države sredstva EU

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			(O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)								
Ukrep 5.2.: Boljša dostopnost oskrbe in varstva starejših											
Nove krajevno razpršene in vsebinsko dopolnjene domske zmogljivosti Vedno večje število je tudi posameznikov, ki so za opravljanje osnovnih življenjskih opravil odvisni od pomoči druge osebe in je za njihovo kakovostno preživljanje starosti najprimernejša zavodska oskrba. Ukrep vključuje gradnjo novih domskih zmogljivosti in varovanih stanovanj ter stanovanjskih enot za populacijo, mlajšo od 65 let, ki pa potrebuje varstvo in nego drugih. (75) (D)	Nadgradnja obstoječega doma upokoencev Kranj: krajevno medgeneracijsko središče pri DU Kranj povečanje kuhinje za razvoj, svetovalno informativna služba za vse storitve na enem mestu ureditev prostorov za službo pomoči na domu.	Investitorja: Dom upokoencev Kranj (DUK) / RS Partner: MOK	O	X	X					2.000.000 €	RS - MDDSZ(1.400.000), proračun MOK(500.000) DUK (100.000)
	Novogradnje: varovana stanovanja – 68 stanovanj v letu 2009 več manjših domov za starejše (skupaj okoli 150 postelj do 2013) izdelava študije razvoja domskih zmogljivosti po 2013. Novo zmogljivosti morajo biti ustrezno umeščene v prostor, ki varovancem omogoča različne aktivnosti v prostem času, hkrati pa zagotavlja dobre povezave z Zdravstveno-poslovnim centrom Kranj.	Investitor: zasebni Nosilec študije: MOK	O	O	X	X	X	X	X	-	olajšave s strani MOK za komunalni prispevek in NUSZ
Razvoj novih programov in storitev skrbi za starejše (76) (MOK)	Program MOK za sofinanciranje razvoja in ponudbe novih programov: razvijanje javne službe pomoči na domu z večjim številom zaposlenih in s tem nudenja pomoči na domu večjemu številu uporabnikov razvoj skupine za samopomoč in medgeneracijske pomoči vključevanje nevladnih organizacij krepitev zdravja starejših.	Nosilec: MOK Partnerji: izvajalci programov	X	X	X	X	X	X	X	150.000 € / leto	proračun MOK
Ukrep 5.3.: Boljša skrb za ranljive skupine											
Programi za socialno ogrožene in odvisnike (77) (MOK)	Zavetišče za brezdomce, ljudska kuhinja, Center za odvisnosti in stanovanjska skupina: pridobitev in obnova objekta v 2008 zagon objekta v obratovanje razvoj in sofinanciranje programa.	Investitor: MOK Upravljevec: CSD	PZ	X	X	X	X	X	X	240.000 €/leto	RS – MDDSZ (50% programa) proračun MOK (50% programa)
	Regijski reintegracijski center (R): vključena bo ciljna skupina ozdravljenih odvisnikov faza obravnave traja 8 mesecev omogočiti postopno vrnitev ozdravljenih odvisnikov v socialno, delovno in družinsko okolje.	Investitor: Fundacija Vincenca Drakslerja Partner: MOK									MDDSZ donatorji sredstva EU: ESS fundacija
	Razvoj programov in s tem zagotavljanje proračunskih sredstev MOK: dodeljevanje denarne pomoči za socialno ogrožene delovanje lokalne akcijske skupine za preprečevanje odvisnosti vključevanje nevladnih organizacij.	Nosilec: MOK Izvajalci - NVO	X	X	X	X	X	X	X		proračun MOK donatorji sredstva EU: ESS

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Ukrep 5.3.: Boljša skrb za ranljive skupine											
Dom za osebe s posebnimi potrebami in osebe s težavami v duševnem zdravju (78) (MOK)	Zagotovitev in ureditev objekta za stanovanjsko skupino za osebe s posebnimi potrebami : • MOK vложи svoj objekt in sofinancira obnovo • MOK deloma doplača oskrbno ceno za občane MOK.	Investitor: Sonček Partner: MOK, MDDSZ	X	X						40.000 € (investicija)	proračun MOK Sonček (300.000) sofinancer programa MDDSZ
	Bivalna skupnost za osebe s težavami v duševnem zdravju : • pridobitev stanovanja v najem • sofinancer programa MDDSZ • MOK uredi doplačilo k oskrbni ceni za občane MOK.	Nosilec: NVO Partner: MOK					X	X			
Ogrožene matere in žrtve nasilja (79) (MOK)	Stanovanjska enota Varne hiše Gorenjske v kombinaciji z Regijskim materinskim domom.	Nosilec: društvo Varna hiša Gorenjske Partner: gorenjske občine	0 X	X	X	X	X	X	X	10.000 €/ leto + Varno hišo Gorenjske 10.500 €/ leto	proračun MOK sofinancer programa MDDSZ
	Vzpostavitev varnih točk v mestu	Nosilec: CSD Partnerja: UNICEF, MOK	X	X	X	X	X	X	X	1.500 €/ leto	proračun MOK, UNICEF
Stanovanja za socialno šibke družine (80) (MOK)	■ Omogočiti dom socialno ogroženim ter prehod iz majhnih stanovanjskih enot v večje: ○ zgraditi 300 neprofitnih stanovanj ○ subvencioniranje najemnine ○ ustanovitev stanovanjsko-premoženjskega sklada MOK	Nosilec: MOK oz. eventualno nov stanovanjsko premoženjski sklad MOK	OX	OX	OX	OX	OX	OX	OX	15.750.000	proračun MOK prek novoustanovljenega sklada
Ukrep 5.4.: Varna občina											
Delujoč sistem javne varnosti (81) (MOK)	■ Vzpostavitev in delovanje sosveta za varnost MOK, ■ vzpostavitev varnih točk za preprečevanje medgeneracijskega nasilja, ■ akcije sosveta za varnost za krepitev varnosti in preprečevanje nasilja in kriminala v družbi.	Nosilec: Sosvet za varnost MOK	O	X →						35.000 €/ leto	proračun MOK
Civilna zaščita (82) (MOK)	■ Podpora stalni nadgradnji usposobljenosti, razvoju sistemov nadzora in informiranja ter posodabljanju opreme organizacij civilne zaščite, gasilcev in gorske reševalne službe.	Nosilec: MOK s partnerji	X	X	X	X	X	X	X	300.000 €/ leto	požarna taksa proračun MOK

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja	
			09	10	11	12	13	14-18	19-23			
Prednostna usmeritev 6: Kranj – mesto športa												
Ukrep 6.1.: Sodobni prostorski pogoji za rekreacijo, šport mladih in vrhunski šport												
Razvoj Športnega centra Kranj v osrednje regijsko športno –vadbno – rekreacijsko središče (glej opis za strateški projekt 6) (84)	• Večnamenska športno vadbena dvorana z nogometno tribuno in spremljajočimi turistično- zdravstvenimi storitvami - novogradnja	Investitor v javni del: MOK Poslovni del: JZP	X	X PZ							25.500.000 € (od tega 4,7 mio € MOK, 7 mio € EU, ostalo zasebni viri)	občinski proračun sredstva EU: ESRR MOK MŠŠ Fundacija za šport
	• Centralno teniško igrišče – novogradnja	Investitor: MOK ali TK		O	O	X	X	PZ				občinski proračun MŠŠ Fundacija za šport
	• Športni hotel s spremljajočo trgovsko–storitveno ponudbo	Investitor: JZP	O	X	X	PZ						MOK vloži zemljišče JZP
	• Prometno–hortikulturna ureditev, vključno s parkirnimi prostori/garažami	Investitor: MOK + JZP	O	O	X							občinski proračun JZP
	• Preureditev bazenov za potrebe rekreacije in dogradnja s komercialnimi vodnimi vsebinami / zimski program	Investitor v javni del: MOK Poslovni del: JZP					O	X	X PZ			občinski proračun JZP
	• Ledena dvorana – preselitev in preureditev, če se na lokaciji ŠC Kranj izkaže prostorsko možno; v nasprotnem primeru se poišče druga primerna lokacija.	Investitor: MOK + JZP					O	X PZ				MOK MŠŠ Fundacija za šport
Sistematična prenova in posodabljanje obstoječe javne športne infrastrukture za sodobne potrebe rekreacijske vadbe in športa (85)	Obstoječi športni objekti so v slabem stanju, nefunkcionalni in ne ustrezajo današnjim potrebam, nekateri pa so nedokončani in slabo izkoriščeni. Nujno je na sistematičen način pristopiti k prenovi oz. dokončni ureditvi (npr. garderobe, sobe za analizo treningov, brez interneta, statika, oprema, energetika,...). Sem sodijo objekti, kot so skakalnica, ŠP Stražišče, ŠP Tenetiše, ŠP Zarica, ŠP Britof, ŠD Planina, ŠP Hrastje, ŠP Bitnje, Žabnica,... ilj je vsako leto obnoviti vsaj en obstoječi objekt. Predpogoj za pričetek obnove je : izdelava celovite analize stanja in operativnega programa obnove javne športne infrastrukture v MOK izvedba legalizacije objektov proučitev možnosti uvedbe JZP in URE/OVE izdelava projektne in investicijske dokumentacije.	Nosilec: Zavod za šport krajevne skupnosti				O	O	X	X	10.100.000 €	občinski proračun MŠŠ Fundacija za šport sredstva EU, kjer je možno JZP	

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Izgradnja manjših atraktivnih športnih objektov za otroke in mladino (86)	Otrokom in mladini ponuditi manjše atraktivne športno-rekreacijske objekte, kjer bodo z veseljem aktivno preživeli svoj prosti čas: • MTB steza : veliko mladih se vozi z gorskimi kolesi; za stezo imamo veliko naravnih danosti • manjše smučišče z umetnim zasneževanjem za vse najmlajše; lahko tudi Snowflex (možnost Besnica) • steza za hitrostno rolanje (možnost pri OŠ F. Prešerna) • urejanje zelenih površin in manjša, enostavna športna in otroška igrišča, še posebej na območjih z večjo gostoto poselitve (manjša športna igrišča znotraj sosesk s koši, badmintonom, namiznim tenisom, povezave na pešpoti, smučarski tek - <i>povezano na ukrep 1.4. "Zeleni Kranj" in n Ukrep 2.6. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske</i>). Potrebne aktivnosti: ustrezno umeščanje v prostor, načrten nakup zemljišč za ta namen, priprava dokumentacije, postpona izvedba.	Nosilec: MOK	O	X	X	X	X	X	X	1.000.000€	občinski proračun MŠŠ Fundacija za šport donatorji
Ukrep 6.2.: Šport otrok in mladine											
Program osnovne športne vadbe otrok v prvi triadi OŠ (87)	Cilj projekta je izboljšati športno vzgojo za dvig motoričnih sposobnosti otrok v prvi triadi OŠ. Potrebne aktivnosti: izdelati minimalni standardni program: akrobatika, gimnastika, atletika, plavanje. Izobraževanje kadra na OŠ in/ ali dodatni športni pedagogi ali trenerji iz klubov pomagajo v OŠ v prvi triadi (sodelovanje OŠ klubi). Pilotna izvedba in nato redni program za vse OŠ.	Nosilec: Zavod za šport Partnerji: osnovne šole športna društva FŠ	PZ	X	X	X	X	X	X	150.000 EUR/ letno	občinski proračun MŠŠ Fundacija za šport zavod za zaposlovanje sredstva EU: ESS
Šport za prosti čas otrok in mladine (88)	Načrta skrb za razvoj in oblikovanje dostopne, organizirane in kakovostne ponudbe za športno aktivnost otrok in mladine v MOK vključuje: sistemsko urediti športne interesne dejavnosti na OŠ, • enoten informacijski portal za šport otrok in mladih v MOK • programi za osveščanje staršev • postaviti standarde za javno sofinanciranje vadbe najmlajših • šolska športna tekmovanja morajo biti organizirana za vse otroke – prilagoditi pravila ali pa dodati športne panoge • športni objekti - športne počitnice za več športnih panog.	Nosilec: Zavod za šport Partnerji: osnovne šole športna društva	PZ	X	X	X	X	X	X	50.000 EUR/ letno	občinski proračun MŠŠ Fundacija za šport donacije
Ukrep 6.3. Rekreativna – krepitev zdravja vseh občanov											
Informiranje o ponudbi rekreacije in športnih objektov v MOK (vse na enem mestu) (89)	• Sistem informiranja občanov o ponudbi organizirane rekreacije in športnih objektov – enoten info portal z ažurno in celovito ponudbo (sodelovanje z zasebnimi ponudniki in klubi), • spodbujanje razvoja ponudbe organizirane rekreacije, še posebej za starejše občane – javna dela – rekreacijski animator, bivši študenti Fakultete za šport.	Nosilec: Zavod za šport Kranj	X	X	X	X	X	X	X	postane del redne dejavnosti Zavoda za šport Kranj	občinski proračun Fundacija za šport zavod za zaposlovanje sredstva EU: ESS

Načrt programov in projektov	Opis	Nosilec, partnerji	Rok (O priprava, X izvedba, PZ uvajanje, pilotne izvedbe in zagon)							Finančna sredstva (indikativno, ocena SC 2008)	Možni viri financiranja
			09	10	11	12	13	14-18	19-23		
Promocija športa, gibanja in zdravega načina življenja s poudarkom na posebnih ciljnih skupinah (90)	Zagotovitev načrtno promocije gibanja in rekreacije, promocija športa v naravi (ni vezana na objekte in drago infrastrukturo), organiziranje vadbe za posebne ciljne skupine: starostnike, ženske in osebe s posebnimi potrebami podpora množičnim rekreativnim prireditvam.	Nosilec: Zavod za šport Partner: Zavod za zdravstveno varstvo Kranj	X	X	X	X	X	X	X	10.000 €/leto	občinski proračun različni donatorski programi in akcije
Ukrep 6.4.: Upravljanje športa in rekreacije v MOK											
Upravljanje in trženje športnih objektov (91)	Vzpostaviti enotno evidenco športne infrastrukture v lasti MOK (tudi tiste v KS) + ostalih objektov, postaviti enotna pravila za uporabo vseh objektov v lasti MOK, vključno z objelti KS, šolskimi telovadnicami in šolskimi igrišči, sistem razporejanja uporabe ur se usmeri v prid rekreacije in trženja dvoran z racionalizacijo pri klubih, vse športne objekte višjega standarda se v največji možni meri trži za priprave domačih in tujih reprezentanc in klubov (bazen, skakalnice, kegljišče,...).	Nosilec: Zavod za šport Kranj Partnerji: krajevne skupnosti, osnovne šole	O	PZ	X	X	X	X	X	postane del redne dejavnosti Zavoda za šport Kranj	-
Povezovanje in organiziranost športa (92)	Rešiti situacijo športne zveze: zapreti staro in ustanoviti novo obliko povezovanja klubov, društev ter tudi Zavoda za šport Kranj, MOK in zasebnih ponudnikov športa v MOK s ciljem večje učinkovitosti pri pridobivanju in organizaciji prireditev, usklajevanju rabe objektov, izmenjavi kadrov, racionalizaciji splošnih stroškov, večji prepoznavnosti in atraktivnosti klubov za sponzorje.	Nosilec: ZŠK MOK, klubi in društva	O	PZ	PZ					-	klubi in društva
Zavod za šport – racionalizacija in nadgradnja dejavnosti (93)	Racionalizacija poslovanja zavoda: se vključi v enotno občinsko reformo poslovanja vseh javnih zavodov MOK (glej horizontalne vsebine), nadgradnja dejavnosti: Zavod za šport Kranj bo moral v prihodnjih letih bistveno nadgraditi funkcijo trženja in posodobiti ponudbo športnih objektov po vzoru podobnih športnih središč v tujini za potrebe rekreacije, turizma,...; prevzeti bo moral večjo pobudo v smislu informiranja, promocije in organizacije ponudbe športa in rekreacije.	Nosilec: Zavod za šport Partner: MOK, klubi,...	O	PZ	X	X	X	X	X	postane del redne dejavnosti Zavoda za šport Karnj	-

10 Literatura in viri

1. mag. Alenka Burja, Priporočila ministra za pripravo občinskih programov varstva okolja (OPVO), MOP, marec 2007
2. Delovno poročilo o poteku raziskave »Zadovoljstvo občanov mestne občine Kranj«, CCS- I d . o . o . , KLICNI CENTER SLEPIH, Škofja Loka, 2007, december 2007
3. Demografska študija za izdelavo strategije trajnostnega razvoja mestne občine Kranj, september 2008, Aleksander Jakoš, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana
4. Prenovljena Strategija trajnostnega razvoja EU
5. - Visokošolsko središče Zlato polje – Univerzitetni kampus: Dokument identifikacije investicijskega projekta, Analiza stroškov in koristi projekta, Strokovne podlage za spremembo prostorskih aktov
6. Prispevki Krajevni skupnosti MOK
7. Proračun in NRP MOK 2006, 2007, 2008-2009
8. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju MO Kranj za obdobje od 2007–2017
9. Ureditev oskrbe s pitno vodo na območju MO Kranj, Dokument identifikacije investicijskega projekta, 28.11.2007, veljavnosti: do 2017
10. Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Kranj, Oikos, marec 2007
11. Lokalni energetski koncept MO Kranj, El-tec Mulej, marec 2008
12. Strategija razvoja skrbi za starejše v MO Kranj do leta 2011
13. Poročilo o podeljenih koncesijah v MOK
14. Program kulture MO Kranj za obdobje 2005-2010
15. Strategija razvoja turizma v MO Kranj
16. Predlogi za oživiljanje mestnega jedra, Komisija za oživiljanje mestnega jedra
17. Informacija - Kmetijstvo v mestni občini Kranj, Kmetijsko gozdarski zavod Kranj, 26.1.2007
18. Zapis z delavnic z meščani, SEJEM BIL JE ŽIV
19. Razvojni program podeželja »Gorenjska košarica 2007-2013« - za območje občin osrednje Gorenjske (UE Kranj in UE Tržič)
20. Letni program športa v MOK za leto 2007
21. Program Zavoda za šport Kranj ; Brane Fartek
22. Analiza šolskih okolišev – izhodišča za razpravo
23. DIIP Kranjski vrtci - investicijska in investicijsko vzdrževalna dela v obdobju 2008 do 2012
24. DIIP Načrt investicij in investicijsko vzdrževalni del na področju osnovnošolskega izobraževanja v MO Kranj
25. Program razvoja Kranja kot elektronskega mesta v letih 2004-2008
26. Dostopnost oz. preskrbljenost do zdravstvenih storitev na primarnem nivoju na območju upravne enote Kranj oz. Izpostave ZZS Kranj , OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, 5. marec 2008
27. Romana Rakovec, mag.farm.: Stanje lekarniške dejavnosti v MOK, Kranj, 6.3.2008
28. Gradivo Bolnišnice in porodnišnice Kranj
29. Pomen Bolnišnice Golnik za razvoj MOK, Vasja Rebec, april 2008
30. Nacionalni program socialnega varstva za obdobje 2006-2010, Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010, DZ RS, Ljubljana 2005
31. Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja, junij 2006
32. Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Ljubljana, 4.7.2006
33. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Ljubljana, 4.7.2006
34. Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Ljubljana, 4.7.2006
35. Državni razvojni program Republike Slovenije za obdobje 2007–2013, delovno gradivo, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Ljubljana, maj 2006 – spremeniti v NSRO
36. Podatkovne baze Statističnega urada RS
37. Poročila in publikacije Agencije RS za okolje
38. Predlog razvojnega programa »Trajnostna energija«, predstavitev programa za obdobje 2007–2013, Ministrstvo za gospodarstvo, 2006
39. Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007–2013, Ministrstvo za gospodarstvo, junij 2006
40. Projekt dograditve in obnove na sistemu odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda Gorenjske, Predinvesticijska študija, delovna verzija, SL consult, d.o.o., Ljubljana, julij 2006
41. Publikacije in poročila o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov Agencije RS za javnopravne evidence in storitve
42. Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011, MG, julij 2006
43. Razvojni program podeželja Gorenjska košarica za območje osrednje Gorenjske 2007-2013, osnutek, BSC Kranj, junij 2006 – novo BSC HELENA
44. Smernice o državnih regionalni pomoči 2007–2013 (2006/C 54/08)
45. Spletne strani ministrstev
46. Strategija razvoja Slovenije 2007-2013, UMAR, junij 2005
22. Resolucija o nacionalnih strateški projektih
47. Strokovne podlage za upravljanje in prostorski razvoj poslovnih con na Gorenjskem, Urbanistični inštitut RS, dopolnjeno 1. vmesno poročilo, Andrej Gilič, Igor Bizjak, Ljubljana, junij 2006

10.1 Seznam uporabljenih kratic

BDP	bruto domači proizvod
BSC	Business Support Centre/ Poslovno podporni center, d.o.o., Kranj
BDV	bruto dodana vrednost
CERO	Center za ravnanje z odpadki
ČN	čistilna naprava
CSD	center za socialno delo
CTRP	Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj
DURS	Davčna uprava RS
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
EU	Evropska unija
FOV	Fakulteta za organizacijske vede
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
INTERREG	program EU, namenjen pospeševanju čezmejnega sodelovanja
IKT	informacijsko komunikacijske tehnologije
ITP	integralni turistični proizvod
IRO	indeks razvojne ogroženosti
JZP	javno–zasebno partnerstvo
KZU	kmetijska zemljišča
KS	krajevna skupnost
LAS	Lokalna akcijska skupina v programu EU za razvoj podeželja LEADER
MIC	Medpodjetniški izobraževalni center
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MOK	Mestna občina Kranj
MSP	mala in srednje velika podjetja
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
NVO	nevladne organizacije
OE	območna enota
ODZ	oddelek za družbene zadeve
OOZ	območna obrtna zbornica
OP	operativni program
OS	območna služba
OVE	obnovljivi viri energije
PPP	public–private partnership/ javno-zasebno partnerstvo
PC	poslovna cona
PE	populacijski ekvivalent
RRA	regionalna razvojna agencija
RČV	razvoj človeških virov
RRP	regionalni razvojni program
SKTE	standardna klasifikacija teritorialnih enot
SVRL	Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
SURS	Statistični urad RS
UE	upravna enota
VEM	Vse na enem mestu
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZUreP-2	Zakon o urejanju prostora

10.2 Sodelujoči pri pripravi strategije

Imena vseh sodelujočih pri pripravi strategije v posameznih skupinah bodo navedena v končnem dokumentu.

10.3 Obstoječi veljavni sektorski programi Mestne občine Kranj⁵

Vir: Občinska uprava MOK

Naziv	Sprejetje	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Okolje in promet											
Strategija razvoja vodovodne oskrbe v Mestni občini Kranj do leta 2017, avgust 2003	18.1.2004										
DIIP Ureditev oskrbe s pitno vodo na območju MOK	28.11.2007										
Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju MO Kranj za obdobje od 2007 – 2017	17.10.2007										
Strategija ravnanja s komunalno odpadno vodo in komunalnimi odpadki v Mestni občini Kranj , do leta 2017, avgust 2003											
Lokalni energetski koncept Mestne občine Kranj , marec 2008	Marec 2008										
Zdravje in sociala											
Strategija razvoja skrbi za starejše v MO Kranj do leta 2011	20.9.2006										
Kultura, turizem in mestno jedro											
Program kulture MO Kranj za obdobje 2005 - 2010	24.11.2004										
Strategija razvoja turizma v MO Kranj do 2015	28.9.2005										
Mesto in podeželje											
Razvojni program podeželja »Gorenjska košarica 2007-2013« - za območje občin Osrednje Gorenjske (UE Kranj in UE Tržič)	Okt 2006										
Znanje											
DIIP Kranjski vrtci - investicijska in investicijsko vzdrževalna dela v obdobju 2008 do 2012	21.12.2007										
DIIP Načrt investicij in investicijsko vzdrževalni del na področju osnovnošolskega izobraževanja v MO Kranj	21.12.2007										
Program razvoja Kranja kot elektronskega mesta v letih 2004 - 2008	Nov 2003										
Prostor											
Odlok o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana za območje Mestne občine Kranj (Uradni list RS št. 76/03)	2003										
Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za morfološko celoto urbanistične zasnove mesta Kranja (Uradni list RS t. 72/04, 79/04 popravek, 68/05, 22/06 popravek, 138/06)	2004										

⁵ Navajamo vse veljavne sektorske krovne dokumente, ki jih je sprejel Svet MO Kranj, ne glede na naziv in tip dokumenta.